

**Raport o stanie
Gminy Orońsko
za rok 2023**

Orońsko, maj 2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	6
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
1.1. Położenie i struktura gruntów	10
1.2. Demografia	16
1.3. Infrastruktura techniczna.....	18
1.4. Gmina Orońsko na tle innych gmin powiatu szydłowieckiego.....	27
2. JAKOŚĆ ŻYCIA	32
2.1. Bezpieczeństwo ludności	32
2.2. Działania skierowane do seniorów	35
2.3. Działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami.....	37
3. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I TURYSTYKA	39
3.1. Charakterystyka inwestycji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	39
3.2. Charakterystyka szkół podstawowych	45
3.3. Działalność świetlic gminnych oraz bibliotek	57
3.4. Obiekty sportowe i rekreacyjne oraz ich rozwój.....	67
3.5. Turystyka na terenie gminy.....	70
4. RYNEK PRACY.....	71
4.1. Stan działalności rolniczej i pozarolniczej.....	71
4.2. Najważniejsi pracodawcy w gminie	71
5. SŁUŻBA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA.....	86
5.1. Opieka zdrowotna	86
5.2. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	88
5.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom w gminie	94
6. ŚRODOWISKO NATURALNE	100
6.1. Jakość powietrza w gminie.....	100
6.2. Jakość wód i gleb	100
6.3. Gospodarka odpadami w gminie	100
6.4. Opieka nad zwierzętami oraz analiza środowisk bytowania dzikich zwierząt	111
7. OCHRONA ZABYTKÓW I POMNIKÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ	114
8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	119
9. PROMOCJA GMINY	130
10. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY I WNIOSKÓW KOMISJI RADY GMINY.....	145
11. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW, STRATEGII.....	184
12. FINANSE GMINY	187
13. INFORMACJA O NAJWAŻNIEJSZYCH DZIAŁANIACH WÓJTA.....	200
14. WYKAZ PROJEKTÓW I INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH WRAZ Z LOKALIZACJĄ NA MAPIE INWESTYCJI	201
15. PODSUMOWANIE.....	204
15.1. Wnioski	204
15.2. Zagrożenia	204

SPIS MAP

Mapa 1. Lokalizacja gminy Orońsko.....	10
Mapa 2. Lokalizacja gminy Orońsko na obszarze powiatu Szydłowieckiego	27
Mapa 3. Mapa turystyczna gminy Orońsko.....	70

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Dochody budżetu planowane w 2023 roku (Uchwała budżetowa na rok 2023 Gminy Orońsko oraz jej zmiany).....	187
Rysunek 2. Dochody budżetu planowane w 2023 roku (Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Orońsko za 2023 rok).....	188
Rysunek 3. Wydatki budżetu planowane w 2023 roku (Uchwała budżetowa na rok 2023 Gminy Orońsko oraz jej zmiany).....	193
Rysunek 4. Wydatki budżetu wykonane w 2023 roku (Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Orońsko za 2023 rok).....	193

SPIS TABEL

Tabela 1. Stan budynków, w których znajdują się lokale mieszkalne	14
Tabela 2. Liczba ludności gminy Orońsko w latach 2019-2023 według ekonomicznych grup wieku (Urząd Gminy Orońsko).....	16
Tabela 3. Liczba ludności z przedziałem wiekowym według płci na terenie Gminy Orońsko (stan na 31 grudnia 2023 r.).....	16
Tabela 4. Liczba ludności gminy Orońsko w latach 2019-2023 według przedziału wiekowego (Urząd Gminy Orońsko).....	17
Tabela 5. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości w 2023 roku (Urząd Gminy Orońsko)	17
Tabela 6. Wykaz dróg gminnych (stan na 2023 rok).....	24
Tabela 7. Informacja o stanie mienia komunalnego na 31.12.2023 r.....	28
Tabela 8. Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do przedszkola samorządowego od stycznia do sierpnia 2023 roku.....	39
Tabela 9. Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do przedszkola samorządowego od września do grudnia 2023 roku.....	39
Tabela 10. Kadra nauczycielska w 2023 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Przedszkolu Samorządowym na terenie gminy Orońsko (okres od stycznia do sierpnia)	44
Tabela 11. Kadra nauczycielska w 2023 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Przedszkolu Samorządowym na terenie gminy Orońsko (okres od września do grudnia).....	44
Tabela 12. Liczba nauczycieli zatrudnionych/zwolnionych w 2023 roku.....	44
Tabela 13. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach z podziałem na klasy (stan na rok 2023)	46
Tabela 14. Kadra nauczycielska w 2023 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Publicznych Szkołach Podstawowych w gminie Orońsko.....	47
Tabela 15. Liczba nauczycieli zatrudnionych/zwolnionych w 2023 roku.....	48
Tabela 16. Wskaźniki obrazujące wyniki egzaminu ósmioklasistów na terenie Gminy Orońsko (stan na rok 2023)	49
Tabela 17. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP im. J. Brandta w Orońsku z podziałem na oddziały z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	55

Tabela 18. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej z podziałem na oddziały i miejscowości z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.....	55
Tabela 19. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP w Guzowie z podziałem na oddziały z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	56
Tabela 20. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP w Wałsnowie z podziałem na oddziały z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	56
Tabela 21. Wykonane przychody Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku za 2023 rok	66
Tabela 22. Poniesione koszty działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku, jej Filii w Łaziskach oraz Tomaszowie za 2023 rok	66
Tabela 23. Stan techniczny obiektów sportowych na terenie gminy Orońsko w 2023 roku	68
Tabela 24. Bezrobocie na terenie Gminy Orońsko na przestrzeni lat 2019-2023 (Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu), źródło: https://bdl.stat.gov.pl	71
Tabela 25. Liczba przedsiębiorców pod względem rodzaju wykonywanej działalności	72
Tabela 26. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku	89
Tabela 28. Wykaz rodzajów odebranych odpadów, ilości oraz sposoby i miejsca ich zagospodarowania.....	104
Tabela 29. Fundacje, działające na terenie gminy Orońsko	119
Tabela 30. Stowarzyszenia (zwykłe), działające na terenie gminy Orońsko.....	119
Tabela 31. Stowarzyszenia (wpisane do KRS), działające na terenie gminy Orońsko	121
Tabela 32. Związki zawodowe, działające na terenie gminy Orońsko.....	128
Tabela 33. Dotacje udzielone Stowarzyszeniom z terenu Gminy Orońsko w 2023 r.	129
Tabela 34. Uchwały zrealizowane przez gminę Orońsko	145
Tabela 35. Rejestr wniosków Komisji Finansowo-Budżetowej i Spraw Socjalnych złożonych w 2023 roku	155
Tabela 36. Rejestr wniosków Komisji Rewizyjnej złożonych w 2023 roku	161
Tabela 37. Rejestr wniosków Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Sportu złożonych w 2023 roku	169
Tabela 38. Rejestr wniosków Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Promocji i Aktywności Społecznej złożonych w 2023 roku.....	175
Tabela 39. Rejestr wniosków Komisji Samorządu Ładu, Porządku Publicznego, Handlu i Usług złożonych w 2023 roku	176
Tabela 40. Rejestr wniosków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji złożonych w 2023 roku.....	183
Tabela 41. Zestawienie dochodów za 2023 rok.....	188
Tabela 42. Dochody gminy Orońsko w 2023 roku	189
Tabela 43. Zestawienie wydatków za 2023 rok	194
Tabela 44. Wydatki gminy Orońsko w 2023 roku.....	195
Tabela 45. Zadłużenie gminy w 2023 roku.....	195
Tabela 46. Wynik oraz przychody i rozchody budżetu	196
Tabela 47. Analiza wpłat i zaległości za wodę i ścieki w Gminie Orońsko.....	196
Tabela 48. Analiza wpłat i zaległości za odpady komunalne w Gminie Orońsko	196
Tabela 49. Analiza wpłat i zaległości z tytułu funduszu alimentacyjnego w Gminie Orońsko.....	197
Tabela 50. Stan należności jednostki na dzień 31 grudnia 2023 r.....	197
Tabela 51. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 – dochody i wydatki	197
Tabela 52. Zestawienie uzyskanych przychodów i kosztów poniesionych za oczyszczalnię ścieków Orońsko.....	198

Tabela 53. Zestawienie uzyskanych przychodów i kosztów poniesionych za oczyszczalnie ścieków Łaziska	199
Tabela 54. Realizacja zadań i zakupów inwestycyjnych w 2023 roku (Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Orońsko za 2023 rok)	201

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Dziesięć głównych źródeł dochodów Gminy w 2023 roku.....	191
Wykres 2. Dochody Gminy Orońsko według kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022	191
Wykres 3. Dochody podatkowe Gminy wg kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022	192

WPROWADZENIE

Podstawą prawną przygotowania *Raportu o stanie Gminy Orońsko* jest art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (tj. Dz. U. 2024 poz. 609). Jego treść prezentuje się następująco:

1. Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.
2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.
3. Rada gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.
4. Rada gminy rozpatruje raport, o którym mowa w ust. 1, podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.
5. W debacie nad raportem o stanie gminy radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych.
6. W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos.
7. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w trybie określonym w ust. 6, składa do przewodniczącego rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami:
 - 1) w gminie do 20 000 mieszkańców – co najmniej 20 osób;
 - 2) w gminie powyżej 20 000 mieszkańców – co najmniej 50 osób.
8. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.
9. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy rada gminy przeprowadza głosowanie nad udzieleniem wójtowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu wójtowi wotum zaufania rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu wójtowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu wójtowi wotum zaufania.
10. W przypadku nieudzielenia wójtowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta. Przepisy art. 28a ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

Wymieniona ustawa samorządową w art. 11a, ust 1, pkt. 2 stanowi, że jednym z organów gminy jest wójt a art.26 ust.1 precyzuje, że jest to organ wykonawczy gminy.

Zgodnie z treścią art. 30:

1. Wójt wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa.
2. Do zadań wójta należy w szczególności:
 - 1) przygotowywanie projektów uchwał rady gminy;
 - 1a) opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
 - 2) określanie sposobu wykonywania uchwał;
 - 3) gospodarowanie mieniem komunalnym;

- 4) wykonywanie budżetu;
 - 5) zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.
 - 6) (uchylony)
3. W realizacji zadań własnych gminy wójt podlega wyłącznie radzie gminy.

Art. 31 informuje, że Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz.

Z kolei, art. 22 stanowi, że:

1. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy określa statut gminy.
2. Statut gminy podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Od 2019 roku obowiązuje statut Gminy Orońsko przyjęty uchwałą nr VII/38/2019 Rady Gminy w Orońsku z dnia 26 kwietnia 2019 roku, którego par. 87 informuje:

Wójt, swoje zadania określone przepisami prawa, wykonuje przy pomocy Urzędu Gminy, którego organizację oraz zasady funkcjonowania określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy ustalony przez Wójta, a także przy pomocy jednostek organizacyjnych Gminy i jednostek pomocniczych Gminy.

Zgodnie z treścią par. 11 Zarządzenia Nr 26/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 4 marca 2024 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Orońsku:

Zakres zadań Wójta Gminy, zwanego dalej Wójtem (WGO):

1. Wójt jest kierownikiem Urzędu oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników Urzędu i kierowników jednostek organizacyjnych Gminy.
2. Do zadań Wójta należy w szczególności:
 - 1) gospodarowanie mieniem komunalnym;
 - 2) opracowywanie projektów uchwał i przedstawianie ich Radzie Gminy, określanie sposobu wykonania uchwał;
 - 3) realizowanie polityki kadrowej w Urzędzie Gminy, zatrudnianie i zwalnianie kierowników jednostek organizacyjnych Gminy, występowanie z wnioskiem do Rady Gminy o powołanie albo odwołanie Skarbnika, powołanie i odwołanie Zastępcy Wójta;
 - 4) kierowanie bieżącymi sprawami Gminy oraz reprezentowanie jej na zewnątrz;
 - 5) przedstawianie projektu budżetu pod obrady Rady Gminy i jego wykonywanie, przedkładanie uchwał i zarządzeń podejmowanych w tym zakresie organom nadzoru oraz podawanie ich do wiadomości publicznej;
 - 6) współdziałanie z Wojewodą przy wykonywaniu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w ramach podpisanych porozumień;
 - 7) w przypadkach nie cierpiących zwłoki wydawanie przepisów porządkowych w formie zarządzenia;
 - 8) wydawanie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej oraz podejmowanie innych decyzji w sprawach należących do zadań Urzędu, podpisywanie pism i dokumentów wychodzących na zewnątrz;
 - 9) upoważnianie pracowników Urzędu do wydawania decyzji z zakresu administracji publicznej w imieniu Wójta Gminy;

- 10) wykonywanie zadań szefa obrony cywilnej Gminy Orońsko określonych odrębnymi przepisami;
 - 11) kierowanie działaniami w czasie stanu klęski żywiołowej wprowadzonej na terenie Gminy opracowywanie planu operacyjnego ochrony przed zagrożeniem, ogłaszanie i odwoływanie pogotowia i alarmu, zarządzanie ewakuacji z obszarów bezpośrednio zagrożonych;
 - 12) dokonywanie podziału zadań i kompetencji pomiędzy pracowników Urzędu oraz kierowanie pracą Urzędu;
 - 13) zapewnienie realizacji kontroli ustalonych zadań oraz przestrzegania prawa;
 - 14) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między referatami Urzędu, zatwierdzanie przydziałów czynności dla poszczególnych stanowisk pracy;
 - 15) wydawanie przepisów wewnętrznych (regulaminów, instrukcji, zarządzeń);
 - 16) zapewnienie realizacji zadań Urzędu określonych regulaminem organizacyjnym i przepisami normatywnymi;
 - 17) przyjmowanie mieszkańców w ramach skarg i wniosków w określone dni;
 - 18) nadzorowanie działalności sołectw;
 - 19) wykonywanie innych zadań zastrzeżonych dla Wójta przez przepisy prawa oraz uchwały Rady Gminy;
 - 20) rozpatrywanie skarg na Sekretarza Gminy i Skarbnika Gminy, oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.
3. Decyzje kadrowe podejmuje Wójt Gminy.
 4. Wójt kieruje pracą Urzędu przy pomocy Sekretarza Gminy.
 5. Zastępca Wójta podejmuje czynności kierownika Urzędu pod nieobecność Wójta Gminy lub w razie wynikającej z innych przyczyn niemożności pełnienia obowiązków przez Wójta, a w przypadku braku powołania Zastępcy Wójta, Sekretarz Gminy podejmuje wyżej wymienione czynności w granicach udzielonych upoważnień.

Raport obejmuje przede wszystkim podsumowanie działalności Wójta Gminy Orońsko w roku 2023, zawiera informacje dotyczące w szczególności realizacji polityk, programów i strategii realizowanych przez Gminę Orońsko i jej jednostki organizacyjne, a także sposobu wykonania uchwał podjętych przez Radę Gminy Orońsko i funduszu sołectkiego.

Głównym celem przygotowania Raportu o stanie Gminy Orońsko jest ukazanie rzetelnego obrazu sytuacji Gminy w ujęciu gospodarczym i społecznym w 2023 roku. Obejmuje on omówienie takich obszarów jak: ochrona środowiska naturalnego, demografia i przedsięwzięcia prorodzinne, oświata i wychowanie, kultura, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, rolnictwo i funkcjonowanie gminnych jednostek organizacyjnych. Raport o stanie Gminy Orońsko jest swoistym zbiorem wiedzy o kierunkach działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej oceny wizerunku i gospodarki, opartej na faktach i dokładnych informacjach.

Został on opracowany przede wszystkim na podstawie dokumentów tworzonych przez pracowników i pozostających w posiadaniu Urzędu Gminy oraz ich wiedzy, sprawozdań finansowych gminy, informacji od jednostek organizacyjnych oraz informacji zawartych na stronach internetowych.

Informacje zawarte w raporcie pozwolą mieszkańcom Gminy Orońsko na zapoznanie się z sytuacją społeczno-gospodarczą tutejszego samorządu oraz na zgłębienie i poszerzenie wiedzy o funkcjonowaniu Gminy. Stanowią także podstawę do rozmów z mieszkańcami, aby jeszcze lepiej poznać ich potrzeby i oczekiwania w zakresie rozwoju Gminy Orońsko.

Struktura wewnętrzna dokumentu nawiązuje wprost do sprawozdania z wykonywania budżetu Gminy Orońsko za 2023 rok dla ułatwienia analizy tych dokumentów. Raport w części zawiera treści wprowadzające w poszczególne obszary zagadnień poprzez przytoczenie przepisów, zadań i kompetencji organów i podmiotów samorządowych.

Ponadto Rada Gminy Orońsko przyjęła uchwałę w sprawie wymogów dotyczących Raportu o stanie Gminy Orońsko (Uchwała nr XL/200/2021 z dnia 12 marca 2021 r.).

Obszar gminy położony jest w dorzeczu rzeki Radomki - lewego dopływu Wisły. Przez zachodnią część gminy przepływa rzeka Szabasówka (lewy dopływ rzeki Radomki), która stanowi odbiornik wód zbieranych na terenie gminy tj. Oronki i Młynówki. Rzeki mają charakter nizinny, o spadku nie przekraczającym **1,5°**, co powoduje występowanie sezonowych podmokłości w szerszych odcinkach dolin. Występowanie w dolinach słabo przepuszczalnych mułków i ilów prowadzi do powstawania bagien, systemów szuwarowo-torfowych i gruntów organicznych miejscami torfowych.

Długość rzek na terenie gminy wynosi **19,47 km**, w tym:

- Szabasówki - **8,97 km** z tego nieuregulowany odcinek **3,40 km**;
- Młynówki – **1,97 km** – uregulowana;
- Oronki – **8,53 km** – uregulowana.

Struktura gruntów na terenie gminy Orońsko przedstawia się następująco:

- użytki rolne **5819 ha** w tym:
 - grunty orne **4672 ha**;
 - łąki trwałe i pastwiska **1038 ha**;
 - sady **109 ha**;
- lasy i grunty zadrzewione **1618 ha**;
- pozostałe grunty **761 ha**.
- Lasy i grunty zadrzewione:
 - grunty leśne prywatne ogółem **462,00 ha**;
 - grunty leśne prywatne osób fizycznych **441,00 ha**;
 - grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych **19,00 ha**;
 - lasy prywatne **72 m³**;
 - ogółem **1 522,25 ha**;
 - lesistość w **18,0 %**;
- grunty leśne publiczne ogółem **1 060,25 ha**;
- grunty leśne publiczne Skarbu Państwa **1 060,25 ha**;
- grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych **1 026,00 ha**;
- lasy ogółem **1 477,06 ha**;
- lasy publiczne ogółem **1 015,06 ha**;
- lasy publiczne Skarbu Państwa **1 015,06 ha**;
- lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych **981,01 ha**;
- lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP **13,19 ha**.

Budynki należące do Gminy Orońsko:

1. **Budynek Urzędu Gminy** – budynek murowany, trzy-kondygnacyjny, podpiwniczony, dach dwuspadowy, pokryty papą termozgrzewalną. Budynek po przeprowadzonej termomodernizacji. Budynek ogrzewany olejem opałowym. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym, zapewnia dalsze bezpieczne jego użytkowanie. W budynku znajduje się również siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej.
2. **Gminne Centrum Informacji w Orońsku/Świetlica w Orońsku** – budynek murowany, docieplony, otynkowany, parterowy, bez podpiwniczenia, ogrzewany, dach jednospadowy, pokryty blachą. Budynek znajduje się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.

3. **Świetlica w Łaziskach** – budynek murowany, ocieplony, otynkowany, parterowy bez podpiwniczenia, dach jednospadowy pokryty papą termozgrzewalną. Budynek znajduje się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
4. **Świetlica w Zaborowiu** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, dach jednospadowy, pokryty papą termozgrzewalną. Okna PCV, drzwi drewniane. Od strony zachodniej na tarasie wiata zadaszona o konstrukcji metalowej. Budynek znajduje się w odpowiednim stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
5. **Świetlica/Remiza OSP/Przedszkole w Tomaszowie** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, pokryty blachodachówką, w lewej części przedszkole, w części głównej świetlica oraz wydzielony garaż dla OSP. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
6. **Remiza OSP w Orońsku** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, dach jedno i dwuspadowy, pokryty blachodachówką oraz papą termozgrzewalną, ocieplony, otynkowany. Budynek znajduje się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
7. **Remiza OSP w Dobrucie** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, orynnowany, pokryty blachodachówką, ocieplony, otynkowany. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
8. **Przedszkole Samorządowe w Orońsku** – budynek przy ul. Brandta – budynek murowany, ocieplony, parterowy, bez podpiwniczenia. Dach kopertowy o konstrukcji drewnianej, pokryty blachodachówką. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
9. **Przedszkole Samorządowe w Orońsku** – budynek przy ul. Wesolej – budynek murowany, trzynawowy, parterowy, bez podpiwniczenia. Dach dwu i jednospadowy, pokryty blachodachówką. Budynek jest ocieplony, otynkowany, ogrzewany centralnie z wewnętrznej kotłowni olejowej. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
10. **PSP w Orońsku** – budynek murowany, trzynawowy, połączony łącznikami, dwukondygnacyjny. Na nawie wschodniej dach jednospadowy, pokryty papą termozgrzewalną. Sala gimnastyczna oraz sale dydaktyczne pokryte blachodachówką, na dachu dwuspadowym o konstrukcji ramowej. Budynek znajduje się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
11. **PSP w Guzowie** – budynek murowany, dwukondygnacyjny, dwunawowy, bez podpiwniczenia. Dach jednospadowy, pokryty papą. Budynek jest docieplony, otynkowany, ogrzewany z własnej kotłowni. Budynek znajduje się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
12. **PSP w Wałsnowie** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia. Dach dwuspadowy, pokryty blachą. Nad dałą gimnastyczną dach jednospadowy, pokryty papą. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
13. **PSP w Ciepłej** – budynek murowany, parterowy, trzynawowy, bez podpiwniczenia. Dach kopertowy, pokryty blachodachówką. Przybudówka parterowa z dachem dwuspadowym, pokrytym blachodachówką. Budynek znajduje się w należyłym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.

14. **Filia Biblioteczna w Łaziskach (budynek dawnej GRN)** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, dach dwuspadowy, pokryty eternitem. Brak instalacji CO, instalacji wodno–kanalizacyjnej. Budynek znajduje się w średnim/dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
15. **Stacja wodociągowa w Chronowie** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia. Dach wykonany z płyt korytkowych na więźarach stalowych opartych na słupach nośnych. Dach dwuspadowy, pokryty papą. Przybudówka (część socjalna) oraz łącznik – murowane, parterowe, bez podpiwniczenia, stropodach dwuspadowy, pokryty papą. Budynek znajduje się w należyтым stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
16. **Stacja wodociągowa w Dobrucie** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, pokryty blachodachówką, otynkowany, elewacja pomalowana, teren ogrodzony – zamknięty. Budynek znajduje się w należyтым stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
17. **Stacja wodociągowa w Orońsku** – budynek murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, dach jednospadowy, pokryty papą. Budynek znajduje się w należyтым stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
18. **Oczyszczalnia ścieków w Łaziskach** – hala główna: konstrukcja szkieletowa z elementów metalowych, wypełnienie pomiędzy słupami z cegły silikatowej. Dach dwuspadowy, pokryty płytami z poliwęglanu – falistymi. Od strony południowej przybudówka murowana (dyżurka), ze stropodachem jednospadowym, pokrytym blachą trapezową. Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.
19. **Oczyszczalnia ścieków w Orońsku** – na terenie oczyszczalni znajdują się: budynek główny – murowany, parterowy, bez podpiwniczenia, pokryty blachodachówką, ocieplony, otynkowany; budynek rozdzielni – murowany, parterowy, dach dwuspadowy, pokryty blachodachówką; kontener, w którym jest zamontowana „krata hakowa”. Budynki znajdują się w należyтым stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne ich użytkowanie.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Mieszkaniowy zasób gminny Orońsko obejmuje **8 lokali** mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących własność gminy, tj.:

- **1 lokal mieszkalny** w Domu Nauczyciela w Guzowie, Guzów 20/2;
- **5 lokali mieszkalnych** w Orońsku w tym:
 - a) **3 lokale** w budynku przy ul. Wesołej 8 (była Lecznica Zwierząt);
 - b) **2 lokale** w budynku Publicznej Szkole Podstawowej ul. Szkolna nr 3.
- **2 lokale mieszkalne** w Łaziskach, Łaziska 3A (budynek po byłej GRN).

W mieszkaniowym zasobie gminy, zasób lokali socjalnych stanowią **3 lokale** w budynku przy ul. Wesołej 8 w Orońsku (była Lecznica Zwierząt).

Jest to budynek murowany, dwukondygnacyjny, podpiwniczony, po termomodernizacji. Dach dwuspadowy, pokryty papą termozgrzewalną. Budynek ogrzewany olejowo. Budynek znajduje się w należyтым stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie.

Tabela 1. Stan budynków, w których znajdują się lokale mieszkalne

Lp.	Adres	Stan techniczny	Wyposażenie	Rok budowy
1.	Guzów 20/2	Dobry	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna i c.o., telefoniczna	1988
2.	Orońsko ul. Wesola 8	Dobry	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna i c.o., telefoniczna	1979
3.	Orońsko ul. Szkolna 3	Dobry	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna i c.o., telefoniczna	1968
4.	Łaziska 3A	Zadawalający	instalacja elektryczna, wodno-kanalizacyjna, telefoniczna	1965

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Planowanie przestrzenne należy do zadań własnych gminy (w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; tj. Dz. U. 2024 poz. 609). Natomiast art. 3. ust. 1, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2023 poz. 977) informuje, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie gminnych aktów planowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych ustalonych przez organ inny niż minister właściwy do spraw transportu, należy do zadań własnych gminy.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Orońsko zostało przyjęte przez Radę Gminy Orońsku w drodze Uchwały Nr XI/97/99 w dniu 30 kwietnia 1999 roku.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego od dnia podjęcia uległo częściowej dezaktualizacji, dlatego też w 2020 roku przystąpiono do jego zmiany.

Teren Gminy Orońsko objęty został – w **7 sołectwach** – częściowymi zmianami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego Uchwałą Rady Gminy w Orońsku Nr V/24/98 z dnia 29 grudnia 1998 roku. Plan ten przewiduje wykorzystanie terenów dla mieszkalnictwa, usług i wytwórczości oraz dla zabudowy lotniskowej. Ponadto, na terenie byłego SKR-u został uchwalony plan zagospodarowania przestrzennego o funkcji usługowej i mieszkalnej – Uchwała Rady Gminy w Orońsku Nr XXIV/122/12 z dnia 28 czerwca 2012 roku.

Na mocy uchwał Rady Gminy w Orońsku Nr XII/69/19 z dnia 30 września 2019 roku i Nr XXV/134/2020 z dnia 29 czerwca 2020 roku, Wójt Gminy Orońsko przystąpił do

procedowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Orońsko dla obszaru w obrębie ewidencyjnym 0007 sołectwa Guzów i obrębie ewidencyjnym 0011 sołectwa Łaziska oraz obejmującego części obrębów Orońsko, Dobrut, PGR Orońsko. Ostatecznie powyższe uchwały nie zostały zrealizowane.

W 2023 roku wydano **83 decyzji** o warunkach zabudowy dla:

- budynków mieszkalnych - **69 decyzji**;
- budynków gospodarczych - **5 decyzji**;
- budynków usługowych - **4 decyzje**;
- farmy fotowoltaicznej - **5 decyzji**.

oraz **6 decyzji** ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego dla:

- budowy infrastruktury technicznej - **6 decyzji**.

Gmina Orońsko posiada następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (UCHWAŁA NR V/24/98 RADY GMINY W OROŃSKU z dnia 12 grudnia 1998 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru o funkcji usługowej i mieszkaniowej w Orońsku – Etap I (UCHWAŁA NR XXIV/122/12 RADY GMINY W OROŃSKU z dnia 28 czerwca 2012 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części sołectwa Orońsko przy ulicy Brandta i ulicy Dworskiej (UCHWAŁA NR LIII/266/18 RADY GMINY W OROŃSKU z dnia 28 maja 2018 r.).

W 2023 roku nie było zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W dniu 31.03.2023 roku, Rada Gminy w Orońsku podjęła uchwałę Nr LXX/344/2023 w sprawie o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część obrębów Guzów, Orońsko w Gminie Orońsko. W związku ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie obowiązku uchwalenia planu ogólnego wstrzymano realizację powyższej uchwały.

1.2. Demografia

Gmina Orońsko (według stanu z 31 grudnia 2023 r.) liczy ogółem **5 833 mieszkańców**, tj. **29 osób** mniej niż w 2022 roku.

Tabela 2. Liczba ludności gminy Orońsko w latach 2019-2023 według ekonomicznych grup wieku (Urząd Gminy Orońsko)

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Wiek przedprodukcyjny	1 237	1 231	1 248	1254	1 236
Wiek produkcyjny	3 686	3 674	3 591	3649	3 617
Wiek poprodukcyjny	1 046	1 048	970	959	980
Liczba ludności ogółem	5 969	5 953	5 809	5862	5 833

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku uwidacznia się duży udział ludności pozostającej w wieku produkcyjnym. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy. Rok 2023 ukazuje spadek liczby osób w wieku produkcyjnym w stosunku do poprzedniego roku. W 2019 roku na terenie gminy zamieszkiwało **61,75 %** osób w wieku produkcyjnym, natomiast w 2023 roku liczba ludności w wieku produkcyjnym stanowiła **62,01 %** ogółu ludności gminy. Zmalała natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, w 2019 roku stanowiła **17,52 %** ludności, natomiast w 2023 roku liczba osób w tej grupie ekonomicznej wynosiła **16,81 %** ogółu ludności. Rok 2023, w porównaniu do roku 2022, przedstawia niewielki spadek ludności, jednak wskaźniki demograficzne dla gminy nie są korzystne, ponieważ prognozują stopniowy spadek liczby ludności zamieszkującej gminę.

Tabela 3. Liczba ludności z przedziałem wiekowym według płci na terenie Gminy Orońsko (stan na 31 grudnia 2023 r.)

Przedział wiekowy	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	91	80	171
3	35	34	69
4-5	70	62	132
6	34	43	77
7	41	33	74
8-12	186	175	361
13-15	114	103	217
16-17	67	68	135
18	34	31	65
19-65	1885	0	1885
19-60	0	1667	1667
>65	332	0	332
>60	0	648	648
Liczba ludności ogółem	2889	2944	5833

Tabela 4. Liczba ludności gminy Orońsko w latach 2019-2023 według przedziału wiekowego (Urząd Gminy Orońsko)

Przedział wiekowy	2019	2020	2021	2022	2023
0-2	184	196	198	185	171
3-6	263	281	278	283	278
7-12	445	466	462	445	435
13-15	214	199	203	210	217
16-18	203	200	200	203	200
19-65	2316	2337	2303	1897	1885
19-60	2344	2314	2292	1680	1667
>65	362	397	317	315	332
>60	684	722	713	644	648
Liczba ludności ogółem	5969	5993	5809	5862	5833

Tabela 5. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości w 2023 roku (Urząd Gminy Orońsko)

L p.	Miejscowość	Zameldowani stale	Zameldowani czasowo	Zameldowani ogólnie
1.	Bąków	182	1	183
2.	Chałupki Łaziskie	31	1	32
3.	Chronów	142	0	142
4.	Chronówek	111	2	113
5.	Chronów Kolonia	325	2	327
6.	Ciepła	163	0	163
7.	Dobrut	414	1	415
8.	Gozdków	13	0	13
9.	Guzów	171	1	172
10.	Guzów-Kolonia	308	2	310
11.	Helenów	139	1	140
12.	Krogulcza Mokra	223	0	223
13.	Krogulcza Sucha	343	1	344
14.	Łaziska	466	81	547
15.	Orońsko	1703	17	1720
16.	Śniadków	94	0	94
17.	Tomaszów	435	1	436
18.	Wąsńów	384	0	384
19.	Zaborowie	186	0	186
	RAZEM	5833	111	5944

1.3. Infrastruktura techniczna

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Sieć wodociągowa zasilana z **3 ujęć wody**:

- Orońsko – studnia nr 2 o wydajności **58,00 m³/h** przy zapotrzebowaniu średniodobowym **943 m³/d**, (na terenie hydroforni w Orońsku funkcjonuje ujęcie wody – studnia nr 1 zasilająca w wodę tylko Szkótkę Leśną);
- Dobrut – studnia o wydajności **20,3 m³/h** przy zapotrzebowaniu średniodobowym **260,6 m³/d**;
- Chronów – **2 studnie**:
 - zasadnicza - o wydajności **176 m³/h**,
 - awaryjna - o wydajności **35 m³/h**,przy zapotrzebowaniu średniodobowym **559 m³/d**,

Woda w stanie pierwotnym pochodzi z ujęcia w miejscowości Orońsko, natomiast z ujęcia w Chronowie i Dobrucie woda jest uzdatniana poprzez odżelazianie i odmanganianie.

W 2023 roku została wykonana termomodernizacja budynku hydroforni w Orońsku.

W/w ujęcia wody posiadają urządzoną strefę ochrony bezpośredniej, natomiast na podstawie przeprowadzonej zgodnie z procedurą określoną w art. 133 ustawy *Prawo wodne* analizy ryzyka, stwierdzono brak potrzeby ustanowienia strefy ochrony pośredniej.

Ilość wyprodukowanej wody w 2023 roku:

- Orońsko – studnia nr 2 – **142 456 m³**, studnia nr 1 – **25 483 m³**;
- Dobrut – **39 788 m³**;
- Chronów – studnia zasadnicza – **55 043 m³**, studnia awaryjna – **31 418 m³**.

W roku 2023 długość sieci wodociągowej wynosiła **96,7 km**, do sieci było przyłączonych **1922 odbiorców**, a liczba przyłączy wynosiła **1922 sztuk**.

Gmina eksploatuje **3 stacje wodociągowe**:

- Orońsko – zaopatrująca w wodę miejscowości: Orońsko, Krogulcza Sucha, Krogulcza Mokra, Tomaszów, Helenów;
- Chronów – zaopatrująca w wodę miejscowości: Chronów, Chronów-Kolonia, Guzów, Guzów-Kolonia, Chronówek, Łaziska (wieś), Ciepła, Bąków, Zaborowie, Gozdków, Chałupki Łaziskie;
- Dobrut – zaopatrująca w wodę miejscowości: Dobrut, Wałsnów, Śniadków.

Na terenie gminy funkcjonują punkty czerpalne wody w m. Ciepła i Zaborowie.

W 2023 roku zostały zrealizowane inwestycje, polegające na:

- zakupie pompy głębinowej wraz z osprzętem na ujęcie wody w Chronowie;
- wykonaniu projektu budowy sieci wodociągowej o długości ok. **530 m** na działkach nr 555/1, 555/6, 555/9 w miejscowości Guzów;

- wykonaniu projektu budowy sieci wodociągowej w Bąkowie w pasie drogi gminnej oznaczonej jako dz. nr 49 od dz. nr 50 (droga) do dz. nr 129/18 o długości ok. **270 mb**;
- wykonaniu projektu budowy wodociągu w Guzowie przy drodze gminnej nr 744 o długości ok. **350 m**.

SIEĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej posiada miejscowość Łaziska i Orońsko. Długość sieci kanalizacyjnej dla części miejscowości Orońsko i części miejscowości Łaziska łącznie wynosiła **9,3 km**. Liczba indywidualnych przyłączy kanalizacyjnych (wg stanu na koniec 2023 r.) wynosiła **244 sztuk**.

Na terenie gminy Orońsko znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków. Jedna zlokalizowana jest w miejscowości Łaziska, a druga w Orońsku.

Gmina podejmuje działania w kierunku wyposażenia w sieć kanalizacyjną kolejnych miejscowości gminy.

Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków.

OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW W ŁAZISKACH

Oczyszczalnia ścieków w Łaziskach jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości **200 m³/d** (maksymalna przepustowość **250 m³/d**). Oczyszczalnia odbiera ścieki z osiedla mieszkaniowego i Domu Pomocy Społecznej. W 2020 roku zamontowano w oczyszczalni prasę taśmową do odwadniania osadów ściekowych, co pozwoliło zredukować objętości wytwarzanych osadów. Dzięki tej inwestycji zmniejszono koszty związane z transportem i zagospodarowaniem osadu przez podmioty zewnętrzne.

Sieć kanalizacyjna stanowi własność i jest zarządzana przez Spółdzielnię Mieszkaniową.

W 2023 roku oczyszczalnia ścieków przyjęła ścieki:

- w I kwartale **4 934,4 m³**;
- w II kwartale **4 414,2 m³**;
- w III kwartale **4 268,1 m³**;
- w IV kwartale **4 341,6 m³**,

co daje łącznie **17 958,3 m³** w roku i dziennie średnio **49,2 m³**.

Do oczyszczalni - z sieci kanalizacyjnej dopłynęło **12 386 m³** ścieków, z czego **7 771 m³** z Domu Pomocy Społecznej, a **4 615 m³** ze Spółdzielni Mieszkaniowej. Wozami asenizacyjnymi podmiotów posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych dostarczono – **5 572,3 m³** ścieków.

OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW W OROŃSKU

Jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości **300 m³/d** (maksymalna przepustowość **400 m³/d**). Oczyszczalnia odbiera ścieki z sieci kanalizacyjnej w Orońsku z

ulic: Osiedlowa, Brandta, Topolowa, Szkolna, Radomska, Górna, Wesola, Waska oraz z Centrum Rzeźby Polskiej. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi **9,3 km**.

W 2023 roku oczyszczalnia przyjęła ścieki:

- w I kwartale **11 233 m³**;
- w II kwartale **11 240 m³**;
- w III kwartale **10 383 m³**;
- w IV kwartale **11 593 m³**,

co daje łącznie **44 449 m³** w roku i dziennie średnio **121,8 m³**.

Do oczyszczalni - z sieci kanalizacyjnej dołynęło **28 472,7 m³** ścieków, a za pomocą wozów asenizacyjnych dowieziono **15 976,3 m³** w tym: wozy asenizacyjne UG w Orońsku – **54,9 m³** oraz wozy asenizacyjne podmiotów posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych – **15 921,4 m³**.

W 2023 roku została zrealizowana inwestycja, polegająca na aktualizacji kosztorysów, dotyczących budowy kanalizacji sanitarnej dla rejonu ulic: Dworskiej, Górnej i Cichej w miejscowości Orońsko.

SIEĆ ENERGETYCZNA

Dostawa energii elektrycznej dla gminy Orońsko realizowana jest z krajowego systemu energetycznego (KSE) poprzez najbliższe usytuowane stacje wysokiego napięcia połączone między sobą liniami przesyłowymi wysokiego napięcia (**110 kV**).

W zakresie linii elektroenergetycznych najwyższego napięcia gmina Orońsko leży w zasięgu działania Operatora Systemu Przesyłowego Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Operatorem systemu dystrybucyjnego na tym terenie jest spółka PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko – Kamienna, a w jej ramach dwa zakłady energetyczne, tj. Rejonowy Zakład Energetyczny Radom (RZE Radom) oraz Rejonowy Zakład Energetyczny Skarżysko (RZE Skarżysko).

Przez południowo - wschodnią część terenu gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna o napięciu znamionowym **220 kV** relacji Kielce - Rożki, eksploatowana przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Jest to linia o charakterze tranzytowym, stanowiąca element Krajowej Sieci Przesyłowej, tj. bez bezpośredniego powiązania z siecią dystrybucji energii elektrycznej na obszarze gminy. Właścicielem linii jest PSE Operator S.A. Spółka.

Trasa przebiegu linii **220 kV**, w granicach gminy Orońsko, prowadzi przez miejscowości: Bąków, Orońsko, Krogulcza Mokra.

W pasie technologicznym linii elektroenergetycznych przesyłowych występują ograniczenia dla użytkowania i zagospodarowania terenu. Szerokość pasa technologicznego dla linii **220 kV** wynosi **50 m** – po **25 m** w obie strony od osi linii.

Sieć elektroenergetyczna wysokiego napięcia **110 kV**, stanowi ogniwo pośrednie pomiędzy siecią przesyłową a siecią rozdzielczą, do której są również przyłączone niektóre elektrownie i duże zakłady przemysłowe. Na terenie gminy brak odbiorców energii elektrycznej z sieci wysokich napięć.

Linie energetyczne wysokiego napięcia **110 kV** przebiegające przez opisywany obszar to linie jednotorowe napowietrzne w relacji:

- Rożki (gm. Kowala) – GPZ Chronówek;
- Przysucha – GPZ Chronówek;
- Rożki – Skarżysko;
- Rożki – Szydłowiec;
- Rożki – Wierzbica zasilająca GPZ na terenach dawnej cementowni.

W północnej części gminy, w miejscowości Chronówek zlokalizowana jest elektroenergetyczna stacja systemowa **110/15 kV** tzw. GPZ „Chronówek”. GPZ zasilany jest dwustronnie liniami **110 kV** z kierunku Rożki oraz Przysucha, wyposażony jest w dwa transformatory pracujące napowietrznie o mocy **10 MVA** każdy. Stacja transformatorowa GPZ ma za zadanie obniżyć wysokie napięcie (**110 kV**) na napięcie średnie (**15 kV**) i jest głównym punktem zasilania niemalże dla całego obszaru gminy Orońsko. Nieliczni odbiorcy energii elektrycznej zlokalizowani w południowej części gminy zasilani są w energię elektryczną za pośrednictwem stacji **110/15 kV** „Szydłowiec”, zlokalizowanej w Szydłowcu. Stacja GPZ „Szydłowiec” wyposażona jest w dwa transformatory o mocy **16 MVA** każdy, zasilanie stanowią linie **110 kV** relacji Rożki – Szydłowiec i Szydłowiec – Skarżysko. Lokalizacja stacji, a także moc znamionowa transformatorów jest ściśle powiązana z zapotrzebowaniem energii elektrycznej na danym obszarze. W stanie obecnym GPZ-ety dysponują dużą rezerwą mocy, stan techniczny linii **110 kV** ocenia się jako dobry.

Lokalną sieć rozdzielczą średniego napięcia stanowią magistralne linie **15 kV** biegnące w ciągach:

- GPZ Chronówek – Orońsko (obciążenie – **23,92 A**);
- GPZ Chronówek – Łaziska (obciążenie – **6,25 A**);
- Potkanów – Szydłowiec (obciążenie – **5,38 A**);
- GPZ Szydłowiec – Rożki;
- GPZ Szydłowiec – Orońsko.

Linie przesyłowe na napięciu **15 kV** wykonane są w technologii napowietrznej przewodem gołym typu AFL – **70 mm²**. Łączna długość linii średniego napięcia na terenie gminy wynosi **66,2 km**, z tego **51,2 km** w eksploatacji RZE Radom, natomiast **15,7 km** w eksploatacji RZE Skarżysko. W ogólnej ocenie linie SN są w dobrym stanie technicznym, całość poprowadzona na słupach betonowych, nie występują ciągi, na których jest przekroczony dopuszczalny spadek napięcia.

Układ sieci średniego napięcia wyposażony jest w lokalne stacje transformatorowe **15/0,4 kV**, z których wyprowadzone są linie niskiego napięcia **0,4 kV**, służące do rozdziału energii elektrycznej bezpośrednio do odbiorców. Na terenie gminy Orońsko występują nieliczni odbiorcy zasilani w energię elektryczną z sieci średniego napięcia.

łącznie na przedmiotowym terenie funkcjonuje **51 stacji transformatorowych**, w tym:

- stacje **15/04 kV** napowietrzne;
- stacje **15/04 kV** wewnątrzowe.

Odbiorcy energii elektrycznej z sieci RZE Skarżysko zasilani są ze stacji transformatorowej **15/04 kV** napowietrznej o nazwie „Kolonja Kuźnia 3” typu STS na żerdzi ŻN zlokalizowanej w miejscowości Kolonia Kuźnia na terenie gm. Jastrząb.

Stacje transformatorowe to w większości stacje wolnostojące, zamontowane generalnie na żerdziach betonowych – stacje słupowe. Obecnie nowe stacje, zgodnie z obowiązującymi standardami, montowane są na żerdziach wirowanych.

Moc znamionowa transformatorów zainstalowanych w poszczególnych stacjach na ogół jest dostosowana do występujących potrzeb lub przewyższa te potrzeby. Istniejące typy stacji umożliwiają w miarę potrzeby wymianę transformatorów na jednostki o większej mocy. Większość transformatorów jest w dobrym stanie technicznym. Rozmieszczenie stacji w poszczególnych miejscowościach zależy jest od potrzeb energetycznych, które warunkuje wielkość ośrodków osadniczych oraz rodzaj odbiorców – największe zagęszczenie urządzeń sieciowych występuje w miejscowościach: Orońsko, Tomaszów, Dobrut, Guzów.

Sieć rozdzielcza niskiego napięcia **0,4 kV** jest siecią bezpośrednio zasilającą odbiorców komunalno-bytowych (gospodarstwa domowe oraz obiekty gminne), sektor handlu i usług oraz niewielkich odbiorców przemysłowych. Ze względu na charakter odbiorców sieć niskiego napięcia można podzielić na sieć zasilającą odbiorców w energię elektryczną oraz sieć oświetleniową. Napięcie pracy linii niskiego napięcia wynosi około **0,4 kV** w układzie **3-fazowym** oraz **0,23 kV** w układzie **1-fazowym**.

Ponad **97 %** linii niskiego napięcia na terenie gminy Orońsko należy do Rejonowego Zakładu Energetycznego w Radomiu, linie te to przewody typu Al (gołe) o przekrojach od **25 mm²** do **70 mm²**, z przewagą przekrojów **50 mm²**.

Stopień zelektryfikowania gminy określa się na poziomie **100 %** - dostęp do energii elektrycznej jest powszechny dla każdego mieszkańca.

Ogólnie stan eksploatowanej infrastruktury elektroenergetycznej ocenia się jako dobry. Awaryjność linii przyczyniająca się do przerw w dostawie energii elektrycznej do odbiorców końcowych w znacznej mierze powiązana jest z warunkami atmosferycznymi, ponieważ sieci wykonane jako napowietrzne narażone są na wyładowania atmosferyczne i silne wiatry powodujące uszkodzenia. Najstarsze elementy infrastruktury energetycznej powstawały według obowiązujących, stosownie do okresu budowy, rozwiązań katalogowych oraz w okresie znacznie mniejszego zapotrzebowania na energię elektryczną.

Linie średniego i niskiego napięcia na terenie gminy Orońsko zostały wybudowane w latach (wg rozkładu procentowego):

- **1970-1980** – około **70 %**;
- **1980-1990** –około **10 %**;
- **po 1990** – około **20 %**.

Na podstawie ustawy Prawo energetyczne (art. 18 ust. 1) do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy między innymi planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg, znajdujących się na terenie gminy oraz finansowanie tego oświetlenia.

Na terenie gminy Orońsko zainstalowanych jest łącznie ok. **800 punktów oświetlających** drogi i miejsca publiczne.

Ogólny stan oświetlenia drogowego ocenia się jako dobry. Wskazuje się na potrzebę montażu dodatkowych lamp oraz rozbudowy linii oświetlającej w obszarach powstawania nowej zabudowy.

W 2023 roku zostały zrealizowane inwestycje, polegające na:

- wykonanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi gminnej (gościniec) w Dobrucie dz. nr 697;
- budowie oświetleniowej linii napowietrznej niskiego napięcia w miejscowości Ciepła i Baków, gm. Orońsko.

STAN GAZYFIKACJI GMINY

Gmina Orońsko leży w zasięgu terytorialnym działania Mazowieckiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Radom, jednak w stanie obecnym jest to obszar niezgazyfikowany. Sieć dystrybucji gazu ziemnego na obszarach sąsiednich istnieje tylko w dwóch gminach, tj.: gminie Kowala - jest to sieć średnioprężna oraz w gminie Szydłowiec – sieć skoncentrowana głównie na terenie miasta.

Gmina Orońsko, przy obecnym zainwestowaniu w sieć gazową, znajduje się poza zasięgiem sieci gazociągów wysokociśnieniowych.

Do celów socjalno-bytowych (głównie do przygotowywania posiłków oraz ciepłej wody użytkowej) powszechnie stosuje się gaz ciekły propan-butan. Dystrybucja gazu bezprzewodowego prowadzona jest przez kilku prywatnych pośredników i obejmuje wszystkie sołectwa.

Brak postępu w precyzowaniu przez gminę Orońsko planów dotyczących gazyfikacji wynika z małego zainteresowania mieszkańców inwestycją, które kształtują m.in.: relacje cenowe gazu wobec paliw tradycyjnych, niska dochodowość działalności rolniczej, ewentualne potrzeby inwestycyjne indywidualnych gospodarstw domowych w zakresie wymiany wewnętrznych systemów grzewczych.

Ponieważ doprowadzenie gazu wiąże się z wysokimi kosztami, inwestycja przy braku wystarczająco dużego zapotrzebowania ze strony potencjalnych odbiorców, może okazać się dla dystrybutora nieopłacalna.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Mazowieckiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Radom gazyfikacja obszaru gminy Orońsko będzie możliwa, jeśli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki budowy odcinków sieci gazowych. W przypadku braku

możliwości budowy odcinków sieci gazowych, zgodnie z art. 7 pkt 1 Ustawy prawo energetyczne, gazyfikacja może być realizowana na warunkach określonych w odrębnych umowach zawartych pomiędzy przedsiębiorstwem gazowniczym, a gminą bądź odbiorcą.

W 2023 roku, w ramach modernizacji budynku po byłej GRN w Łaziskach, została dokonana zmiana źródła ogrzewania budynku na gaz.

DOSTĘP DO INTERNETU SZEROKOPASMOWEGO

W 2023 roku Gmina Orońsko nie przystępowała do inwestycji związanych z dostępem do Internetu szerokopasmowego. Wszelkie inicjatywy z tym związane oferowane były przez prywatne przedsiębiorstwa. Obecnie, projektowana jest infrastruktura stanowiąca część sieci w ramach projektu Polska Cyfrowa – POPC3. Projekt ten ma na celu wspieranie działań umożliwiających jak najszerszy dostęp do sieci szerokopasmowych, poprzez udzielanie przedsiębiorstwom telekomunikacyjnym wsparcia na finansowanie przedsięwzięć uwzględniających budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci infrastruktury telekomunikacyjnej, zapewniających głównie szerokopasmowy dostęp do szybkiego Internetu. W ramach programu OSE Internet szerokopasmowy został doprowadzony do szkół zlokalizowanych w naszej gminie.

STAN ILOŚCIOWY I JAKOŚCIOWY DRÓG GMINNYCH

W 2023 układ komunikacyjny w gminie Orońsko stanowiły drogi publiczne, krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz drogi wewnętrzne i dojazdowe.

Drogi publiczne krajowe – to trasa ekspresowa S-7 od węzła Radom Południe w Krogulczy Suchej do granic gminy na odcinku **7,3 km** wraz z drogami serwisowymi.

Drogi publiczne wojewódzkie – nr 735 to dawna droga krajowa nr 7 od węzła Radom Południe w Krogulczy Suchej do granic gminy w Wąsnowie na odcinku o długości **9 km**.

Drogi publiczne powiatowe - na terenie Gminy Orońsko znajduje się **12 odcinków** dróg powiatowych zarządzanych przez zarząd dróg powiatowych w Szydłowcu. Łączna długość dróg powiatowych wynosi **45,560 km**, w tym **43,235 km** dróg o nawierzchni twardej.

Drogi publiczne gminne- zostają ustanowione uchwałą Rady Gminy. W gminie Orońsko w 2023 roku status drogi gminnej posiadało **36 odcinków** dróg i łącznej długości **57,971 km**, w tym o nawierzchni twardej (bitumicznej, betonowej z kostki) **32,54 km** oraz nawierzchni gruntowej **25,431 km**.

Tabela 6. Wykaz dróg gminnych (stan na 2023 rok)

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi
1	400401W	Orońsko, ul. Rzeczna
2	400402W	Krogulcza Sucha – granica gminy
3	400403W	Krogulcza Mokra – granica gminy
4	400404W	Guzów – Krogulcza Mokra

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi
5	400405W	Ciepła - Dobrut
6	400406W	Tomaszów – Śniadków - Wałsnów
7	400407W	Wałsnów
8	400408W	Bąków – granica gminy
9	400409W	Zaborowie – Chałupki Łaziskie
10	400410W	Chronów – Chałupki Łaziskie
11	400411W	Chronówek – granica gminy
12	400412W	Chronów Kolonia Dolna – granica gminy
13	400413W	Guzów - Chronówek
14	400414W	Tomaszów – granica gminy
15	400415W	Orońsko - Guzów
16	400416W	Śniadków - Helenów
17	400417W	Guzów – Chronów Kol. Górna
18	400418W	Ciepła - Bąków
19	400419W	Chronów Kolonia Dolna - Guzów
20	400420W	Orońsko, ul. Szkolna
21	400421W	Orońsko, ul. Osiedlowa
22	400422W	Orońsko, ul. Zagórska
23	400423W	Orońsko, ul. Topolowa
24	400424W	Orońsko, ul. Wesoła
25	400425W	Orońsko, ul. Graniczna
26	400426W	Dobrut – (przez Starą Wieś)
27	400427W	Łaziska
28	400428W	Guzów Kolonia
29	400429W	Zaborowie
30	400430W	Bąków
31	400431W	Ciepła
32	400432W	Orońsko, cz. dz. nr 39/3 ul. Spółdzielcza
33	400433W	Orońsko, dz. nr 61/29
34	400434W	Orońsko dz. Nr 100 ul. Dworska
35	400435W	Orońsko, dz. nr 96/13, 96/3, 96/12, 170/9 ul. Cicha
36	400436W	Chronów dz. nr 654, 935

W 2023 roku zostały zrealizowane inwestycje, polegające na:

- wykonaniu map z projektem podziału nieruchomości oraz zakup map do celów projektowych dla zadania „Modernizacja układu komunikacyjnego w miejscowości Orońsko obejmującego ulice Osiedlową, Dworską, Cichą oraz Miłą”;
- modernizacji mostu w Bąkowie (koło starego młyna rz. Szabasówka);
- poprawie organizacji ruchu poprzez budowę drogi gminnej na działce nr 850 w Chronowie;
- poprawie organizacji ruchu poprzez budowę nawierzchni asfaltowej na drodze gminnej na dz. Nr 878 w Helenowie (progi zwalniające, odwodnienie);
- przebudowie drogi gminnej (dz. nr ewid. 477) w miejscowości Wałsnów na odc. **320 mb**;
- przebudowie drogi gminnej nr 400413W relacji Guzów Chronówek.

STAN MIENIA KOMUNALNEGO RUCHOMEGO – SPRZĘTU, ŚRODKÓW TRWAŁYCH

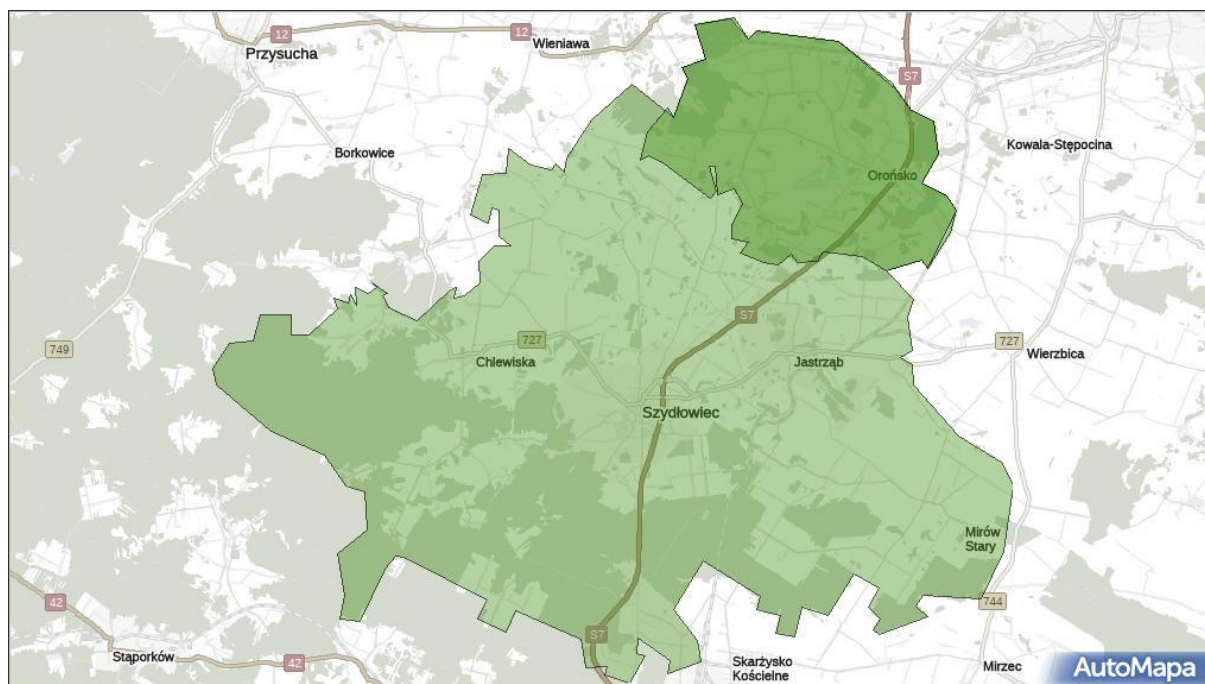
Wykaz pojazdów i sprzętu Urzędu Gminy w Orońsku:

1. Ciągnik Belarus;
2. Ciągnik ZETOR;
3. Beczka asenizacyjna o poj. **4 m³**;
4. Przyczepa ciągnikowa – **2 szt.**;
5. Koparko-ładowarka TEREX;
6. Ciągnik John Deere;
7. Samochód ciężarowy Star 1142;
8. BUS Ford Tourneo;
9. Autosan;
10. BUS Volkswagen LT-46;
11. Piła spalinowa;
12. Kosy x **4**;
13. Kosiarka;
14. Skuter;
15. Agregat prądotwórczy – **2 szt.**;
16. Renault Kangoo – **2 szt.**;
17. Przyczepa lekka;
18. Rębak;
19. Zamiatarka;
20. Odkurzacz;
21. Kosiarka bijakowa – **2 szt.**;
22. Równiarka dróg;
23. Pługi odśnieżne – **3 szt.**;
24. Piaskarka;
25. Odśnieżarka – **2 szt.**;
26. Opryskiwacz spalinowy;
27. Piła spalinowa z wysięgnikiem;
28. Zagęszczarka.

Pojazdy OSP:

1. VOLVO WSZ 33JG – OSP Dobrut;
2. RENAULT WSZ 5H33 – OSP Dobrut;
3. OPEL – OSP Dobrut;
4. QUAD POLARIS RANGER 570 – OSP Dobrut;
5. STAR200 WSZ P998 – OSP Orońsko;
6. MERCEDES WSZ 98NC – OSP Orońsko;
7. FORD WSZ 21AY – OSP Orońsko;
8. STAR 200 WSZ 98KG – OSP Chronów;
9. STAR 266 WSZ T209 – OSP Chronów;
10. GAZELA WSZ Y406 – OSP Tomaszów.

1.4. Gmina Orońsko na tle innych gmin powiatu szydłowieckiego

Mapa 2. Lokalizacja gminy Orońsko na obszarze powiatu Szydłowieckiego

Źródło: <https://mapa.targeo.pl/oronsko,716548/gmina>

Obecnie nie ma możliwości porównania danych statystycznych Gminy Orońsko z pozostałymi gminami powiatu szydłowieckiego.

Tabela 7. Informacja o stanie mienia komunalnego na 31.12.2023 r.

L. P.	Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2022	Zwiększenie	Zmniejszenie	Stan na 31.12.2023	W bezpośrednim zarządzie	W zarządzie jednostek, zakładów budżetowych	Dzierżawa, najem, użyczenie, leasing	Wieczyste użytkowanie	Posiadanie samoistne
1	Ogółem Grupy 0-8	zł.	69 280 644,03	3 189 842,00	404 282,32	72 066 203,71	54 686 563,29	11 191 020,26	6 214 005,78	63 174,06	0,00
		zł.	1 066 830,78	0,00	0,00	1 066 830,78	996 273,14	70 800,46	25 142,80	63 174,06	0,00
	rolne	zł.	163 471,08	-	-	163 471,08	156 131,08	-	7 340,00	-	-
	budowlane	zł.	249 587,28	-	-	249 587,28	186 369,64	70 800,46	17 802,80	63 174,06	-
	rekreacyjne	zł.	25 320,00	-	-	25 320,00	25 320,00	-	-	-	-
	lasy, parki	zł.	1 695,74	-	-	1 695,74	1 695,74	-	-	-	-
	pozostałe	zł.	626 756,68	-	-	626 756,68	626 756,68	-	-	-	-
2	Grupa 1 - BUDYNKI	zł.	13 544 964,75	1 313 444,74	0,00	14 858 409,49	8 814 790,43	4 887 277,83	1 156 341,23	0,00	0,00
	mieszkalne	zł.	88 425,36	-	-	88 425,36	88 425,36	-	-	-	-
	budynki oświaty	zł.	7 645 409,17	1 053 960,74	-	8 699 369,91	3 812 092,08	4 887 277,83	-	-	-
	budynki kultury	zł.	328 667,54	-	-	328 667,54	328 667,54	-	-	-	-
	budynki służby zdrowia	zł.	1 036 846,23	-	-	1 036 846,23	0,00	-	1 036 846,23	-	-
	budynki użyteczności publicznej	zł.	1 836 318,46	259 484,00	-	2 095 802,46	2 095 802,46	-	-	-	-
	pozostałe	zł.	2 609 297,99	-	-	2 609 297,99	2 489 802,99	-	119 495,00	-	-
3	Grupa 2 - BUDOWLE	zł.	41 804 233,01	1 425 017,80	0,00	43 229 250,81	40 979 361,98	2 249 888,83	0,00	0,00	0,00
	wodociągi, kanalizacja	zł.	13 539 791,24	338 585,92	-	13 878 377,16	13 878 377,16	-	-	-	-
	oczyszczalnie ścieków	zł.	4 519 446,74	-	-	4 519 446,74	4 519 446,74	-	-	-	-
	wysypiska	zł.	839 958,79	-	-	839 958,79	839 958,79	-	-	-	-
	ulice, drogi	zł.	17 497 589,65	874 849,71	-	18 372 439,36	18 372 439,36	-	-	-	-
	obiekty sportowe	zł.	1 955 607,00	79 624,28	-	2 035 231,28	870 373,33	1 164 857,95	-	-	-
	pozostałe	zł.	3 451 839,59	131 957,89	-	3 583 797,48	2 498 766,60	1 085 030,88	-	-	-
4	Grupa 3 - KOTŁY I MASZyny ENERGETYCZNE	zł.	269 755,94	0,00	0,00	269 755,94	261 675,24	8 080,70	0,00	0,00	0,00
	kotły grzewcze	zł.	106 397,77	-	-	106 397,77	98 317,07	8 080,70	-	-	-
	kotły parowe	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	agregat prądowórczy, przetwornica	zł.	163 358,17	-	-	163 358,17	163 358,17	-	-	-	-
5	Grupa 4 - MASZyny I URZĄDZENIA OGÓLNEGO ZASTOSOWANIA	zł.	718 874,04	26 937,00	0,00	745 811,04	576 808,09	169 002,95	0,00	0,00	0,00
	obrabiarki	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	piec kręgowy	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	aparaty do wymiany ciepła	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	pozostałe maszyny	zł.	143 289,68	26 937,00	-	170 226,68	170 226,68	-	-	-	-
	zespoły komputerowe	zł.	575 584,36	0,00	-	575 584,36	406 581,41	169 002,95	-	-	-

Raport o stanie Gminy Orońsko za rok 2023

L. P.	Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2022	Zwiększenie	Zmniejszenie	Stan na 31.12.2023	W bezpośrednim zarządzie	W zarządzie jednostek, zakładów budżetowych	Dzierżawa, najem, użyczenie, leasing	Wieczyste użytkowanie	Posiadanie samoistne
6	Grupa 5 - MASZYNY, URZĄDZENIA I APARATY SPECJALNE BRANŻOWE	zł.	325 457,76	20 381,63	156 283,80	189 555,59	159 580,39	29 975,20	0,00	0,00	0,00
	maszyny do prod. ceramiki budowl.	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	maszyny do obróbki drewna	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	maszyny do prod. Surow.mineralnych	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	urządzenia przemysłu młynarskiego	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	urządzenia przemysłu spożywczego	zł.	9 160,26	-	-	9 160,26	9 160,26	-	-	-	-
	maszyny do robót ziemnych	zł.	48 043,80	2 882,63	48 043,80	2 882,63	2 882,63	-	0,00	-	-
	maszyny pielęgnacyjne	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	maszyny rolnicze	zł.	0,00	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
pozostałe	zł.	268 253,70	17 499,00	108 240,00	177 512,70	147 537,50	29 975,20	0,00	-	-	
7	Grupa 6 - URZĄDZENIA TECHNICZNE	zł.	5 601 148,91	0,00	0,00	5 601 148,91	941 464,53	0,00	4 659 684,38	0,00	0,00
	zbiorniki naziemne	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	urządzenia i aparatura urządz.elekt.	zł.	18 540,00	-	-	18 540,00	18 540,00	-	-	-	-
	urządzenia tele i radiotechniczne	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	urządzenia elektroenergetyczne	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	dźwigi	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	urządzenia przemysłowe	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
urządzenia nieprzemysłowe	zł.	67 954,39	-	-	67 954,39	67 954,39	-	-	-	-	

Raport o stanie Gminy Orońsko za rok 2023

L. P.	Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2022	Zwiększenie	Zmniejszenie	Stan na 31.12.2023	W bezpośrednim zarządzie	W zarządzie jednostek, zakładów budżetowych	Dzierżawa, najem, użyczenie, leasing	Wieczyste użytkowanie	Posiadanie samoistne
	pozostałe urządzenia techniczne	zł.	5 514 654,52	-	-	5 514 654,52	854 970,14	-	4 659 684,38	-	-
	Grupa 7 - ŚRODKI TRANSPORTOWE	zł.	2 549 077,03	9 320,00	122 000,00	2 436 397,03	675 441,37	1 760 955,66	0,00	0,00	0,00
	tabor szynowy naziemny	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	motocykle, przyczepy	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	samochody osobowe	zł.	93 631,04	-	-	93 631,04	93 631,04	-	-	-	-
	samochody ciężarowe	zł.	15 101,79	-	-	15 101,79	15 101,79	-	-	-	-
	samochody specjalne	zł.	1 758 955,66	2 000,00	-	1 760 955,66	0,00	1 760 955,66	-	-	-
	ciągniki	zł.	168 533,00	7 320,00	122 000,00	53 853,00	53 853,00	-	0,00	-	-
	naczepy, przyczepy	zł.	14 962,44	-	-	14 962,44	14 962,44	-	-	-	-
	pozostały tabor	zł.	497 893,10	-	-	497 893,10	497 893,10	-	-	-	-
	Grupa 8 - NARZĘDZIA, APARATY, SPRZĘT I WYPOSAŻENIE	zł.	3 400 301,81	394 740,83	125 998,52	3 669 044,12	1 281 168,12	2 015 038,63	372 837,37	0,00	0,00
	narzędzia, przyrządy, sprawdziany	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	wyposażenie, aparaty, sprzęt medyczny i laboratoryjny	zł.	37 443,77	-	-	37 443,77	22 566,51	-	14 877,26	-	-
	wyposażenie techniczne biur	zł.	25 345,74	-	-	25 345,74	25 345,74	-	-	-	-
	wyposażenie i sprzęt kin, teatrów, placówek kulturalno-oświatowych	zł.	-	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-
	inne przyrządy, ruchomości i wyposażenie techniczne	zł.	3 337 512,30	394 740,83	125 998,52	3 606 254,61	1 233 255,87	2 015 038,63	357 960,11	-	-

Strukturę organizacyjną Urzędu Gminy stanowią:

1. Kierownictwo Urzędu Gminy, w skład wchodzi **3 osoby**;
2. Referat Administracyjno-Organizacyjny i Informatyzacji **9 osób**, stanowiska ds. oświaty **3 osoby**, informatycy **2 osoby**, stanowiska kierownicze **1 osoba**, stanowiska biurowe **3 osoby**;
3. Referat Animacji Kultury i Sportu, w skład wchodzi **6 osób**;
4. Referat Finansowy, w skład wchodzi **8 osób**;
5. Referat Rozwoju i Gospodarki Komunalnej, w skład wchodzi **8 osób**;
6. Urząd Stanu Cywilnego, Ewidencja Ludności i Dowody Osobiste, w skład wchodzi **2 osoby**.

W raporcie są zawarte informacje o:

- Ilości mieszkańców (rozdział 1 *Charakterystyka gminy*, podrozdział 1.2 *Demografia*, s. 16-17);
- Deficycie budżetowym (rozdział 12 *Finanse*, s. 194);
- Wartości pozyskanych środków unijnych (Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Orońsko za 2023 r.);
- Ilości szkół (rozdział 3 *Edukacja, Kultur, Sport i Turystyka*, s. 45);
- Majątku gospodarstwa komunalnego (Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Orońsko za 2023 r.);
- Ilości organizacji pozarządowych (rozdział 8 *Współpraca z organizacjami pozarządowymi*, s. 119-128).

2. JAKOŚĆ ŻYCIA

2.1. Bezpieczeństwo ludności

SYSTEM OSTRZEGANIA I ALARMOWANIA

Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamianie ludności stanowi jedno z wielu kluczowych zadań samorządu terytorialnego.

Gmina Orońsko w partnerstwie z gminami powiatu szydłowieckiego uczestniczyła w projekcie pt. „System wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami katastrofalnymi w Powiecie Szydłowieckim”, którego wnioskodawcą był powiat szydłowiecki. Projekt zrealizowany został w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020, Priorytet V – „Gospodarka przyjazna środowisku”, Działanie 5.1 „Dostosowanie do zmian klimatu.”

Syreny o mocy **900 W** wchodzące w skład systemu wczesnego ostrzegania znajdują się:

- na budynku Urzędu Gminy w Orońsku,
- na budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepłej.

Głównym celem projektu jest ostrzeganie ludności o zagrożeniach związanych z katastrofami naturalnymi, atakami terrorystycznymi, zjawiskami atmosferycznymi w czasie pokoju oraz alarmowanie o zagrożeniach z powietrza, skażeniach chemicznych i biologicznych w czasie wojny. Systemu pozwala na włączenie się do sprawnego i profesjonalnego systemu dla całego województwa, wzmocnienie potencjału alarmowego całego powiatu, zwiększenie bezpieczeństwa i świadomości społeczeństwa na temat systemu oraz zagrożeń.

Do sterowania syrenami przewidziano Powiatową Centralę Alarmową zbudowaną w oparciu o Modułową Centralę Alarmową, a do sterowania syrenami w gminach zainstalowano pulpity sterujące z punktami dostępowymi. Głównym zadaniem wprowadzonego systemu jest emitowanie akustycznych sygnałów alarmowych i komunikatów głosowych informujących mieszkańców o sposobie postępowania. Komunikaty głosowe odtwarzane mogą być z pamięci syreny oraz „na żywo” poprzez radiotelefon.

System używany jest w ramach organizowanych ćwiczeń powiatowych i wojewódzkich, a także rokrocznie w dniu 1 sierpnia z uwagi na obchody rocznicy Powstania Warszawskiego.

Na mocy Zarządzenia nr 47/2016 Szefa Obrony Cywilnej Gminy Orońsko z dnia 20 września 2016 r. w sprawie organizacji systemu wykrywania i alarmowania na terenie Gminy Orońsko, została powołana Drużyna Wykrywania i Alarmowania oraz Punkty Alarmowe, których skład osobowy bazuje głównie na członkach Ochotniczych Straży Pożarnych. Zadaniem Drużyny jest wykonywanie zadań związanych z monitorowaniem, wykrywaniem zagrożeń, przekazywaniem informacji o ich zaistnieniu oraz ostrzeganiem i alarmowaniem ludności w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa, kryzysu lub wojny.

Na terenie Gminy Orońsko znajdują się **4 Punkty Alarmowe**:

- OSP Orońsko;
- OSP Dobrut;

- OSP Tomaszów;
- OSP Chronów.

W listopadzie 2023 roku Gmina Orońsko brała udział w ćwiczeniu „Libero 2023” organizowanym przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wspólnie z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwem Obrony Narodowej. Głównym celem ćwiczenia było sprawdzenie procedury KPZK dotyczącej systemu zarządzania kryzysowego SPO-13 Ostrzeżenie i alarmowanie wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniu uderzeniami z powietrza. Przedsięwzięcie służyło sprawdzeniu standardowych procedur operacyjnych, dotyczących obiegu informacji pomiędzy krajowymi organami i strukturami zarządzania kryzysowego oraz przetestowaniu nowych rozwiązań i ich funkcjonalności w przypadku wystąpienia zagrożenia uderzeniami z powietrza.

Ponadto, w każdy czwartek odbywa się sprawdzenie łączności radiowej pomiędzy Starostwem Powiatowym, a gminami powiatu szydłowieckiego. Dodatkowo w ciągu roku organizowane są różne ćwiczenia powiatowe i wojewódzkie.

W roku 2023 na wniosek Szefa Wojskowego Centrum Rekrutacji w Radomiu Wójt Gminy Orońsko wydał **9 decyzji administracyjnych** z zakresu przeznaczenia nieruchomości i rzeczy ruchomych na cele świadczeń na rzecz obronności. Nie wydano decyzji z zakresu obowiązku świadczeń osobistych na rzecz obronności.

W maju 2023 roku, w powiecie szydłowieckim, przeprowadzono kwalifikację wojskową. Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248) do kwalifikacji wojskowej są obowiązani stawić się, w określonym terminie i miejscu, mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą **19 lat**. Z terenu Gminy Orońsko przed Powiatową Komisją Lekarską w Szydłowcu stawiło się **55 mężczyzn** oraz **2 kobiety**.

STAN PRZESZKOLENIA NAUCZYCIELI Z ZAKRESU PIERWSZEJ POMOCY

PSP Ciepła - wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

PSP Wałsnów - wszyscy nauczyciele z PSP w Wałsnowie zostali przeszkoleni z zakresu pierwszej pomocy.

PSP Orońsko - wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni z zakresu pierwszej pomocy.

PSP Guzów – wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni z zakresu pierwszej pomocy.

Przedszkole Samorządowe – wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni z zakresu pierwszej pomocy.

STAN TECHNICZNY I ORGANIZACYJNY JEDNOSTEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

OSP w Orońsku – Jednostka ta zrzesza w swoich szeregach **61 członków**, w tym: **dowódców, naczelników, operatorów sprzętu**. Ponadto w strukturach OSP funkcjonuje młodzieżowa drużyna pożarnicza zrzeszająca **29 członków** (chłopy – **21 członków**, dziewczyny – **8 członków**). Jednostka jest wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

OSP w Orońsku, na wyposażeniu w 2023 roku, posiadała pięć samochodów ratowniczo-gaśniczych: STAR 200 GBA 2,5/16 z 1986 r., MERCEDES ATEGO 19/23 GBA 2,5/32 z 2013 r., samochód marki Ford Transit z 2008 r. do ratownictwa drogowego, wyposażony w profesjonalny sprzęt ratowniczy, samochód Mann oraz Ford Ranger (które zostały pozyskane we wrześniu 2023 roku).

Ponadto na wyposażeniu jednostki znajduje się sprzęt ratowniczy, między innymi: różnego rodzaju węże pożarnicze, piły spalinowe do drzewa i betonu, aparaty powietrzne, ubrania specjalistyczne i koszarowe, agregaty prądotwórcze, profesjonalny sprzęt ratownictwa medycznego, motopompy pływające, motopompy szlamowe oraz zestaw do ratownictwa technicznego.

Budynek OSP w Orońsku został wybudowany w 1962 roku. Budynek składa się z: **3 garaży**, świetlicy, szatni, warsztatu oraz pomieszczeń socjalnych.

OSP w Dobrucie – Jednostka ta zrzesza w swoich szeregach **60 członków**, w tym: **dowódców, naczelników, operatorów sprzętu**. Ponadto w strukturach OSP funkcjonują dwie młodzieżowe drużyny pożarnicze zrzeszające **18 członków** (drużyna żeńska – **8 członków** i drużyna męska – **10 członków**). Jednostka jest wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Jednostka posiada dwa samochody średnie ratowniczo – gaśnicze: Renault D14 z roku 2020, Volvo GBA 2,5/16 z roku 2010 oraz lekki: Opla z roku 2012. Jednostka posiada także między innymi Quad Polaris Ranger 570, łódź ratunkową z przyczepką i silnikiem zaburtowym, zestaw ciężki do ratownictwa drogowego typu HOLMATRO, dwa kombinezony wypornościowe, sanie lodowe, zestaw do ratownictwa wodnego ABC, pompy szlamowe, pompy pływające, agregaty prądotwórcze, drabinę pożarniczą. Budynek OSP w Dobrucie został wybudowany w 1983 roku. Budynek składa się z **2 garaży**, szatni, świetlicy. Stan budynku określa się, jako bardzo dobry.

OSP w Tomaszowie – Jednostka ta zrzesza w swoich szeregach **28 członków**, w tym: **dowódców, naczelników, operatorów sprzętu**.

Jednostka posiada między innymi: samochód gaśniczy Gazela, motopompę, piłę spalinową, agregat wysokociśnieniowy ze zbiornikiem wody, agregat prądotwórczy jednofazowy, mobilny system powiadamiania.

Budynek OSP w Tomaszowie został wybudowany w 1972 roku. Budynek składa się z garażu, pomieszczeń socjalnych i świetlicy. Stan budynku można określić jako dobry.

OSP w Chronowie – Jednostka ta zrzesza w swoich szeregach **37 członków**, w tym: **dowódców, naczelnika, operatora sprzętu.**

Jednostka posiada między innymi dwa samochody gaśnicze: Star 266 GBA 2,3 /16 z roku 1981, STAR 200 oraz piły spalinowe, mobilny agregat prądotwórczy (na przyczepce), pompę pływaką, pompę szlamową, torbę ratowniczą z deską ortopedyczną, nożyco-rozpieracz HOLMATRO, butle tlenowe z maskami, maszt oświetleniowy do samochodu GBA 2,3/16 Star 266 .

Budynek OSP w Chronowie został wybudowany w 1967 roku. Budynek składa się z **2 garaży**, pomieszczeń socjalnych i świetlicy. Stan budynku można określić, jako bardzo dobry.

ZABEZPIECZENIE UJĘĆ WODY PITNEJ

Wszystkie ujęcia wody występujące na terenie Gminy Orońsko posiadają urzędzoną strefę ochrony bezpośredniej, natomiast potrzeba ustanowienia strefy ochrony pośredniej zostanie określona na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, zgodnie z procedurą określoną w przepisach prawa.

Zgodnie z art. 133 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t. jedn. Dz. U. 2023 poz. 1478 ze zm.), właściciel ujęcia wody realizujący zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest obowiązany przeprowadzić analizę ryzyka, o której mowa w ust. 3, i przekazać ją do właściwego wojewody. Analizę ryzyka przeprowadza się dla ujęć wody dostarczających więcej niż **10 m³** wody na dobę lub służących zaopatrzeniu w wodę więcej niż **50 osób** oraz dla indywidualnych ujęć wody dostarczających do **10 m³** wody na dobę lub służących zaopatrzeniu w wodę do **50 osób**, jeżeli woda jest dostarczana, jako woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, w ramach działalności handlowej, usługowej, przemysłowej albo do budynków użyteczności publicznej.

Właściciele ujęć wody, dla których nie ustanowiono strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej na podstawie art. 58 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 573, w terminie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy przeprowadzą analizę ryzyka, o której mowa w art. 133 ust. 3, i złożą wnioski o ustanowienie stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, jeżeli jest to uzasadnione wynikami tej analizy.

2.2. Działania skierowane do seniorów

W 2023 roku Gminna Rada Seniorów w Orońsku we współpracy z Fundacją Netto oraz Stowarzyszeniem Emerytów Spokojna Jesień Życia z Szydłowca zorganizowała projekt pn. „Senior to Wigor, Senior to Zdrowie!”. Seniorzy z terenu Naszej Gminy mieli okazję uczestniczyć w rajdzie Nordic Walking lub rajdzie rowerowym, które zakończyły się przy wspólnym ognisku. Drugą częścią projektu było spotkanie integracyjne aktywizujące społecznej senioralną z terenu Gminy Orońsko z seniorami z Powiatu Szydłowieckiego.

Gminna Rada Seniorów w Orońsku była także inicjatorem projektów: „Festyn Rodzinny w Orońsku – aktywizacja seniorów wraz z zawiązywaniem więzów międzypokoleniowych” oraz „Poznajemy Polskę – cykl wycieczek dla seniorów z Gminy Orońsko” współfinansowanych z

budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Inicjatyw Rad Seniorów „Mazowsze dla Seniorów 2023”.

Pierwszy projekt został zrealizowany w dniu 15 sierpnia 2023 roku, gdzie w specjalnie wyodrębnionych sektorach – zdrowia, kulinarnym i tanecznym – seniorzy mogli mile i aktywnie spędzić czas. Podczas Festynu seniorzy uczestniczyli w: prelekcjach z dietetykiem, prelekcjach z psychologiem, pokazie pierwszej pomocy przedmedycznej, zajęciach fizycznych z profesjonalistą, trzech różnych warsztatach kulinarnych, dwóch warsztatach tanecznych oraz bawili się przy występach muzycznych znanych i lubianych wykonawców.

Drugi projekt był realizowany w miesiącach sierpień – październik. Seniorzy pojechali aż na **5 jednodniowych wycieczek** i odwiedzili miejsca takie jak: Uniejów, Kraków, Wieliczka, Żyrardów, Warka czy Warszawa i Powsin.

Celem strategicznym Programu Wieloletniego Senior+ jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez dofinansowanie rozbudowy infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”, tj. Wsparcie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”.

Celem operacyjnym Programu jest zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. W ramach Programu udostępniana jest seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Głównym celem działalności Klubu „Senior+” jest budowanie i utrzymywanie relacji społecznych, przełamywanie wykluczenia społecznego, samotności, pobudzanie aktywności seniorów w różnych sferach życia codziennego, zachęcanie do aktywnego, ciekawego i twórczego spędzania czasu wolnego, promowanie samopomocy, zainteresowanie kulturą i sztuką, zachęcanie do prac manualnych rozwijających i podtrzymujących sprawność ruchową, kreatywne myślenie, współpracę w grupie.

Program jest skierowany do osób w wieku **60 lat** i więcej, nieaktywnych zawodowo z terenu gminy Orońsko. Obecnie Klub Senior+ w Orońsku dysponuje **30 miejscami**.

Klub Senior+ jest czynny w poniedziałki, środy i piątki (od 08:00 do 16:00).

W 2023 roku gmina Orońsko otrzymała dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości **57 600,00 zł** na zapewnienie funkcjonowania klubu Senior+ w ramach „Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2023”. Całkowita wartość inwestycji wyniosła **149 692,44 zł**.

2.3. Działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami

W 2023 roku Gmina Orońsko starała się realizować poszczególne założenia Planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2024. Udało się m.in. zakończyć inwestycję polegającą na budowie windy zewnętrznej wraz z przebudową wejścia do budynku Urzędu Gminy. Gmina Orońsko wpłaciła w 2023 roku **2 392,00 zł** na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zgodnie z treścią paragrafu 1 uchwały nr LXX/347/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie określenia stawek za **1 kilometr** przebiegu pojazdu w sprawie ustalenia stawki za **1 km** przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom dzieci niepełnosprawnych kosztów przewozu dzieci do szkoły i z powrotem, stawki za **1 kilometr** przebiegu pojazdu dla celu ustalenia zwrotu rodzicom kosztów przewozu niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i uczniów do placówek wychowania przedszkolnego, szkół i ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych w następującej wysokości:

- 1) **0,89 zł** – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do **900 cm³**,
- 2) **1,15 zł** – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej **900 cm³**.

Paragraf 1 zarządzenia nr 25/2023 Wójta Gminy Orońsko z dnia 20 kwietnia 2023 r. informuje, że „W przypadku gdy rodzic lub opiekun prawny dowozi ucznia własnym środkiem komunikacji, obliczenie wysokości zwrotu kosztów jednorazowego przewozu następuje w wysokości określonej według poniższego wzoru opisanego w art. 39a ust. 2 Ustawy:

$\text{koszt} = (a - b) * c$

gdzie:

a – liczba kilometrów przewozu drogami publicznymi z miejsca zamieszkania do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, szkoły podstawowej albo szkoły ponadpodstawowej, a także przewozu rodzica z tego miejsca do miejsca zamieszkania lub miejsca pracy, i z powrotem,

b – liczba kilometrów przewozu drogami publicznymi z miejsca zamieszkania rodzica do miejsca pracy i z powrotem, jeżeli nie wykonywałby przewozu, o którym mowa w lit. a,

c – stawka za **1 kilometr** przebiegu pojazdu”.

Zespół ds. wdrażania, organizacji i realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” został powołany zarządzeniem nr 77/2023 Wójta Gminy Orońsko z dnia 15 września 2023 r.

Ponadto, Gmina Orońsko w 2023 roku zakończyła realizację projektu dofinansowanego z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z programu pn. „Dostępny samorząd – granty”, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020, Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne. Celem projektu była poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, poprzez wsparcie JST w spełnieniu wymogów dostępności określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze

szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r., poz. 2240). Granty otrzymało **847 jednostek** samorządu terytorialnego, w tym tylko **255** w kategorii „dużego grantu”. Gmina Orońsko otrzymała „duży grant” w wysokości **245 034,30 złotych** na zadanie pn. „Dostosowanie Urzędu Gminy w Orońsku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami”. W ramach grantu zostały wykonane: adaptacja pomieszczenia na Biuro Obsługi Klienta, montaż balustrady schodowej, dostosowanie toalety do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na parterze budynku, dostosowanie schodów do wymagań architektonicznych, montaż pętli indukcyjnej w BOK’u i na sali konferencyjnej, oraz montaż trzech planów tyflograficznych w alfabecie Braille’a.

3. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

3.1. Charakterystyka inwestycji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym

ILOŚĆ ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH I ILOŚĆ DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWEGO

Na terenie gminy funkcjonuje **1 Przedszkole Samorządowe** w Orońsku z oddziałami:

- w Orońsku ul. Brandta 43 (**1 oddział**) oraz ul. Wesoła 8 (**2 oddziały**) – **75 dzieci**;
- w Tomaszowie 44b (**1 oddział**) – **17 dzieci**;
- w Krogulczy Suchej 34 (punkt przedszkolny – **1 oddział**) – **12 dzieci**.

Tabela 8. Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do przedszkola samorządowego od stycznia do sierpnia 2023 roku

L.P.	Oddział	Liczba dzieci
1	I	25
2	II	25
3	III	25
4	IV	13
5	ZWP	13
RAZEM		101

Tabela 9. Ilość oddziałów przedszkolnych i ilość dzieci uczęszczających do przedszkola samorządowego od września do grudnia 2023 roku

L.P.	Oddział	Liczba dzieci
1	I	25
2	II	25
3	III	25
4	IV	17
5	V	12
RAZEM		104

ILOŚĆ ŻŁOBKÓW LUB INNYCH FORM OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 ORAZ ILOŚĆ DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z TYCH FORM OPIEKI

W 2023 roku na terenie gminy Orońsko nie funkcjonowały żłobki, kluby dziecięce lub inne formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

STAN TECHNICZNY OBIEKTÓW ORAZ DOSTOSOWANIE DO KORZYSTANIA PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE, OMÓWIENIE ZMIAN

Oddział ul. Brandta 43

1. Teren wokół placówki:
 - Teren na którym znajduje się placówka jest ogrodzony;
 - Ogrodzenie w bardzo dobrym stanie, nie budzi zastrzeżeń;

- Nawierzchnie drogi dojazdowej i chodnika w dobrym stanie.
- 2. Część zewnętrzna budynku:
 - Główne wejście odpowiednio oświetlone, stan techniczny oznakowań dobry;
 - Miejscowe zarysowania i pęknięcia na części powierzchni ścian zewnętrznych.
 - Stolarka okienna nie budzi zastrzeżeń;
 - Stan pokrycia dachowego bez zastrzeżeń.
- 3. Część wewnętrzna budynku:
 - Podłogi w dobrym stanie, gaśnica zaktualizowana;
 - Drzwi wewnętrzne i okna w stanie technicznym dobrym;
 - Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane.
- 4. Sala zajęć:
 - Stan techniczny podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej prawidłowy;
 - Prawidłowe, gniazda elektryczne zabezpieczone;
 - Meble i wyposażenie w dobrym stanie.
- 5. Pomieszczenia sanitarne:
 - **2 kabiny;**
 - **2 czynne punkty, 2 miski klozetowe, 2 umywalki** w dobrym stanie technicznym;
 - Ogrzewanie, oświetlenie, stan posadzki, czystość - nie budzi zastrzeżeń.
- 6. Szatnia:
 - Stan podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej, stan wyposażenia, czystość - bez zastrzeżeń.
- 7. Pomieszczenie kuchni i zaplecza kuchennego:
 - Sprawność wentylacji - Nie budzi zastrzeżeń;
 - Sprawność urządzeń kuchennych (w tym zmywarki) - Nie budzi zastrzeżeń;
 - Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy - Zgodne z zaleceniami;
 - Stan sanitarny w pomieszczeniach - Zgodny z wymogami SANEPID-u.
- 8. Zabezpieczenia przeciwpożarowe:
 - Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego – zapoznanie pracowników;
 - Rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego – Zgodne z wymaganiami.
- 9. Instalacje w obrębie placówki:
 - Instalacja elektryczna (oznakowanie i dostępność do głównego wyłącznika, oznakowanie i zamknięcie skrzynek i rozdzielni, badania i pomiary) – bez zastrzeżeń;
 - Instalacja grzewcza i wentylacyjna – zgodnie z wymaganiami;
 - Instalacja wodno – kanalizacyjna (oznakowanie i dostęp do głównego zaworu wody, zabezpieczenie studzienek) – bez zastrzeżeń.

Instalacja ochronna przeciwpożarowa – Spełnia wymogi określone w ustawie Prawo Budowlane.

Oddział ul. Wesola 8

1. Teren wokół placówki:
 - Teren na którym znajduje się placówka jest ogrodzony;
 - Ogrodzenie w dobrym stanie, nie budzi zastrzeżeń;
 - Nawierzchnie drogi dojazdowej i chodnika w dobrym stanie;

- Zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych i studzienek nie budzi zastrzeżeń.
- 2. Część zewnętrzna budynku:
 - Główne wejście odpowiednio oświetlone, stan techniczny oznakowań bardzo dobry;
 - Elewacja budynku – ubytki, pęknięcia, stolarka okienna;
 - Stolarka okienna nie budzi zastrzeżeń;
 - Stan pokrycia dachowego bez zastrzeżeń.
- 3. Część wewnętrzna budynku:
 - Podłogi nie stwarzają zagrożeń dla bezpieczeństwa, gaśnica zaktualizowana;
 - Drzwi wewnętrzne i okna w stanie technicznym dobrym;
 - Bez zastrzeżeń, drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane.
- 4. Sala zajęć:
 - Stan techniczny podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej – nie budzi zastrzeżeń, prawidłowy;
 - Prawidłowe , gniazda elektryczne zabezpieczone;
 - Meble i wyposażenie w dobrym stanie.
- 5. Pomieszczenia sanitarne dla dzieci:
 - **3 kabiny + 1 kabina** dla osób niepełnosprawnych;
 - **4 czynne punkty, 4 miski klozetowe, 5 umywalek**, brodzik z prysznicem;
 - Ogrzewanie, oświetlenie, stan posadzki, czystość – Nie budzi zastrzeżeń.
- 6. Pomieszczenia sanitarne dla personelu:
 - **1 kabina;**
 - **1 miska klozetowa, 1 umywalka.**
- 7. Szatnia:
 - Stan podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej, stan wyposażenia, czystość – Bez zastrzeżeń.
- 8. Pomieszczenie kuchni i zaplecza kuchennego:
 - Stan posadzki – Bez zastrzeżeń;
 - Sprawność wentylacji – Nie budzi zastrzeżeń;
 - Sprawność urządzeń kuchennych (w tym zmywarki) – Nie budzi zastrzeżeń;
 - Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy – Zgodne z zaleceniami;
 - **2 umywalki;**
 - Stan sanitarny w pomieszczeniach – Zgodny z wymogami SANEPID-u.
- 9. Pomieszczenie socjalne:
 - **1 umywalka.**
- 10. Zabezpieczenia przeciwpożarowe:
 - Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego – zapoznanie pracowników;
 - Oznakowanie dróg ewakuacyjnych – zgodne z wymaganiami;
 - Rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego – Zgodne z wymaganiami.
- 11. Instalacje w obrębie placówki:
 - Instalacja elektryczna (oznakowanie i dostępność do głównego wyłącznika, oznakowanie i zamknięcie skrzynek i rozdzielni, badania i pomiary);
 - Bez zastrzeżeń – Instalacja grzewcza i wentylacyjna;
 - Zgodnie z wymaganiami – Instalacja wodno – kanalizacyjna.

Instalacja ochronna przeciwpożarowa – Spełnia wymogi określone w ustawie Prawo Budowlane.

Oddział w Tomaszowie 44b

1. Teren wokół placówki:
 - Teren na którym znajduje się placówka jest ogrodzony;
 - Ogrodzenie w dobrym stanie, nie budzi zastrzeżeń;
 - Nawierzchnie drogi dojazdowej w dobrym stanie;
 - Zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych i studzienek nie budzi zastrzeżeń.
2. Część zewnętrzna budynku:
 - Główne wejście odpowiednio oświetlone, stan techniczny oznakowań dobry;
 - Stolarka okienna nie budzi zastrzeżeń;
 - Stan pokrycia dachowego bez zastrzeżeń.
3. Część wewnętrzna budynku:
 - Podłogi w dobrym stanie, gaśnica zaktualizowana;
 - Drzwi wewnętrzne i okna w stanie technicznym dobrym;
 - Bez zastrzeżeń, drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane.
4. Sala zajęć:
 - Stan techniczny podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej – Nie budzi zastrzeżeń, prawidłowy;
 - Prawidłowe, gniazda elektryczne zabezpieczone;
 - Meble i wyposażenie w bardzo dobrym stanie.
5. Pomieszczenia sanitarne:
 - Ilość kabin (punktów) dla chłopców i dziewcząt – **1 kabina**;
 - **2 czynne punkty, 2 miski klozetowe, 3 umywalki** w dobrym stanie technicznym.
6. Szatnia:
 - Stan podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej, stan wyposażenia, czystość – bez zastrzeżeń.
7. Pomieszczenie kuchni i zaplecza kuchennego:
Bez zastrzeżeń:
 - Sprawność wentylacji;
 - Sprawność urządzeń kuchennych (w tym zmywarki);
 - Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy;
 - Stan sanitarny w pomieszczeniach – Zgodny z wymogami SANEPID-u.
8. Zabezpieczenia przeciwpożarowe:
 - Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego – zapoznanie pracowników;
 - Oznakowanie dróg ewakuacyjnych;
 - Rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego – Zgodne z wymaganiami.
9. Instalacje w obrębie placówki:
Bez zastrzeżeń:
 - Instalacja wodno – kanalizacyjna (oznakowanie i dostęp do głównego zaworu wody, zabezpieczenie studzienek);
 - Instalacja ochronna przeciwpożarowa;
 - Urządzenia piorunochronne.

Oddział w Krogulczy Suchej 34

1. Teren wokół placówki:
 - Teren na którym znajduje się placówka jest ogrodzony;
 - Ogrodzenie w dobrym stanie, nie budzi zastrzeżeń;
 - Nawierzchnie drogi dojazdowej w dobrym stanie;
 - Zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych i studzienek nie budzi zastrzeżeń;
 - Oświetlenie terenu, Prawidłowe, bez zastrzeżeń.
2. Część zewnętrzna budynku:
 - Główne wejście odpowiednio oświetlone, stan techniczny oznakowań dobry;
 - Stolarka okienna nie budzi zastrzeżeń;
 - Stan pokrycia dachowego: miejscowa nieszczelność pokrycia dachowego w części nad pomieszczeniem dla nauczycieli – w czasie ulewy pojawiają się zacieki.
3. Część wewnętrzna budynku:
 - Podłogi w dobrym stanie, gaśnica zaktualizowana;
 - Drzwi wewnętrzne i okna w stanie technicznym bardzo dobrym;
 - Bez zastrzeżeń, drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane.
4. Sala zajęć:
 - Stan techniczny podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej – nie budzi zastrzeżeń, prawidłowy;
 - Prawidłowe , gniazda elektryczne zabezpieczone;
 - Meble i wyposażenie w dobrym stanie.
5. Pomieszczenia sanitarne:
 - Ilość kabin (punktów) dla chłopców i dziewcząt – **1 kabina**;
 - **2 czynne punkty, 2 miski klozetowe, 3 umywalki** w dobrym stanie technicznym.
6. Szatnia:
 - Stan podłóg, stolarki drzwiowej i okiennej, stan wyposażenia, czystość - bez zastrzeżeń;
 - Zamocowanie wieszaków w szatni – Bez zastrzeżeń.
7. Pomieszczenie kuchni i zaplecza kuchennego:
Bez zastrzeżeń:
 - Sprawność wentylacji;
 - Sprawność urządzeń kuchennych (w tym zmywarki);
 - Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy;
 - Oznaczenie wyłączników prądu;
 - Stan sanitarny w pomieszczeniach – zgodny z wymogami SANEPID-u.
8. Zabezpieczenia przeciwpożarowe:
 - Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego – zapoznanie pracowników;
 - Oznakowanie dróg ewakuacyjnych – zgodne z wymaganiami.
9. Instalacje w obrębie placówki:
Bez zastrzeżeń:
 - Instalacja elektryczna (oznakowanie i dostępność do głównego wyłącznika, oznakowanie i zamknięcie skrzynek i rozdzielni, badania i pomiary);
 - Instalacja grzewcza i wentylacyjna;
 - Instalacja ochronna przeciwpożarowa;

- Instalacja wodno – kanalizacyjna (oznakowanie i dostęp do głównego zaworu wody, zabezpieczenie studzienek).

STRUKTURA KADRY PEDAGOGICZNEJ I JEJ ROZWÓJ

Tabela 10. Kadra nauczycielska w 2023 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Przedszkolu Samorządowym na terenie gminy Orońsko (okres od stycznia do sierpnia)

L.P.	Wyszczególnienie	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
1	PS w Orońsku	1	6	1 0,08	1 0,04
2	PS w Tomaszowie	0	1 0,04	0	0
3	ZWP w Krogulczy Suchej	0	1	0	0,04

Tabela 11. Kadra nauczycielska w 2023 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Przedszkolu Samorządowym na terenie gminy Orońsko (okres od września do grudnia)

L.P.	Wyszczególnienie	początkujący bez stopnia awansu	Początkujący /kontraktowy	mianowany	dyplomowany
1	PS w Orońsku	1	6	1	1 0,08
2	PS w Tomaszowie	0	1 0,04	0	0
3	ZWP w Krogulczy Suchej	0	1	0	0,04

Tabela 12. Liczba nauczycieli zatrudnionych/zwolnionych w 2023 roku

L.P.	Nazwa placówki	Nauczyciele zatrudnieni	Nauczyciele, którzy przeszli na emeryturę/ zwolnieni / wygaśnięcie umowy
1	PS w Orońsku	4	2
2	PS w Tomaszowie	0	0
3	ZWP w Krogulczy Suchej	0	0

Szkolenia nauczycieli:

- Udział w szkoleniu dla kadr edukacji włączającej kierowanych do pracowników pedagogicznych przedszkoli realizowanych w ramach projektu pn. „Akademia edukacji włączającej” **45 godz.**;
- Udział w szkoleniu „Cyfrowi Tubylcy”, czyli jak rozwijać kompetencje cyfrowe przedszkolaków, unikając zagrożeń płynący z technologii informacyjno – komunikacyjnych – EkoTur;
- Udział w szkoleniu pn. „Trudne rozmowy z rodzicami przedszkolaków” – EkoTur;
- Udział w szkoleniu na temat „Interpretacja wyników badań z poradni pod kątem pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu”;
- Udział w szkoleniach organizowanych przez MSCDN;
- Udział w projekcie Edukacji Zdalnej „Misiowa Mama”;
- Udział w szkoleniach organizowanych przez szkolna24.pl;
- Udział w szkoleniach e- learningowych prowadzonym przez „EduAkcja”;
- Udział w konferencjach Akademii „MAC” i „WSiP”;

- Udział w szkoleniach on-line – Oficyna LEX.

OCENA ZAPOTRZEBOWANIA SPOŁECZNEGO NA MIEJSCA W PRZEDSZKOLACH I ŻŁOBKACH ORAZ DOSTĘPNOŚCI MIEJSC

Placówka posiada **104 miejsc** dla dzieci w wieku przedszkolnym. Jak wynika ze składanych wniosków przez rodziców o przyjęcie dziecka do przedszkola, zapotrzebowanie jest znacznie większe. Należy przypuszczać, że dodatkowy oddział przedszkolny spełniłby oczekiwania rodziców dotyczące edukacji przedszkolnej ich dzieci. Koniecznie powinien być on zlokalizowany w budynku, w którym znajdują się już dwa oddziały przedszkolne.

ILOŚĆ NAUCZYCIELI POSIADAJĄCYCH KWALIFIKACJE DO PRACY Z UCZNIAMI O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

W placówce jest zatrudniony **1 nauczyciel** posiadający kwalifikacje do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych:

- mgr pedagogiki rewalidacyjnej i edukacji przedszkolnej, kurs kwalifikacyjny z terapii pedagogicznej, studia podyplomowe z logopedii.

ILOŚĆ WYCHOWANKÓW POSIADAJĄCYCH ORZECZENIE O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

W placówce jest **1 dziecko** posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, któremu udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

3.2. Charakterystyka szkół podstawowych

ILOŚĆ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I LICZBA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH SZKOŁACH Z PODZIAŁEM NA KLASY

Gmina Orońsko realizuje zadania na poziomie szkolnictwa podstawowego prowadząc własne szkoły o ośmioletnim cyklu kształcenia oraz udziela dotacji celowej dla podmiotu społecznego.

Publiczne Szkoły Podstawowe prowadzą działalność dydaktyczną, opiekuńczą i wychowawczą organizując w szkołach między innymi biblioteki, świetlice, stołówki, obiekty sportowe, poradnictwo logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne, działania kulturalne, patriotyczne i sportowe.

Na terenie Gminy Orońsku w 2023 roku funkcjonowały **4 szkoły podstawowe**:

1. PSP im. J. Brandta w Orońsku;
2. PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej;
3. PSP w Guzowie;
4. PSP w Wałsnowie.

Tabela 13. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach z podziałem na klasy (stan na rok 2023)

Klasa	PSP im. J. Brandta w Orońsku	PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej	PSP w Guzowie	PSP w Wałsnowie
0	39	16	10	9
I	27	2	12	6
II	33	9	6	10
III	32	10	12	10
IV	19	7	10	14
V	39	11	12	8
VI	32	8	8	6
VII	25	5	9	11
VIII	21	10	9	12
RAZEM	267	78	88	86

STAN TECHNICZNY OBIEKTÓW ORAZ DOSTOSOWANIE DO KORZYSTANIA PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE, OMÓWIENIE ZMIAN, WYMIENIĆ INWESTYCJE W TYM ZAKRESIE

PSP im. J. Brandta w Orońsku

Stan techniczny budynku szkoły – dobry. W ubiegłym roku nie dokonywano inwestycji w zakresie dostosowania do korzystania przez osoby niepełnosprawne. W szkole znajdują się dwa podjazdy dla osób niepełnosprawnych oraz winda wewnątrz budynku.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej

Budynek w dobrym stanie technicznym zapewniającym dalsze bezpieczne jego użytkowanie. Brak podjazdu dla osób niepełnosprawnych.

PSP w Guzowie

Stan techniczny budynku dobry. Dostosowanie do korzystania przez osoby niepełnosprawne polega na możliwości dostania się do budynku na parter placówki, tj. korytarza i sal dydaktycznych. Łazienki nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dostęp do wyższych partii budynku typu sala gimnastyczna czy I piętro jest wręcz niemożliwa bez pomocy innych osób.

PSP w Wałsnowie

Na terenie szkoły zapewnione jest:

- właściwe oświetlenie oraz równa nawierzchnia dróg, przejść i boisk;
- instalacja do odprowadzania ścieków i wody deszczowej;
- otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia zakryte są odpowiednimi pokrywami;
- prawidłowe ocieplenie ścian zewnętrznych;
- schody wyposażone są w balustrady z poręczami.

W pomieszczeniach szkoły zapewnione jest:

- wyposażenie w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy;
- nauczyciele zatrudnieni w/w szkole posiadają przeszkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- właściwe oświetlenie, wentylacja i ogrzewanie;
- urządzenia higieniczno-sanitarne są utrzymane w czystości i w stałej pełnej sprawności technicznej;
- sprzęty z których korzystają pracownicy oraz uczniowie szkoły dostosowane są do zasad ergonomii i są w dobrym stanie technicznym;
- szkoła posiada wyposażenia posiadające odpowiednie atesty i certyfikaty;
- kuchnia i jadalnia utrzymane są w czystości oraz ich wyposażenie utrzymane jest we właściwym stanie technicznym zapewniającym bezpieczne używanie;
- podłogi i ściany w pomieszczeniach szkoły są w dobrym stanie technicznym;
- sufity, drzwi, okna, punkty świetlne – są w dobrym stanie technicznym;
- teren szkoły jest ogrodzony – ogrodzenie w dobrym stanie technicznym.

Kierunki poprawy warunków korzystania z obiektu szkolnego:

- wykonać opaskę wokół budynku szkoły;
- wykonać podjazdy dla osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku została wykonana termomodernizacja budynku.

STRUKTURA KADRY PEDAGOGICZNEJ I JEJ ROZWÓJ

Tabela 14. Kadra nauczycielska w 2023 roku w przeliczeniu na pełne etaty w Publicznych Szkołach Podstawowych w gminie Orońsko

L.P.	Wyszczególnienie	stażysta	początkujący	kontaktowy	mianowany	dyplomowany
1	PSP im. J. Brandta w Orońsku	-	3 od stycznia do czerwca 2023 r. 2 od lipca do sierpnia 2023 r. 3,7 od września do grudnia 2023 r.	-	5,6 od stycznia do czerwca 2023 r. 3,6 od lipca do sierpnia 2023 r. 4 od września do grudnia 2023 r.	20,66 od stycznia do czerwca 2023 r. 20,44 od lipca do sierpnia 2023 r. 20 od września do grudnia 2023 r.
2	PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej	-	2	2	2	13
3	PSP w Guzowie	-	3,17	-	0,25	10,65
4	PSP w Wałsnowie	-	3,96	-	0,42	10,61

Tabela 15. Liczba nauczycieli zatrudnionych/zwolnionych w 2023 roku

L.P.	Nazwa placówki	Nauczyciele zatrudnieni	Nauczyciele, którzy przeszli na emeryturę/ zwolnieni
1	PSP im. J. Brandta w Orońsku	5	2/1
2	PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej	2	0
3	PSP w Guzowie	1	1
4	PSP w Wąsnowie	1	0

Szkolenia kadry pedagogicznej w poszczególnych placówkach:

PSP im. J. Brandta w Orońsku:

W 2023 roku nie były realizowane szkolenia dla kadry pedagogicznej tej placówki.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej:

Studia podyplomowe na kierunku:

- Bibliotekoznawstwo z informacją naukową i edukacją czytelniczno-medialną;
- Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną.

PSP w Guzowie:

Studia Podyplomowe:

- Technika (Zajęcia techniczne).

Szkolenia:

- Akademia Dyrektora;
- Konstruowanie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- Ocenianie wewnątrzszkolne – podstawy prawne i praktyka;
- Uczeń bezpieczny w sieci – bezpieczeństwo;
- Statut i jego dostosowanie do ustawy Prawo oświatowe;
- Ocena efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej po pierwszym okresie;
- Nadzór pedagogiczny i organizacja pracy w roku szkolnym 2023/2024;
- e-szkolenia na platformie EDUTORi (roczny dostęp).

PSP w Wąsnowie:

Szkolenia:

- szkolenie z RODO;
- szkolenie z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- „Zmiany w prawie oświatowym”;
- ewaluacja „Profil w szkole”.

WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE OBRAZUJĄCE WYNIKI EGZAMINU ÓSMIOKLASISTÓW

Tabela 16. Wskaźniki obrazujące wyniki egzaminu ósmioklasistów na terenie Gminy Orońsko (stan na rok 2023)

L.P.	Nazwa placówki	Zdawalność egzaminów ósmioklasistów		
		Język polski	Język angielski	Matematyka
1	PSP im. J. Brandta w Orońsku	60,58%	54,3%	75,58%
2	PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej	63%	57%	54%
3	PSP w Guzowie	51%	33%	39%
4	PSP w Wałsnowie	53%	49%	52%

Los absolwentów Publicznych Szkół Podstawowych na terenie Gminy Orońsko:

PSP im. J. Brandta w Orońsku

- Licea i technika w Radomiu i Szydłowcu – **21 osób**.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej

- Zespół Szkół Technicznych w Radomiu – **4 osoby**;
- Zespół Szkół im. KOP w Szydłowcu – **2 osoby**;
- Zespół Szkół Budowlanych w Radomiu – **1 osoba**;
- Zespół Szkół Ekonomicznych w Radomiu – **2 osoby**;
- Licea w Radomiu – **1 osoba**.

PSP w Guzowie

- Licea w Radomiu – **2 osoby**;
- Zespół Szkół Budowlanych w Radomiu – **2 osoby**;
- Zespół Szkół Transportowo-Mechatronicznych w Skarżysku-Kamiennej – **1 osoba**;
- Zespół Szkół Zawodowych im. mjr. H. Dobrzańskiego Hubala – **1 osoba**;
- Zespół Szkół Samochodowych w Radomiu – **3 osoby**.

PSP w Wałsnowie

- Licea i technika w Radomiu i Szydłowcu – **11 osób**.

CHARAKTERYSTYKA ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH I POZASZKOLNYCH

PSP im. J. Brandta w Orońsku

W Publicznej szkole Podstawowej im. Józefa Brandta w Orońsku organizowane zajęcia pozalekcyjne to głównie zajęcia z wachlarza form zajęć psychologiczno-pedagogicznej tj.: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się. W zależności od zaobserwowanych uzdolnień i predyspozycji uczniów na poziomie każdej z klas I-VIII zorganizowane są zajęcia rozwijające uzdolnienia: językowe, matematyczne, biologiczne-chemiczne, historyczne, rytmiczno-taneczne.

Prowadzono innowacje pedagogiczne. Na terenie szkoły funkcjonuje także Szkolny Klub Sportowy (SKS) – w ramach zajęć pozaszkolnych – finansowany ze środków Ministerstwa Sportu, Instytutu Sportu – Państwowego Instytutu Badawczego i Grupy Orlen, prowadzony przez nauczycieli wychowania fizycznego PSP Orońsko.

„Lekcja o Funduszach Europejskich VI” to projekt Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. W tym roku po raz pierwszy mogły dołączyć do niego szkoły podstawowe również z województwa mazowieckiego. Nasza szkoła wzięła w nim udział. W ramach akcji zgłoszone placówki otrzymały pakiet materiałów edukacyjnych (w tym gry planszowe i broszury), na podstawie których nauczyciel historii Pani Beata Prokop-Gos przeprowadziła tytułowe Lekcje o Funduszach Europejskich w klasie VI b oraz VII. W ramach projektu nauczyciele, którzy przeprowadzili zajęcia mogli wziąć udział w konkursie, w którym szkoły i nauczyciele zostaną nagrodzeni monitorami interaktywnymi o wartości **8500 zł** i nagrodami rzeczowymi o wartości **700 zł**. Nasza szkoła z projektem „Mała retencja – wielkie korzyści. Kompleksowe wykorzystanie wód opadowych na terenie PSP im, J. Brandta w Orońsku” autorstwa Pani Beaty Prokop-Gos znalazła się w gronie **7 laureatów** konkursu „PROJEKT: SZKOŁA!” i otrzymała powyższe nagrody.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne.

Zorganizowane są zajęcia rozwijające uzdolnienia: językowe, matematyczne, historyczne, geograficzne, czytelnicze, rytmiczno-taneczne.

PSP w Guzowie

Dla uczniów, zainteresowanych dyscyplinami sportowymi, organizowany jest program szkolny „Klub Sportowy”.

PSP w Wałsnowie

W zależności od zaobserwowanych uzdolnień i predyspozycji uczniów na poziomie każdej z klas I-VIII zorganizowane są zajęcia rozwijające uzdolnienia: językowe, matematyczne, z jęz. angielskiego. Na terenie szkoły funkcjonuje także Szkolny Klub Sportowy (SKS) – w ramach zajęć pozaszkolnych – finansowany ze środków Ministerstwa Sportu, Instytutu Sportu – Państwowego Instytutu Badawczego i Grupy Orlen, prowadzony przez nauczycieli wychowania fizycznego.

STAN INFORMATYZACJI SZKÓŁ ORAZ WYKORZYSTANIE DZIENNIKA ELEKTRONICZNEGO

PSP im. J. Brandta w Orońsku

Dzienniki dla klas I-VIII prowadzone są wyłącznie w formie elektronicznej.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej

W roku szkolnym 2023/2024 wszystkie dzienniki prowadzone były w formie elektronicznej. Od 1 września 2023 roku dzienniki lekcyjne klas I-VIII prowadzone są w formie elektronicznej natomiast dzienniki zajęć dodatkowych prowadzone są w formie papierowej.

PSP w Guzowie

Formą dokumentowania zajęć dydaktyczno-wychowawczych jest dziennik elektroniczny, wyłącznie dzienniki pedagoga specjalnego i psychologa prowadzone są w formie papierowej.

PSP w Wałsnowie

Szkoła korzysta z dziennika elektronicznego.

ILOŚĆ PRACOWNI INFORMATYCZNYCH, MULTIMEDIALNYCH, PRZEDMIOTOWYCH, ILOŚĆ SAL DYDAKTYCZNYCH

PSP im. J. Brandta w Orońsku:

- Sale informatyczne – **2**;
- Sale przedmiotowe – **12**.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej:

- Sale komputerowe – **1**;
- Sale multimedialne – **8**;
- Sale dydaktyczne – **7**.

PSP w Guzowie:

- Pracownie informatyczne – **1**;
- Sale lekcyjne – **6**;
- Zastępcza sala gimnastyczna – **1**.

PSP w Wałsnowie:

- Sale dydaktyczne – **7**;
- Sale gimnastyczne – **1**;
- Pracownie przedmiotów przyrodniczych – **1**.

OCENA ZAPOTRZEBOWANIA I JAKOŚCI WSPARCIA PEDAGOGICZNEGO I PSYCHOLOGICZNEGO

W trosce o zdrowie psychiczne każdego ucznia, uzasadnionym jest zatrudnienie psychologa szkolnego na stałe w każdej szkole podstawowej, znajdującej się na terenie gminy Orońsko. Takie rozwiązanie umożliwiłoby m. in. szybsze rozpoznanie czynników środowiskowych, wpływających na funkcjonowanie wychowanków placówek. Dzięki współpracy psychologa z kadrą nauczycielską byłaby możliwość udzielenia na miejscu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego potrzebującym uczniom, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Należy zaznaczyć, że taka pomoc byłaby szczególnie przydatna dzieciom, które nie poradziły sobie z konsekwencjami długotrwałej izolacji, jakie przyniosła pandemia COVID 19.

SUKCESY EDUKACYJNE UCZNIÓW

PSP im. J. Brandta w Orońsku

53 uczniów otrzymało nagrody pieniężne za wysoką średnią oraz udział w konkursach i zawodach:

- **19 uczniów – 100 zł;**
- **16 uczniów – 150 zł;**
- **9 uczniów – 200 zł;**
- **2 uczniów – 250 zł;**
- **2 uczniów – 300 zł;**
- **3 uczniów – 350 zł;**
- **2 uczniów – 400 zł.**

Uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Orońsku w 2023 roku zajęli:

- I miejsce w powiecie – XLVI edycja Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej;
- wyróżnienie – Kangur matematyczny;
- III miejsce w powiecie – II Powiatowa Gra Terenowa „Żołnierze wyklęci”;
- I i III miejsce w powiecie – Konkurs Wiedzy o Francji;
- III miejsce w powiecie – XLV Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu drogowym;
- II miejsce – Powiatowy konkurs „Bitwa o zdrowie”;
- II i III miejsce – Konkurs powiatowy pocztówka bożonarodzeniowa;
- II miejsce – Konkurs powiatowy „Bezpieczni duchem i ciałem”;
- zakwalifikowani do II etapu – IX edycja Ogólnopolskiej Akademii - Konkurs wiedzy o prawie;
- Finał wojewódzki o Puchar Tymbarku;
- II miejsce w powiecie – piłka nożna chłopców rocznik 2009-2010;
- półfinał – międzypowiatowy w piłce siatkowej dziewcząt rocznik 2011 i młodsi;
- III miejsce w powiecie w mini koszykówce dziewcząt – rocznik 2011;
- III miejsce w powiecie w mini koszykówce chłopców – rocznik 2009-2010;
- III miejsce w powiecie w piłce ręcznej dziewcząt rocznik 2009;
- Finał wojewódzki w unihokeju chłopców rocznik 2009-2010;
- III miejsce w powiecie w piłce siatkowej rocznik 2011 i młodsi;
- III miejsce w powiecie w mini piłce nożnej chłopców rocznik 2011 i młodsi;
- III miejsce w powiecie w piłce ręcznej dziewcząt rocznik 2011 i młodsi;
- II miejsce w powiecie w piłce ręcznej chłopców rocznik 2009-2010;
- II miejsce w powiecie w unihokeju chłopców rocznik 2011 i młodsi.

PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej

Dla uczniów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki w nauce, zostały przygotowane nagrody:

- Zestaw plastyczny Bambino – **1 uczeń** (II Klasa);
- Zestaw plastyczny Bambino – **1 uczeń** (III Klasa);

Nagroda wójta została wręczona uczniom klas IV-VIII, którzy otrzymali średnią ocen 5,0 i wyżej:

- Kwota **100 zł – 6 uczniów;**
- Kwota **150 zł – 6 uczniów;**
- Kwota **200 zł – 4 uczniów;**
- Kwota **250 zł – 1 uczeń;**
- Kwota **300 zł – 1 uczeń.**

Nagroda dla ucznia klasy ósmej - najlepszy wynik egzaminu ósmoklasisty - **200 zł.**

Uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciepłej w 2023 roku zajęli:

- I miejsce w powiecie - tenis stołowy dziewcząt uczennice klas 4-6;
- II miejsce w powiecie - unihokej dziewcząt rocznik 2010 i młodsi;
- III miejsce w powiecie - piłka ręczna dziewcząt rocznik 2010 i młodsi.

III miejsce zajęł uczeń klasy 8 w IX Turnieju wiedzy o powiecie szydłowieckim.

PSP w Guzowie

Dla uczniów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki w nauce, zostały przygotowane nagrody pieniężne:

- 1) w kwocie **100 zł:**
 - Kl. IV - **3 uczniów;**
 - Kl. VII - **1 uczennica,**
- 2) w kwocie **150 zł:**
 - Kl. IV - **2 uczniów;**
 - Kl. VIII - **1 uczennica,**
- 3) w kwocie **200 zł:**
 - Kl. IV - **1 uczeń;**
 - Kl. V - **1 uczennica;**
 - Kl. VI - **1 uczeń;**
 - Kl. VII - **1 uczennica.**

Za zajęcie II miejsca w międzypowiatowych zawodach sportowych w piłce siatkowej chłopców:

- Kwota **100 zł – 6 uczniów.**

Sukcesy Publicznej Szkoły Podstawowej w Guzowie:

- Zawody powiatowe szkół podstawowych rocznik 2008-2009 w piłce siatkowej chłopców w Szydłowcu - I miejsce (luty 2023);
- Półfinał międzypowiatowy szkół podstawowych rocznik 2008-2009 w piłce siatkowej chłopców w Wolanowie - II miejsce (marzec 2023);
- InstaLogik (ogólnopolski konkurs matematyczno-informatyczny on-line) – uczeń szkoły finalista na szczeblu ogólnopolskim w kategorii uczniów klas 6, drugi wynik w powiecie szydłowieckim (marzec 2023);

- Nagroda Wicewojewody Mazowieckiego i Mazowieckiego Wicekuratora Oświaty dla szkoły za największy odsetek wydanych kart rowerowych w roku szkolnym 2021/2022 w województwie mazowieckim (maj 2023);
- Nagroda Wicewojewody Mazowieckiego Artura i Mazowieckiego Wicekuratora Oświaty dla szkoły za największy odsetek wydanych kart rowerowych w roku szkolnym 2021/2022 w województwie mazowieckim (maj 2023);
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny pod hasłem „Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy” organizowany przez KRUS - uczeń klasy IV został wyróżniony w kategorii wiekowej klas 4-8 (czerwiec 2023);
- Konkurs Plastyczny „Dary Lasu” (Organizatorem Konkursu był Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szydłowcu oraz Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu) uczeń klasy IV zajął I miejsce w kategorii klas 1-4, a uczennica z klasy VI otrzymała wyróżnienie (wrzesień 2023).

PSP w Wałsnowie

Dla uczniów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki w nauce (4,75), zostały przygotowane nagrody książkowe i rzeczowe.

Nagroda pieniężna (kwota **150 zł**) została wręczona uczniom klas IV-VIII, którzy otrzymali średnią ocen 5,0 i wyżej:

- Klasa V – **2 uczniów**;
- Klasa VIII – **4 uczniów**.

Uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Wałsnowie w 2023 roku zajęli:

1) konkursy:

- I miejsce w powiecie – Piosenka o zdrowiu;
- II miejsce w powiecie – Zarażeni rowerem zainspirowani Malczewskim;
- II i III miejsce w powiecie – Najpiękniejsza pisanka;
- II i III miejsce w powiecie – Kolędnicy;
- III miejsce w powiecie – Skarby lasu;

2) zawody – „Mazowieckie Igrzyska Młodzieży Szkolnej”:

- III miejsce w powiecie – piłka siatkowa chłopcy;
- II miejsce w powiecie – piłka siatkowa dziewcząt;
- II miejsce w powiecie – tenis stołowy chłopcy r. 2010 i młodsi;;
- I miejsce w województwie – tenis stołowy chłopcy r. 2009;
- V miejsce w województwie – tenis stołowy dziewcząt r. 2009;
- II miejsce w powiecie – piłka nożna dziewcząt r. 2012.

ORGANIZACJA DOWOZU UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI Z GMINY OROŃSKO DO SZKÓŁ SPECJALNYCH/INTEGRACYJNYCH

Dzieci dowożone do szkół z poszczególnych placówek:

Tabela 17. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP im. J. Brandta w Orońsku z podziałem na oddziały z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności

Klasa	Ilość uczniów
Oddział przedszkolny	1 (oddział przedszkolny A) 9 (oddział przedszkolny B)
Ia	4
Ib	6 (w tym dziecko z orzeczeniem)
IIa	1
IIb	4 (w tym dziecko z orzeczeniem)
IIIa	2
IIIb	4 (w tym dziecko z orzeczeniem)
IVa	1
IVb	6
V	6
VIa	11
VIb	7
VIIa	3
VIIb	6
VIII	4
RAZEM	75 (w tym 3 z orzeczeniem)

Tabela 18. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP im. T. Kościuszki w Ciepłej z podziałem na oddziały i miejscowości z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności

Klasa	Ilość uczniów
Oddział przedszkolny	12 (w tym 1 z orzeczeniem)
I	1 (w tym 1 z orzeczeniem)
II	8 (w tym 2 z orzeczeniem)
III	9 (w tym 1 z orzeczeniem)
IV	7
VI	7 (w tym 2 z orzeczeniem)
VII	5 (w tym 2 z orzeczeniem)
VIII	9
RAZEM	58 (w tym 9 z orzeczeniem)

Tabela 19. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP w Guzowie z podziałem na oddziały z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności

Klasa	Ilość uczniów
Oddział przedszkolny	2
I	6
II	3
III	7
IV	6 (w tym 1 z orzeczeniem)
V	9 (w tym 1 z orzeczeniem)
VI	3
VII	6 (w tym 2 z orzeczeniem)
VIII	5
RAZEM	47 (w tym 4 z orzeczeniem)

Tabela 20. Liczba uczniów dowożonych autobusem do PSP w Wałnowie z podziałem na oddziały z uwzględnieniem transportu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności

Klasa	Ilość uczniów
Oddział przedszkolny	8
I	2
II	3
III	6
IV	6
V	5
VI	5
VII	5
VIII	8
RAZEM	48

3.3. Działalność świetlic gminnych oraz bibliotek

ŚWIETLICA W OROŃSKU

Zasoby świetlicy

1. Stół do tenisa;
2. Głośniki estradowe;
3. Laminator;
4. Niszczarka;
5. Urządzenie wielofunkcyjne;
6. Faxelefon;
7. Bindownica;
8. Sztaluga malarska;
9. Tablica korkowa;
10. Kuchenka elektryczna;
11. Zestaw komputerowy;
12. Błat roboczy;
13. Monitor;
14. Stojak na rowery;
15. Czajnik elektryczny;
16. Biurko pod komputer – **8 szt.**;
17. Biurko narożne;
18. Gry planszowe i edukacyjne – **60 szt.**;
19. Puzzle – **5 szt.**;
20. Farby plakatowe, akrylowe;
21. Art. Papiernicze do zajęć np. Papier kolorowy, Bristol, filc itp.;
22. Zestaw tamborków – **4 szt.**;
23. Chusta animacyjna – **1 szt.**;
24. Narty równoważnia – **2 szt.**;
25. Zestaw do krykieta – **1 szt.**;
26. Obręcze dziewiarskie – **8 szt.**;
27. Robot do nauki programowania – Ozobot;
28. Włóczki;
29. Anteny internetowe;
30. Tablica magnetyczna;
31. Choinka;
32. Ozdoby choinkowe;
33. Zegar ścienny;
34. Książki dla dzieci, młodzieży;
35. Zestaw mebli kuchennych;
36. Szklanki;
37. Suszarka na naczynia;
38. Mazaki, kredki;
39. Paletki i piłeczki do tenisa stołowego;
40. Wzmacniacz;
41. Mikrofon.

Zakupiono w 2023 roku:

1. Piłka do siatkówki;
2. Piłka nożna;
3. Worki jutowe;
4. Siatka do badmintonu.

Zasoby świetlicy zapewnione z projektu „M@zowsze” – Lokalne Centrum Kompetencji

1. Zestaw komputerowy – **5 szt.**;
2. Laptop +torba + głośnik multimedialny – **1 szt.**;
3. Skaner plików – **1 szt.**;
4. Urządzenie wielofunkcyjne – **1 szt.**;
5. Projektor + uchwyt sufitowy – **1 szt.**;
6. Ekran przenośny – **1 szt.**;
7. Aparat fotograficzny – **1 szt.**;
8. Router – **1 szt.**;
9. Szafa wisząca – **1 szt.**;
10. Biurko pod komputer – **5 szt.**;
11. Krzesło obrotowe – **6 szt.**;
12. Szafka – **1 szt.**;
13. Mała szafka – **1 szt.**;
14. Szafa biurowa – **1 szt.**;
15. Biurko administratora – **1 szt.**;
16. Drukarka 3D Zortax – **1 szt.**

Działania świetlicy

Świetlica w Orońsku była czynna od poniedziałku do piątku w godzinach: poniedziałek od 8.00 – 16.00, a od wtorku do piątku od 7.30 – 15.30. Dzieci, młodzież oraz dorośli mieli dostęp do pięciu komputerów podłączonych do Internetu. Świetlica oferowała także usługi ksero, druk, bindowanie, faks, skan oraz laminowanie.

W 2023 roku świetlica w Orońsku zorganizowała, m.in.:

- przedstawienie z okazji Dnia Babci i Dziadka pt. „Kopciuszek”;
- ferie zimowe (takie atrakcje jak: Walentynki – kolorowe serca (prace plastyczne), zajęcia dziewiarskie, zajęcia kulinarne, gry i zabawy świetlicowe, zajęcia w Centrum Rzeźby Polskiej, zajęcia sportowe na hali przy PSP w Orońsku, czy eliminacje do turnieju Tenisa Stołowego);
- Międzyświetlicowy Turniej Tenisa Stołowego;
- Integracyjny wyjazd na łyzwy do Skarżyska – Kamiennej;
- projektowanie laurek i wykonanie kwiatów z bibuły z okazji Dnia Kobiet;
- projekt „Wakacyjnie, bezpiecznie, sportowo czyli bezstresowo” 9w programie którego było: turniej piłki plażowej, konkurencje sportowe, dmuchaniec, pokazy OSP z Orońska, ognisko integracyjne);
- wyjazd do Kadzielni w Kielcach oraz do ZOO Leśne Zacisze;
- tworzenie kartek z okazji Dnia Seniora.

Według rejestru świetlicowego w 2023 roku skorzystało 1978 dzieci, młodzieży i dorosłych.

ŚWIETLICA W ŁAZISKACH

Zasoby świetlicy

1. Kserokopiarka;
2. **30 krzesel** tapicerowanych;
3. Kuchenka gazowa wraz z butlą;
4. Wzmacniacz;
5. Głośniki;
6. Zestaw muzyczny sony;
7. Laptop;
8. **6 zestawów** komputerowych;
9. **2 tablice** korkowe;
10. Gra piłkarzyki;
11. Stół do gry w bilard;
12. Stół do gry w cymbergaj;
13. **6 biurka** pod komputer;
14. **5 stolików**;
15. Szafa biurowa duża;
16. Szafa biurowa mała;
17. Drukarka Hp;
18. **6 krzesel** obrotowych;
19. Szafka pod ksero;
20. Regał na gry;
21. Stół do ping ponga;
22. Kocioł gazowy;
23. Telefon Samsung c3530;
24. Program antywirusowy **6 szt.**;
25. Siatka do gry w badmintona;
26. Rakiety do tenisa **4 szt.**;
27. Piłki do koszykówki, siatkówki, piłki nożnej: **8 szt.**;
28. Puzzle około **20 szt.**;
29. Gry planszowe ogólnorozwojowe i zręcznościowe **40 szt.**;
30. Sztaluga malarska;
31. Słupki i siatka do gry w siatkówkę;
32. Słupki i siatka do gry w tenisa;
33. Klocki **5 rodzajów**;
34. Zestaw grający karaoke Manta party.

Działania świetlicy

Zajęcia realizowane na bieżąco:

- pomoc w odrabianiu lekcji;
- zajęcia komputerowe;
- zajęcia plastyczne;

- zajęcia karaoke;
- gry, zabawy stolikowe ogólnorozwojowe;
- doskonalenie gry w bilard, ping-pong, cymbergaj;
- zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu;

Realizacja programu „Ferie 2023”:

- zajęcia kulinarne;
- zajęcia plastyczne: malowanie farbami na mokrym płótnie;
- tworzenie dekoracji sali na Walentynki;
- zabawa taneczna Walentynowa - zakończenie ferii.

Wakacje 2023 – zajęcia codzienne.

ŚWIETLICA W TOMASZOWIE

Zasoby świetlicy

1. Drukarka SAMSUNG;
2. Drukarka HP Laser;
3. Laptop **2 szt.**;
4. Komputer stacjonarny **2 szt.**;
5. Projektor;
6. Rzutnik;
7. Mikrofon **2 szt.**;
8. Telefon **2 szt.**;
9. Sprzęt nagłaśniający nowy (**2 kolumny + mikser**);
10. Sprzęt nagłaśniający zepsuty (**2 kolumny + wzmacniacz**);
11. Grzejnik Konwektor;
12. Krzesła obrotowe **3 szt.**;
13. Krzesła **19 szt.**;
14. Stoły **4 szt.**;
15. Biurka komputerowe **3 szt.**;
16. Biurko narożne;
17. Żaluzje **5 szt.**;
18. Kurtyna;
19. Gra Cymbergaj;
20. Gra Piłkarzyki;
21. Stół do tenisa;
22. Apteczka;
23. Sztaluga malarska;
24. Tablica korkowa **3 szt.**;
25. Czajnik;
26. Router;
27. Kosze na śmieci **3 szt.**;
28. Szafa przesuwana /wnękowa;
29. Szafa zamykana;
30. Szafki z półkami **3 szt.**;

31. Regały białe na książki IKEA **11 szt.**;
32. Szafka biała IKEA na dokumenty;
33. Manekin;
34. Elektryczny podgrzewacz na wodę;
35. Kamery zewnętrzne;
36. Wiatrak;
37. Klimatyzacja;
38. Wieszak **2 szt.**;
39. Odkurzacz.

Plac Świetlicy:

1. Tablica z koszem i wysięgnikiem **2 szt.**;
2. Słupki do gry w siatkówkę **2 szt.** + siatka;
3. Piłka do koszykówki.

Łazienka:

1. Umywalka + szafka;
2. Prysznic;
3. WC;
4. Lustro.

Gry sportowe:

1. Rzuty do celu;
2. Narty **2 pary**;
3. Wyginam śmiało ciało;
4. Gra zręcznościowa **2 szt.**;
5. Piłeczki plastikowe/ basenowe.

Gry planszowe:

1. Twister;
2. Poznaj ciało człowieka;
3. Kolejka;
4. 5 sekund;
5. Odkrywcy natury;
6. Byli sobie podróżnicy;
7. Godziny;
8. Klocki **2 zestawy**;
9. Buduj z cegły;
10. Jenga;
11. Magiczne potyczki;
12. Filmomaniak;
13. Statki **2 szt.**;
14. Szachy **3 szt.**;
15. Mały mechanik;
16. Scrabble;
17. Puzzle **7 szt.**;
18. Małe ZOO;

19. Klątwa Faraona;
20. Rycerstwo. Piracki skarb;
21. Kalambury;
22. Chińczyk;
23. Żużel;
24. Angielski ABC;
25. Moda i modelki;
26. Omnibuus;
27. High school musical.

Działania świetlicy

W 2023 roku świetlica w Tomaszowie zorganizowała, m.in.:

- ferie zimowe z różnymi atrakcjami, grami i zabawami;
- wakacje podczas, których świetlicę odwiedziło 289 osób + około 60 osób biorących udział w wakacyjnym spotkaniu integracyjnym dla dzieci i młodzieży (łącznie 349 osób). Dzieci spędzały czas w świetlicy grając w gry planszowe, gry komputerowe i oczywiście uczestnicząc w licznych rozgrywkach i zabawach. Zorganizowane zostało spotkanie „Wakacyjnie, bezpiecznie, sportowo czyli bezstresowo”;
- warsztaty malarskie;
- „Andrzejki” z magicznymi wróżbami.

W ciągu całego roku uczestnicy mieli możliwość rozwoju swoich zainteresowań poprzez udział w różnego rodzaju zajęciach.

ŚWIETLICA W ZABOROWIU

Zasoby świetlicy

1. Projektor multimedialny;
2. **2 mikrofony;**
3. **2 głośniki** i wzmacniacz, **3 komputery;**
4. **3 stoły** do rozgrywek sportowych: piłkarzyki, cymbergaj oraz tenis.
5. Gry planszowe, puzzle;
6. **7 regałów;**
7. **20 krzesel;**
8. **3 stoły.**

Działania świetlicy

Świetlica w Zaborowiu działa od 1985 roku i kontynuowała swoją działalność w 2023 roku. W świetlicy realizowano zajęcia wg stałego harmonogramu zaczynając od odrabiania lekcji i pomocy w nauce, poprzez zajęcia rozwijające zainteresowania i umiejętności/zajęcia plastyczne, twórcze, kulinarne, sportowo-rekreacyjne.

W 2023 roku w świetlicy realizowano m.in. następujące zajęcia:

1. cykl rodzinnych warsztatów "Zszywamy Pokolenia";
2. styczniowe zajęcia z wykorzystaniem folii;

3. "Kosze pełne kwiatów" z okazji Dnia Babci i Dziadka;
4. rodzinne warsztaty kulinarne - "Potrawy na bazie ziemniaków";
5. „Tłusty Czwartek” – zajęcia kulinarne;
6. "Akcja ferie 2023";
7. integracyjny wyjazd na lodowisko w Skarżysku-Kamiennej;
8. IX Międzyświatlicowym Turnieju Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Orońsko;
9. "Koralikowe kompozycje”;
10. cykl warsztatów "Rodzinne warsztaty wielkanocne";
11. zajęcia plastyczne "Nieoczywiste";
12. koncert finałowy I Międzyprzedszkolnego Festiwalu Piosenki Przedszkolnej organizowanego przez Przedszkole Samorządowe w Orońsku;
13. piknik profilaktyczno-integracyjny dla dzieci i młodzieży;
14. piknik "Wakacyjnie, sportowo czyli bezstresowo" na boisku "Orlika" w Orońsku;
15. Wojewódzki Przegląd Zespołów Ludowych Prezentujący Zwyczaje i Obrzędy w Zaborowiu;
16. mural na budynku gospodarczym na terenie świetlicy pod okiem animatora kultury, laureata Mazowieckiego Instytutu Kultury;
17. "Wakacyjne warsztaty archeologiczne”;
18. "Dobra sprawa jest zabawa" – wakacyjne zajęcia sportowe, plastyczne, ruchowe;
19. "Barwy jesieni” – zajęcia plastyczne różnymi technikami;
20. cykl warsztatów "Na szkle użytkowym malowane";
21. warsztaty "Tradycje bożonarodzeniowe".

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OROŃSKU

Na terenie gminy Orońsko funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku (dalej Biblioteka lub GBP w Orońsku).

Biblioteka jest samodzielną instytucją kultury. W skład GBP w Orońsku wchodzi: Biblioteka w Orońsku, Filia Biblioteczna w Łaziskach, Filia Biblioteczna w Tomaszowie.

W Bibliotece zatrudnieni byli bibliotekarze jako pracownicy merytoryczni na umowy o pracę oraz informatyk na umowę zlecenie oraz inspektor danych osobowych w ramach umowy z firmą na świadczenie tej usługi.

Pracownicy posiadają wykształcenie wyższe w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Są zatrudnieni na stanowiskach kustosa, starszego bibliotekarza i bibliotekarza.

W 2023 r. Urząd Gminy w Orońsku wykonywał na rzecz GBP w Orońsku na podstawie porozumienia czynności administracyjne w zakresie prowadzenia spraw pracowniczych, księgowości oraz sprawozdawczości finansowej.

BIBLIOTEKA W OROŃSKU

Biblioteka w Orońsku ma swoją siedzibę w budynku Urzędu Gminy. Ma samodzielny lokal składający się z **3 pomieszczeń** (dawne mieszkanie służbowe) o łącznej powierzchni **60 m²**. Lokal nie jest dostosowany do osób z niepełnosprawnością ruchową. Pomieszczenia

wymagają przeprowadzenia bieżących prac remontowych.

Biblioteka posiada podstawowy sprzęt biblioteczny, biurowy oraz komputerowy, który wymaga pilnej wymiany.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Biblioteka posiada zbiory biblioteczne w postaci książek w liczbie **9 918 woluminów**. W ciągu roku wpływy książek wyniosły **265 woluminów** z zakupu o wartości **8 442 zł**.

Struktura zakupów książek:

- literatura dziecięco - młodzieżowa – **37,1 %**;
- literatura dla dorosłych – **62,9 %**;

Zakupiono książki o różnej tematyce nie tylko poszukiwanej przez czytelników, ale także własne propozycje.

Typy książek dla dzieci i młodzieży: książki edukacyjne wspomagające rozwój dziecięcy, bajki, opowiadania, książki przygodowe detektywistyczne, fantastyka oraz książki nurtu tematycznego „młodzi-dorośli”.

Typy książek dla dorosłych: beletrystyka, powieści obyczajowe, kryminały, fantastyka oraz literatura popularnonaukowa: książki historyczne, podróżnicze i reportaże.

W bibliotece było zarejestrowanych **297 czytelników**, z czego **130 to osoby uczące się, 75 pracujące, 92 pozostałe** (emeryci, osoby niepracujące).

Dokonano **3 023 wypożyczeń**.

W ciągu roku biblioteka w Orońsku była otwarta **6 dni** w tygodniu: od poniedziałku do piątku w godzinach od 09:00 do 17:00, w soboty w godzinach od 09:00 do 13:00.

Pracujący: **4 osoby**, etaty przeliczeniowe ogółem **1,90**.

FILIA BIBLIOTECZNA W ŁAZISKACH

Filia Biblioteczna w Łaziskach mieści się w budynku dawniej Gromadzonej Rady Narodowej i zajmuje **2 pomieszczenia** o łącznej powierzchni **40 m²**. Lokal jest ogrzewany grzejnikami elektrycznymi, nie posiada sanitariatu, nie jest dostosowany do osób z niepełnosprawnością ruchową.

Filia posiada podstawowy (przestarzały sprzęt biblioteczny) i biurowy – dwa komputery wymagające wymiany.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku, w Filii są zbiory biblioteczne w postaci książek w liczbie **7 402 woluminów**. Zbiory biblioteczne wymagają gruntowego przeglądu.

W Filii było zarejestrowanych **22** czytelników, w tym **osoby uczące się – 6, osoby pracujące – 4, pozostali, w tym emeryci – 12.**

Dokonano **120 wypożyczeń.**

W 2023 roku Filia Biblioteczna była otwarta **3 dni** w tygodniu: poniedziałek, środę i piątek/łącznie **12 godzin.**

W miesiącu grudniu z uwagi na niską temperaturę i ustawową konieczność oszczędzania energii, biblioteka była dostępna dla czytelników po telefonicznym skontaktowaniu się z bibliotekarzem.

Pracujący: **1 osoba, 0,30 etatu.**

FILIA BIBLIOTECZNA W TOMASZOWIE

Filia Biblioteczna w Tomaszowie mieści się w pomieszczeniach Świetlicy Wiejskiej i zajmuje jedno pomieszczenie o powierzchni **10 m²**. Biblioteka współkorzysta wraz ze Świetlicą z drugiego pomieszczenia i w ten sposób biblioteka posiada do dyspozycji **40 m²** powierzchni. Warunki lokalowe są dobre. W Filii znajduje się podstawowy sprzęt biblioteczny w stanie bardzo dobrym.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku, w Filii są zbiory biblioteczne w postaci książek w liczbie **3 653 woluminów**. W ciągu roku wpływy książek wyniosły **54 pozycji** pochodzące z zakupu na wartość **1600 zł**.

W Filii było zarejestrowanych **93 czytelników**, w tym: **osoby uczące się – 37, osoby pracujące – 24, pozostali – 32.** Dokonano **410 wypożyczeń.**

W 2023 roku Filia była dostępna dla czytelników raz w tygodniu przez **2 godziny**: wtorek (w godz. 12:00 – 14:00), czytelnicy mogli korzystać z Biblioteki również w godzinach funkcjonowania Świetlicy w Tomaszowie, tj.: wtorek (od 14:00 do 21:00), środa (od 14:00 do 20:00), piątek (od 14:00 do 21:00) oraz w sobotę (od 09:00 do 17:00).

Pracujący: **1 osoba, 0,25 etatu.**

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI

W 2023 roku działalność Biblioteki w głównej mierze dotyczyła wypożyczania książek i korzystania przez czytelników ze zbiorów bibliotecznych na miejscu:

1. Do Biblioteki zapraszano wycieczki połączone z zajęciami lub lekcjami bibliotecznymi dla dzieci z przedszkola oraz uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy Orońsko.
2. Biblioteka prowadziła wystawy książkowo-plakatowe promujące czytelnictwo.
3. Udział biblioteki w ogólnopolskich akcjach czytelniczych: „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „Narodowe Czytanie”.
4. Spotkanie autorskie z pisarką Justyną Piec-Głogowską.

W Bibliotece w Orońsku dokonano przeglądu zbiorów ubytkowano - **527 pozycji**.
Delegacje dotyczyły głównie wyjazdów pracowników biblioteki na spotkania szkoleniowe.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA 2023 ROK

Urząd Gminy w Orońsku prowadzi obsługę finansową Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku od 1 lipca 2021 r. na podstawie porozumienia, zawartego w dniu 31 maja 2021 r.

W 2023 roku założony plan przychodów w budżecie Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku wynosił **228 032,74 zł**. Wykonanie przychodów stanowiło **100 %** założonego planu.

Tabela 21. Wykonane przychody Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku za 2023 rok

L. P.	Źródło przychodu	Kwota
1	dotacja z gminy Orońsko	222 240,00 zł
2	dotacja z Biblioteki Narodowej	5 000,00 zł
3	pozostałe	792,74 zł
RAZEM		228 032,74 zł

Tabela 22. Poniesione koszty działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku, jej Filii w Łaziskach oraz Tomaszowie za 2023 rok

L. P.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wynagrodzenia osobowe pracowników z narzutami	176 442,85 zł
2	Wynagrodzenia bezosobowe	1 980, 00 zł
3	Zakup materiałów i wyposażenia	11 893,33 zł
	Urządzenie wielofunkcyjne	1 490,00 zł
	Montaż rolet zewnętrznych w Orońsku i Łaziskach	4 460,00 zł
	Pozostałe wydatki (karty sieciowe do komputerów, tablice informacyjne, druki itp.)	5 943,33 zł
4	Zakup księgozbiorów:	10 042,33 zł
	z dotacji Biblioteki Narodowej w wysokości	5 000,00 zł
	ze środków własnych w ramach dotacji z Gminy Orońsko	5 042,33 zł
5	Prenumerata prasy	530,00 zł
6	Energia elektryczna i ciepła, w tym:	4 108,74 zł
	Energia ciepła	3 410,42 zł
	Energia elektryczna	698,32 zł
7	Zakup usług telekomunikacyjnych i pocztowych, w tym:	2 352,78 zł
	Usługi telekomunikacyjne, Internet	2 343,48 zł
	Zakup znaczków pocztowych	9,30 zł
8	Pozostałe usługi	10 222,08 zł
	Montaż systemu alarmowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku	4 270,28 zł
	Szkolenia	1 315,00 zł
	Usługa Inspektora Ochrony Danych	4 428,00 zł
	Badania lekarskie	200,00 zł
	Inne	8,80 zł
9	Pozostałe koszty	9 282,03 zł
	Ryczałt samochodowy	1 176,00 zł

L. P.	Wyszczególnienie	Kwota
	Delegacje	3 577,50 zł
	Świadczenia urlopowe	4 406,85 zł
	Badania lekarskie	120,00 zł
	Odsetki	1,68 zł
	RAZEM	226 854,14 zł

3.4. Obiekty sportowe i rekreacyjne oraz ich rozwój

Na terenie gminy Orońsko znajdują się obiekty rekreacyjno-sportowe, takie jak:

1. Kompleks boisk sportowych „ORLIK” – w skład kompleksu wchodzi boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy syntetycznej oraz boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej na którym można grać w tenisa ziemnego, piłkę siatkową i koszykową. Boiska zostały ogrodzone i oświetlone. Ponadto przy „ORLIKU” znajduje się boisko do piłki plażowej. Do zarządzania obiektem i nadzorowania zajęć zatrudniono Animatora Sportu.
2. Centrum sportowo – rekreacyjne w Orońsku administrowane przez Urząd Gminy w Orońsku w którym znajduje się:
 - Skatepark;
 - siłownia plenerowa;
 - plac zabaw;
 - tor rowerowy typu „Pumptrack”;
 - altana.
3. Tor rowerowy typu „Pumptrack” – tor zlokalizowany w pobliżu stadionu Oronki i utwardzony nawierzchnią bitumiczną. Jego kształt przypomina zamkniętą pętlę z muldami, którego zakręty są wyprofilowane pod różnymi kątami.
4. Stadion sportowy w Orońsku – zarządzany przez Gminny Klub Sportowy „ORONKA” , który posiada budynek klubowy, pełnowymiarowe boisko piłkarskie z oświetleniem i zadaszoną trybuną oraz boisko treningowe.
5. Hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Orońsku.
6. Stadion sportowy w Łaziskach zarządzany przez Ludowy Klub Sportowy” POSTĘP” Łaziska który posiada pełnowymiarowe boisko piłkarskie z trybuną oraz budynkiem klubowym (kontenery które służą jako szatnie i magazyn).
7. Boiska wielofunkcyjne oraz place zabaw znajdujące się przy szkołach:
 - PSP OROŃSKO;
 - PSP GUZÓW;
 - PSP WAŁSNÓW.
8. Boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw zarządzany przez Świetlicę w Łaziskach.
9. Boisko szkolne piłkarskie(naturalne) oraz plac zabaw przy PSP Ciepła.
10. Place zabaw przy Przedszkolu w Orońsku ul. Brandta i ul. Wesołej, Tomaszowie oraz w sołectwach.

Tabela 23. Stan techniczny obiektów sportowych na terenie gminy Orońsko w 2023 roku

Lp.	Obiekt	Stan techniczny
1.	Kompleks boisk sportowych „ORLIK” w Orońsku	dobry
2.	Centrum sportowo-rekreacyjne w Orońsku	bardzo dobry
3.	Stadion sportowy w Orońsku	dobry
4.	Stadion sportowy w Łaziskach	dobry
5.	Boisko wielofunkcyjne przy Świetlicy w Łaziskach	dobry
6.	Plac zabaw przy Świetlicy w Łaziskach	bardzo dobry
7.	Plac zabaw przy świetlicy w Zaborowiu	bardzo dobry
8.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Orońsku ul. Brandta	bardzo dobry
9.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Orońsku ul. Wesoła	bardzo dobry
10.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Tomaszowie	bardzo dobry
11.	Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Krogulczy Suchej	bardzo dobry
12.	Plac zabaw w sołectwie Łaziska (Osiedle)	bardzo dobry
13.	Plac zabaw z siłownią plenerową w Chronów Kolonia Dolna	bardzo dobry
14.	Plac zabaw w Bąkowie	bardzo dobry
15.	Siłownia plenerowa z altaną w sołectwie Łaziska – Osiedle	dobry
16.	Siłownia plenerowa w Waśnowie	dobry
17.	Boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Józefa Brandta w Orońsku	dobry
18.	Hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Józefa Brandta w Orońsku	dobry
19.	Boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Guzowie	dobry
20.	Boisko wielofunkcyjne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Waśnowie	dobry
21.	Boisko szkolne piłkarskie przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Ciepłej	dobry
22.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Józefa Brandta w Orońsku	bardzo dobry
23.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej w Guzowie	bardzo dobry
24.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej w Waśnowie	bardzo dobry
25.	Plac zabaw przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Ciepłej	bardzo dobry
26.	Plac zabaw w sołectwie Chronów	bardzo dobry

Kluby sportowe na terenie gminy to:

- GKS „ORONKA” Orońsko;
- LKS „POSTĘP” Łaziska.

Najważniejsze imprezy sportowe ze wskazaniem organizatora:

- IX Międzyświatlicowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta – Gmina Orońsko;
- Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – Gmina Orońsko;
- Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – Gmina Orońsko;
- Finał Międzypowiatowy Ziemi Radomskiej w unihokeju Chłopców – Powiat Szydłowiecki.

IX Międzyświatlicowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta – to coroczna impreza sportowa, organizowana przez opiekunów dzieci i młodzieży świątlic w Orońsku, Zaborowiu, Łaziskach oraz Tomaszowie, a także pracowników kultury i sportu z terenu Gminy Orońsko. Jej celem jest promowanie tenisa stołowego jako dyscypliny sportowej na skalę lokalną oraz inspirowanie mieszkańców do aktywnej formy spędzania wolnego czasu, poprzez dobrą zabawę i zdrową rywalizację.

Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – to impreza sportowa mająca na celu popularyzację piłki siatkowej oraz integrację mieszkańców gminy poprzez aktywność fizyczną.

Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko – głównym celem imprezy jest propagowanie zdrowego stylu życia poprzez sport i grę w piłkę nożną – wykorzystanie infrastruktury orlików, polegające na wyrównaniu szans (ogólnodostępność i bezpłatność), zwiększenie atrakcyjności ruchowej poprzez uprawianie piłki nożnej – organizacja czasu wolnego dla mieszkańców poprzez rozgrywki turniejowe, promowanie interdyscyplinarnej zdrowej konkurencji, poprawianie sprawności fizycznej.

Projekt powszechnej nauki pływania **„Umiem Pływać”** – to pozalekcyjne i pozaszkolne zajęcia sportowe z zakresu nauki pływania, której uczestnikami są uczniowie szkół podstawowych z terenu naszej Gminy.

Przeprowadzenie zajęć sportowych, turniejów, imprez sportowych oraz wycieczek sportowo – integracyjnych było możliwe dzięki wsparciu finansowym udzielonym przez Urząd Gminy Orońsko. Środki zostały przeznaczone na zakup sprzętu sportowego, nagród, wyżywienia i napojów oraz sfinansowanie kosztów opieki medycznej, sędziów, transportu.

3.5. Turystyka na terenie gminy

Hotele; kategorii *** - 1
 Miejsca noclegowe ogółem; hotele; kategorii *** - 185
 Pokoje ogółem; hotele; kategorii *** - 95
 Placówki gastronomiczne: 2
 Restauracje – 0
 Bary i kawiarnie – 1
 Stołówki - 1

Szlaki turystyczne Gminy Orońsko

Trasa szlaku pieszego (szlak żółty)

przebiega przez następujące miejscowości: Rożki – Kowala – Dąbrówka Zabłotnia – Helenów – Orońsko – Guzów – Krogulcza Mokra – Krogulcza Sucha – Rożki (Szlak nr MZ-5215y w wykazie PTTK o/Radom).

Trasa szlaku rowerowego (szlak czarny)

przebiega przez następujące miejscowości: Orońsko – Guzów – Chronów – Mniszek – Chałupki Łaziskie – Zaborowie – Ziomaki – Wysoka – Bąków – Ciepła – Łaziska – Orońsko.

Mapa 3. Mapa turystyczna gminy Orońsko

Źródło: http://www.orongsko.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=92&strona=1&sub=66

4. RYNEK PRACY

4.1. Stan działalności rolniczej i pozarolniczej

Podmioty nowo zarejestrowane wg grup sekcji PKD 2007 (Wymiary: Rodzaj działalności):

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – **1**;
- przemysł i budownictwo – **20**;
- pozostała działalność – **26**;
- Ogółem – **47**.

WSKAŹNIK BEZROBOCIA W GMINIE OROŃSKO

Na koniec 2023 roku wskaźnik stopy bezrobocia na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu osiągnął **24,2 %** i był wyższy od stopy bezrobocia w województwie mazowieckim (**4,1 %**) i w Polsce (**5,1 %**).

Według statystyk prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, na koniec 2023 r. na terenie Gminy Orońsko było **451 osób** bezrobotnych, w tym **238 kobiet** (ok. **52,8 %** ogółu bezrobotnych) i **213 mężczyzn** (ok. **41,2 %** ogółu bezrobotnych). Liczba długotrwale bezrobotnych to **287 osób** (ok. **63,6 %** ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy). Udział osób bezrobotnych z terenu Gminy Orońsko w liczbie bezrobotnych powiatu szydłowieckiego wynosił ok. **15,03 %**.

Tabela 24. Bezrobocie na terenie Gminy Orońsko na przestrzeni lat 2019-2023 (Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu), źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni ogółem	519	540	473	440	451
Kobiety	268	288	264	234	238
Do 25 roku życia	61	74	63	54	60
Powyżej 50 roku życia	116	148	89	97	94
Długotrwale bezrobotni	123	116	338	304	287

4.2. Najważniejsi pracodawcy w gminie

Dane odnośnie zatrudnienia zostały zawarte w ewidencji CEiDG.

W 2023 roku przetworzono **133 wniosków** dotyczących wpisów do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Rodzaje wniosków złożonych przez przedsiębiorców w 2023 roku przedstawia poniższe zestawienie:

- założenie działalności - **18 wniosków**;
- zmiana danych zawartych we wpisie - **57 wniosków**;
- zawieszenie prowadzenia działalności - **22 wniosków**;
- wznowienie prowadzenia działalności - **10 wniosków**;
- zakończenie prowadzenia działalności - **26 wniosków**.

Tabela 25. Liczba przedsiębiorców pod względem rodzaju wykonywanej działalności

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
1	4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	162
2	4333Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	135
3	4331Z	Tynkowanie	130
4	4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	130
5	4334Z	Malowanie i szklenie	129
6	4941Z	Transport drogowy towarów	119
7	4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	108
8	4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	97
9	4511Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	96
10	4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	93
11	4519Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	85
12	4312Z	Przygotowanie terenu pod budowę	79
13	4321Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	78
14	4322Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	75
15	4329Z	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	73
16	4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	72
17	4799Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	72
18	4673Z	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	71
19	4391Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	67
20	4311Z	Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	60
21	4532Z	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	60
22	4789Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach	59
23	4719Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	55
24	5221Z	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy	38
25	4771Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	35
26	4782Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i	35

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
		targowiskach	
27	3312Z	Naprawa i konserwacja maszyn	32
28	7712Z	Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	31
29	2562Z	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	28
30	4778Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	28
31	4110Z	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	27
32	4531Z	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	27
33	4752Z	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	27
34	4540Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna motocykli, ich naprawa i konserwacja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna części i akcesoriów do nich	26
35	4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	26
36	7711Z	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek	26
37	9602Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	26
38	3109Z	Produkcja pozostałych mebli	25
39	4772Z	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	25
40	3102Z	Produkcja mebli kuchennych	24
41	4313Z	Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich	24
42	4690Z	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	22
43	8130Z	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	22
44	2361Z	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu	21
45	3101Z	Produkcja mebli biurowych i sklepowych	21
46	4211Z	Roboty związane z budową dróg i autostrad	21
47	4775Z	Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	21
48	4776Z	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	20
49	4781Z	Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	20

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
50	4619Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju	19
51	4777Z	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	19
52	7410Z	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	19
53	2511Z	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	18
54	3314Z	Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych	18
55	4751Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	18
56	8121Z	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	18
57	8129Z	Pozostałe sprzątanie	18
58	8559B	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane	18
59	0161Z	Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	17
60	2512Z	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej	17
61	4671Z	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	17
62	4674Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego	17
63	4779Z	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	17
64	4222Z	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych	16
65	3311Z	Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	15
66	3832Z	Odzysk surowców z materiałów segregowanych	15
67	4221Z	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych	15
68	5320Z	Pozostała działalność pocztowa i kurierska	14
69	7739Z	Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane	14
70	3319Z	Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu i wyposażenia	13
71	4765Z	Sprzedaż detaliczna gier i zabawek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	13
72	4942Z	Działalność usługowa związana z przeprowadzkami	13
73	5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	13
74	5630Z	Przygotowywanie i podawanie napojów	13
75	6201Z	Działalność związana z oprogramowaniem	13

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
76	6820Z	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	13
77	7311Z	Działalność agencji reklamowych	13
78	7420Z	Działalność fotograficzna	13
79	3320Z	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia	12
80	4299Z	Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane	12
81	4721Z	Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
82	4759Z	Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
83	4762Z	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmiennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
84	6619Z	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	12
85	7490Z	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana	12
86	7732Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych	12
87	1610Z	Produkcja wyrobów tartacznych	11
88	1623Z	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	11
89	2561Z	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	11
90	3317Z	Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu transportowego	11
91	4618Z	Działalność agentów specjalizujących się w sprzedaży pozostałych określonych towarów	11
92	4631Z	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	11
93	4753Z	Sprzedaż detaliczna dywanów, chodników i innych pokryć podłogowych oraz pokryć ściennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	11
94	6202Z	Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki	11
95	6209Z	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych	11
96	9524Z	Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego	11
97	3313Z	Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych	10
98	4213Z	Roboty związane z budową mostów i tuneli	10
99	4621Z	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego	10

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
		tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt	
100	4641Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych	10
101	6203Z	Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi	10
102	8230Z	Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów	10
103	8560Z	Działalność wspomagająca edukację	10
104	9609Z	Pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana	10
105	1624Z	Produkcja opakowań drewnianych	9
106	2370Z	Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	9
107	2599Z	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana	9
108	3299Z	Produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana	9
109	4291Z	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej	9
110	4649Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych artykułów użytku domowego	9
111	4661Z	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia	9
112	4729Z	Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	9
113	5912Z	Działalność postprodukcyjna związana z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi	9
114	7112Z	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	9
115	9511Z	Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych	9
116	9522Z	Naprawa i konserwacja urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu użytku domowego i ogrodniczego	9
117	1413Z	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	8
118	4212Z	Roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej	8
119	4642Z	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	8
120	4669Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń	8
121	4672Z	Sprzedaż hurtowa metali i rud metali	8
122	4724Z	Sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	8
123	4725Z	Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	8
124	6622Z	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	8

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
125	7120B	Pozostałe badania i analizy techniczne	8
126	8122Z	Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	8
127	9001Z	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	8
128	1412Z	Produkcja odzieży roboczej	7
129	4615Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą mebli, artykułów gospodarstwa domowego i drobnych wyrobów metalowych	7
130	4676Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów	7
131	4754Z	Sprzedaż detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	7
132	5911Z	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych	7
133	6311Z	Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność	7
134	6499Z	Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	7
135	6920Z	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe	7
136	8110Z	Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach	7
137	0812Z	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu	6
138	2369Z	Produkcja pozostałych wyrobów z betonu, gipsu i cementu	6
139	3831Z	Demontaż wyrobów zużytych	6
140	4663Z	Sprzedaż hurtowa maszyn wykorzystywanych w górnictwie, budownictwie oraz inżynierii lądowej i wodnej	6
141	4726Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	6
142	4761Z	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	6
143	5210B	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	6
144	5510Z	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	6
145	5621Z	Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering)	6
146	6419Z	Pozostałe pośrednictwo pieniężne	6
147	6629Z	Pozostała działalność wspomagająca ubezpieczenia i fundusze emerytalne	6
148	7022Z	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	6
149	7721Z	Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego	6

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
150	1071Z	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek	5
151	1419Z	Produkcja pozostałej odzieży i dodatków do odzieży	5
152	1812Z	Pozostałe drukowanie	5
153	3315Z	Naprawa i konserwacja statków i łodzi	5
154	3700Z	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	5
155	3811Z	Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne	5
156	4613Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą drewna i materiałów budowlanych	5
157	4623Z	Sprzedaż hurtowa żywych zwierząt	5
158	4639Z	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	5
159	4675Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych	5
160	4722Z	Sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	5
161	4741Z	Sprzedaż detaliczna komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	5
162	4764Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu sportowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	5
163	5229C	Działalność pozostałych agencji transportowych	5
164	6312Z	Działalność portali internetowych	5
165	7731Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń rolniczych	5
166	8299Z	Pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana	5
167	8559A	Nauka języków obcych	5
168	8690C	Praktyka pielęgniarek i położnych	5
169	9002Z	Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych	5
170	9601Z	Pranie i czyszczenie wyrobów włókienniczych i futrzarskich	5
171	0240Z	Działalność usługowa związana z leśnictwem	4
172	1813Z	Działalność usługowa związana z przygotowaniem do druku	4
173	2363Z	Produkcja masy betonowej prefabrykowanej	4
174	2454A	Odlewnictwo miedzi i stopów miedzi	4
175	2529Z	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych	4
176	3240Z	Produkcja gier i zabawek	4
177	4644Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów porcelanowych, ceramicznych i szklanych oraz środków czyszczących	4
178	4645Z	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	4
179	4677Z	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	4

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
180	4763Z	Sprzedaż detaliczna nagrań dźwiękowych i audiowizualnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
181	4773Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
182	4932Z	Działalność taksówek osobowych	4
183	5229B	Działalność śródlądowych agencji transportowych	4
184	5590Z	Pozostałe zakwaterowanie	4
185	8291Z	Działalność świadczona przez agencje inkasa i biura kredytowe	4
186	8551Z	Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych	4
187	8690D	Działalność paramedyczna	4
188	8690E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	4
189	9521Z	Naprawa i konserwacja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	4
190	9529Z	Naprawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego	4
191	0163Z	Działalność usługowa następująca po zbiorach	3
192	0220Z	Pozyskiwanie drewna	3
193	1392Z	Produkcja gotowych wyrobów tekstylnych	3
194	1629Z	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	3
195	2229Z	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych	3
196	2453Z	Odlewnictwo metali lekkich	3
197	3103Z	Produkcja materaców	3
198	4723Z	Sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	3
199	4742Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu telekomunikacyjnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	3
200	5520Z	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	3
201	5629Z	Pozostała usługowa działalność gastronomiczna	3
202	5819Z	Pozostała działalność wydawnicza	3
203	6399Z	Pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana	3
204	6621Z	Działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat	3
205	6810Z	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek	3
206	6832Z	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na	3

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
		zlecenie	
207	7111Z	Działalność w zakresie architektury	3
208	7320Z	Badanie rynku i opinii publicznej	3
209	8211Z	Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	3
210	8219Z	Wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura	3
211	8552Z	Pozaszkolne formy edukacji artystycznej	3
212	8553Z	Pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu	3
213	8623Z	Praktyka lekarska dentystyczna	3
214	8690A	Działalność fizjoterapeutyczna	3
215	8899Z	Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania, gdzie indziej niesklasyfikowana	3
216	9003Z	Artystyczna i literacka działalność twórcza	3
217	0230Z	Pozyskiwanie dziko rosnących produktów leśnych, z wyłączeniem drewna	2
218	0892Z	Wydobywanie torfu	2
219	0990Z	Działalność usługowa wspomagająca pozostałe górnictwo i wydobywanie	2
220	1399Z	Produkcja pozostałych wyrobów tekstylnych, gdzie indziej niesklasyfikowana	2
221	1411Z	Produkcja odzieży skórzanej	2
222	1814Z	Introligatorstwo i podobne usługi	2
223	1820Z	Reprodukcja zapisanych nośników informacji	2
224	2223Z	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych	2
225	2550Z	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków	2
226	2593Z	Produkcja wyrobów z drutu, łańcuchów i sprężyn	2
227	2790Z	Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	2
228	2825Z	Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych	2
229	2830Z	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	2
230	2920Z	Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep	2
231	3316Z	Naprawa i konserwacja statków powietrznych i statków kosmicznych	2
232	3511Z	Wytwarzanie energii elektrycznej	2
233	3812Z	Zbieranie odpadów niebezpiecznych	2
234	4612Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą paliw, rud, metali i chemikaliów przemysłowych	2
235	4624Z	Sprzedaż hurtowa skór	2
236	4632Z	Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa	2
237	4643Z	Sprzedaż hurtowa elektrycznych artykułów	2

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
		użytku domowego	
238	4646Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych	2
239	4647Z	Sprzedaż hurtowa mebli, dywanów i sprzętu oświetleniowego	2
240	4652Z	Sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego	2
241	4730Z	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	2
242	4743Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu audiowizualnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
243	4774Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych, włączając ortopedyczne, prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
244	4939Z	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany	2
245	5229A	Działalność morskich agencji transportowych	2
246	5610B	Ruchome placówki gastronomiczne	2
247	5913Z	Działalność związana z dystrybucją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych	2
248	5914Z	Działalność związana z projekcją filmów	2
249	5920Z	Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych	2
250	6120Z	Działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej	2
251	6491Z	Leasing finansowy	2
252	6492Z	Pozostałe formy udzielania kredytów	2
253	7021Z	Stosunki międzyludzkie (public relations) i komunikacja	2
254	7120A	Badania i analizy związane z jakością żywności	2
255	7220Z	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	2
256	7312A	Pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w radio i telewizji	2
257	7430Z	Działalność związana z tłumaczeniami	2
258	7729Z	Wypożyczanie i dzierżawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego	2
259	7810Z	Działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników	2
260	7911A	Działalność agentów turystycznych	2
261	8020Z	Działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa	2
262	8220Z	Działalność centrów telefonicznych (call center)	2
263	8292Z	Działalność związana z pakowaniem	2
264	8425Z	Ochrona przeciwpożarowa	2
265	8510Z	Placówki wychowania przedszkolnego	2

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
266	8810Z	Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	2
267	9200Z	Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	2
268	9313Z	Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej	2
269	9319Z	Pozostała działalność związana ze sportem	2
270	9321Z	Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki	2
271	9329B	Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana	2
272	9329Z	Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna	2
273	9512Z	Naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego	2
274	9604Z	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej	2
275	0129Z	Uprawa pozostałych roślin wieloletnich	1
276	0162Z	Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich	1
277	0210Z	Gospodarka leśna i pozostała działalność leśna, z wyłączeniem pozyskiwania produktów leśnych	1
278	0322Z	Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych	1
279	0811Z	Wydobywanie kamieni ozdobnych oraz kamienia dla potrzeb budownictwa, skał wapiennych, gipsu, kredy i łupków	1
280	1032Z	Produkcja soków z owoców i warzyw	1
281	1039Z	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	1
282	1052Z	Produkcja lodów	1
283	1105Z	Produkcja piwa	1
284	1396Z	Produkcja pozostałych technicznych i przemysłowych wyrobów tekstylnych	1
285	1414Z	Produkcja bielizny	1
286	1622Z	Produkcja gotowych parkietów podłogowych	1
287	1722Z	Produkcja artykułów gospodarstwa domowego, toaletowych i sanitarnych	1
288	1729Z	Produkcja pozostałych wyrobów z papieru i tektury	1
289	1811Z	Drukowanie gazet	1
290	2211Z	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy	1
291	2312Z	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego	1
292	2351Z	Produkcja cementu	1
293	2362Z	Produkcja wyrobów budowlanych z gipsu	1
294	2364Z	Produkcja zaprawy murarskiej	1
295	2433Z	Produkcja wyrobów formowanych na zimno	1

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
296	2442B	Produkcja wyrobów z aluminium i stopów aluminium	1
297	2451Z	Odlewnictwo żeliwa	1
298	2571Z	Produkcja wyrobów nożowniczych i sztukców	1
299	2573Z	Produkcja narzędzi	1
300	2594Z	Produkcja złączy i śrub	1
301	2740Z	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego	1
302	3099Z	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
303	3213Z	Produkcja sztucznej biżuterii i wyrobów podobnych	1
304	3291Z	Produkcja mioteł, szczotek i pędzli	1
305	3513Z	Dystrybucja energii elektrycznej	1
306	3514Z	Handel energią elektryczną	1
307	3821Z	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	1
308	3822Z	Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych	1
309	3900Z	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	1
310	4616Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą wyrobów tekstylnych, odzieży, wyrobów futrzarskich, obuwia i artykułów skórzanych	1
311	4617Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	1
312	4622Z	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin	1
313	4633Z	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych	1
314	4634A	Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych	1
315	4634B	Sprzedaż hurtowa napojów bezalkoholowych	1
316	4635Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów tytoniowych	1
317	4636Z	Sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich	1
318	4637Z	Sprzedaż hurtowa herbaty, kawy, kakao i przypraw	1
319	4638Z	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki	1
320	4648Z	Sprzedaż hurtowa zegarków, zegarów i biżuterii	1
321	4651Z	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	1
322	4662Z	Sprzedaż hurtowa obrabiarek	1
323	5223Z	Działalność usługowa wspomagająca transport lotniczy	1
324	5224C	Przeładunek towarów w pozostałych punktach przeładunkowych	1

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
325	5310Z	Działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego)	1
326	5811Z	Wydawanie książek	1
327	5813Z	Wydawanie gazet	1
328	5814Z	Wydawanie czasopism i pozostałych periodyków	1
329	5829Z	Działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania	1
330	6110Z	Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	1
331	6190Z	Działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji	1
332	6391Z	Działalność agencji informacyjnych	1
333	6512Z	Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe	1
334	6831Z	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami	1
335	6910Z	Działalność prawnicza	1
336	7211Z	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii	1
337	7219Z	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych	1
338	7312B	Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych	1
339	7312C	Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (Internet)	1
340	7312D	Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach	1
341	7500Z	Działalność weterynaryjna	1
342	7722Z	Wypożyczanie kaset wideo, płyt CD, DVD itp.	1
343	7733Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery	1
344	7740Z	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim	1
345	7820Z	Działalność agencji pracy tymczasowej	1
346	7830Z	Pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników	1
347	7911B	Działalność pośredników turystycznych	1
348	7912Z	Działalność organizatorów turystyki	1
349	7990A	Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych	1
350	7990B	Działalność w zakresie informacji turystycznej	1
351	7990C	Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowana	1

L. P.	Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
352	8520Z	Szkoły podstawowe	1
353	8531A	Gimnazja	1
354	8531B	Licea ogólnokształcące	1
355	8532A	Technika	1
356	8532B	Branżowe szkoły I stopnia	1
357	8532C	Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	1
358	8532D	Branżowe szkoły II stopnia	1
359	8541A	Szkoły policealne	1
360	8541B	Kolegia pracowników służb społecznych	1
361	8541C	Placówki doskonalenia nauczycieli	1
362	8542Z	Szkoły wyższe	1
363	8610Z	Działalność szpitali	1
364	8621Z	Praktyka lekarska ogólna	1
365	8690B	Działalność pogotowia ratunkowego	1
366	8710Z	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem zapewniająca opiekę pielęgniarską	1
367	8730Z	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	1
368	8790Z	Pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem	1
369	9004Z	Działalność obiektów kulturalnych	1
370	9103Z	Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych	1
371	9104Z	Działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody	1
372	9329A	Działalność pokojów zagadek, domów strachu, miejsc do tańczenia i w zakresie innych form rozrywki lub rekreacji organizowanych w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni	1
373	9491Z	Działalność organizacji religijnych	1
374	9523Z	Naprawa obuwia i wyrobów skórzanych	1
375	9525Z	Naprawa zegarów, zegarków oraz biżuterii	1

5. SŁUŻBA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

5.1. Opieka zdrowotna

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW KADROWYCH, LOKALOWYCH I SPRZĘTOWYCH SP ZOZ

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orońsku zatrudnia na etat stały lekarza Pediatrę (lek. medycyny rodzinnej), lekarza Pulmonologa oraz na kontrakcie: lekarza Pediatrę (lek. medycyny rodzinnej), lekarza Chirurga, lekarza Internistę. Jest także zatrudnionych dwóch ginekologów. Ponadto, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orońsku wynajmuje lokal pod gabinet stomatologiczny, który ma podpisaną umowę na świadczenie usług z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Personel średni to: na stały etat **2 pielęgniarki** (jedna ze specjalizacją pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej) **1 położna** (ze specjalizacją Neonatologiczną) na kontrakcie **1 pielęgniarka** (ze specjalizacją ratownictwo medyczne).

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Orońsku są spełnione wszystkie wymagania Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej oraz Mazowieckiego Centrum Zdrowia Publicznego.

Zakład posiada:

- Gabinet Pediatryczny;
- Gabinet Szczepień;
- Gabinet Ginekologiczny;
- Gabinet Poradni dla Kobiet;
- Gabinet Zabiegowy;
- **2 gabinety** internistyczne;
- Gabinet Stomatologiczny.

Ośrodek wyposażony jest w sprzęt elektroniczny, który znajdują się we wszystkich gabinetach oraz rejestracji.

Sprzęt medyczny SP ZOZ:

- EKG (**2 sztuki**);
- defibrylator;
- koncentrator tlenu;
- butla z tlenem;
- pulsoksymetr;
- ssak;
- lancetron;
- UDT (sprzęt do pomiaru tętna płodu);
- USG ginekologiczne;
- spirometr;
- przepływowe lampy UV-C (**5 sztuk**).

DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA I PROFILAKTYCZNA ORAZ OPIEKA MEDYCZNA NAD UCZNIAMI SZKÓŁ

Pielęgniarka środowiskowa nauczania i wychowania sprawuje opiekę zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia oraz opinii Krajowego Konsultanta w dziedzinie Pediatrii. W obecnym roku szkolnym nasza placówka sprawuje opiekę nad **528 uczniami** czterech Szkół Podstawowych:

- PSP w Orońsku – **284 uczniów**;
- PSP w Guzowie – **92 uczniów**;
- PSP w Ciepłej – **78 uczniów**;
- PSP w Wałsnowie – **74 uczniów**.

Świadczenia pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania obejmują:

1. wykonywanie i interpretacja testów przesiewowych w określonych grupach wiekowych
- w roku szkolnym 2023/2024 wykonano testy:
 - **6-latków** w liczbie **76**;
 - **10-latków** w liczbie **55**;
 - **13-latków** w liczbie **54**.
2. kierowanie postępowaniem po przesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testu i kierowanie ich na pogłębioną diagnostykę do odpowiedniej poradni specjalistycznej, po konsultacji z lekarzem pediatrą;
3. udzielanie pomocy w przypadku nagłych zachorowań i urazów w SPZOZ;
4. w roku szkolnym 2023/2024 jest prowadzona grupowa profilaktyka fluorkowa metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.
5. doradztwo dla dyrektorów szkół w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
6. pielęgniarka środowiskowa nauczania i wychowania zapewnia opiekę medyczną podczas egzaminów, na wniosek dyrektora szkoły;
7. ilość dzieci zaszczepionych – **380**.

PRZECIWDZIAŁANIA PANDEMII COVID-19

Cały personel postępuje zgodnie z wytyczonymi procedurami, które zapobiegają zachorowaniom, tzn.:

- używanie maseczek, zarówno personel jak i pacjenci;
- używanie rękawiczek;
- przyjmowanie pacjentów na konkretną godzinę;
- dezynfekcja rąk, krzeseł, gabinetów;
- w każdym gabinecie znajdują się lampa przepływową UV-C, lampy te zostały zakupione w ostatnim okresie;
- szczepienia wykonano w ilości **803 dawek** (31.12.2023 r.).

DOFINANSOWANIE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH

W 2023 roku nie były realizowane projekty, które dofinansowywały opiekę zdrowotną ze źródeł zewnętrznych.

5.2. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W gminie Orońsko funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - instytucja samorządowa, której zadaniem jest zapewnienie niezbędnych potrzeb egzystencjalnych osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Działalność GOPS ma przyczynić się do ustabilizowania warunków życia potrzebującym, dzięki czemu staną się oni samowystarczalnymi jednostkami w społeczeństwie.

Podstawowym celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Orońsku zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej wymienia te trudne sytuacje życiowe, które w szczególności uprawniają do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej. Te sytuacje to:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócenia się do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współdziałanie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna, w miarę możliwości, doprowadzić osoby z niej korzystające do życiowego usamodzielnienia się i pełnej integracji ze społeczeństwem.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej jest zadaniem obowiązkowym Gminy, wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orońsku zatrudnionych było **10 pracowników (8 etatów)**. Wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

- Kierownik **1 osoba**;
- Świadczenia rodzinne **1 osoba**;
- Pracownicy socjalni **3 osoby (2,5 etatu)**;
- Asystent rodziny **1 osoba (0,5 etatu)**;
- Pomoc administracyjna **1 osoba (0,5 etatu)**;
- Opiekunka środowiskowa **1 osoba**;
- Kierownik Klubu „Senior+” **1 osoba (0,5 etatu)**;
- Opiekun Klubu „Senior+” **1 osoba (0,5 etatu)**.

WYDATKI

Tabela 26. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku

Lp.	Nazwa zasiłku	Liczba osób	Plan środków własnych	Środki własne wykorzystane	Plan Dotacji	Dotacja wykorzystana
1.	Zasiłek stały	36	0 zł	0 zł	221 855,00 zł	206 168,24 zł
2.	Zasiłek Okresowy	29	25 000 zł	12 440,53 zł	54 157,00 zł	51 262,25 zł
3.	Zasiłki celowe i pomoc w naturze	18	20 000,00 zł	11 390,28 zł	0 zł	0 zł
4.	Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	69	16 000 zł	8 914,57 zł	48 319,00 zł	35 658,35 zł
5.	Odpłatność DPS	7	285 000,00 zł	282 062,95 zł	0 zł	0 zł
6.	Usługi Opiekuńcze	3	48 163,00 zł	47 423,22 zł	0 zł	0 zł
7.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	2	0 zł	0 zł	11 300 zł	11 037,60 zł

ZASIŁKI STAŁE

Pomocą objętych zostało **36 osób**, którym wypłacono **355 świadczeń** na łączną kwotę **206 168,24 zł**. Kwota ta w całości pochodziła z budżetu państwa:

- **336 świadczeń** przyznano dla **34 osób** samotnie gospodarujących;
- **19 świadczeń** przyznano dla **2 osób** pozostających w rodzinie;
- **3 świadczenia** przyznano dla Obywateli Ukrainy na łączną kwotę **1 420,80 zł** – wypłacone z Funduszu Pomocy na rzecz Obywateli Ukrainy.

ZASIŁKI OKRESOWE

W ramach zadań własnych Gminny Ośrodek pomocy Społecznej przyznał zasiłek okresowy dla **29 osób**. Wypłacono **148 świadczeń** na kwotę **63 703 zł**, w tym z powodu:

- bezrobocia – wypłacono **127 świadczeń** dla **26 osób/25 rodzin**;
- inne – wypłacono **21 świadczeń** dla **5 osób**.

ZASIŁKI CELOWE I POMOC W NATURZE

Na zasiłki celowe w 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę **11 390,28 zł**. Tą formą pomocy objęto **18 rodzin**, liczących łącznie **51 osób**, w tym dla **5 rodzin** przyznano specjalny zasiłek celowy, wypłacono **5 świadczeń** na łączną kwotę **1 700 zł**.

Pomoc w naturze – węgiel - otrzymało **18 rodzin**, po **500 kg** na rodzinę (węgiel pochodził z zasobów gminy w związku z zakupem preferencyjnym w roku 2023).

DOŻYWIANIE

Gmina Orońsko realizuje program dożywiania „Wieloletni program ostonowy Gminy Orońsko w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 (Uchwała nr IV/13/18 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie: uchwalenia wieloletniego programu ostonowego Gminy Orońsko w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023)”.

Działaniami objęte były dzieci uczęszczające do oddziału **9 szkół** podstawowych.

Jest to pomoc w formie „jeden gorący posiłek”.

W 2023 roku dożywiano **69 dzieci z 36 rodzin** (liczba osób w rodzinach **117**).

Koszt dożywiania uczniów w 2023 roku, finansowany ze środków własnych gminy **8 914,57 zł** i dotacji wojewody wyniósł **35 658,35 zł** (łącznie na kwotę **44 572,92 zł**).

Uczniowie dożywiani byli w **5 placówkach** na terenie gminy Orońsko:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Orońsku im. Józefa Brandta (**20 uczniów**);
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Ciepłej im. Tadeusza Kościuszki (**15 uczniów**);
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Guzowie (**11 uczniów**);
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wałsnowie (**7 uczniów**);
- Przedszkole Samorządowe w Orońsku (**9 dzieci**).

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osoby z terenu gminy Orońsko, wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych kierowane są do domów pomocy społecznej.

Na terenie gminy Orońsko działa Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatantów”, prowadzony przez powiat szydłowiecki.

4 stycznia 2021 r. został otwarty pierwszy w gminie klub „Senior+” działający w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Orońsku. Projekt dofinansowany jest ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Głównym celem działalności klubu jest przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji osób starszych oraz ich aktywizację w kierunku podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości życia.

Adresatami zadania jest **30 osób** nieaktywnych zawodowo powyżej 60 roku życia zamieszkujących na terenie gminy. W 2023 roku oferta Klubu zcentralizowana była głównie na zajęciach:

- edukacyjnych (wykłady, pogadanki);
- usprawniających ruchowo (aerobik);
- rekreacyjnych (organizowanie wyjazdów krajoznawczych, wycieczki piesze);
- kulturalnych (wyjścia do kina, na koncerty);
- wspierających więzi rodzinne (współpraca z rodziną);
- w placówkach medycznych oraz instytucjach mających wpływ na poprawę życia seniorów.

Wydatki na funkcjonowanie klubu „Senior+” w 2023 r. wyniosły **139 304 zł** z tego: dotacja wyniosła kwotę **56867,03 zł**, natomiast środki własne stanowiły kwotę **90 916,30 zł**.

Wynagrodzenie pracowników klubu „Senior+” w 2023 r. wyniosły **67 989,38 zł** z tego z dotacji została wydatkowana kwota **31 472,88 zł**, natomiast środki własne stanowiły kwotę **36 516,50 zł**.

POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM – STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orońsku w 2023 roku przyznanych zostało **15** stypendiów dla uczniów i 4 zasiłki szkolne na łączną kwotę **49.320 zł** z tego dotacja wyniosła **39 456 zł**, natomiast środki własne stanowiły kwotę **9864 zł**.

ZAKWATEROWANIE I WYŻYWIENIE DLA OBYWATELI UKRAINY

W roku 2023 wypłacono **25** świadczeń pieniężnych za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia Obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy na łączną kwotę **27 600 zł**.

W roku 2023 GOPS wypłacił także jednorazowe świadczenie pieniężne Obywatelom Ukrainy na kwotę **1 500 zł**.

DODATKI ELEKTRYCZNE

W roku 2023 wypłacono **15** dodatków elektrycznych na łączną kwotę **18 000 zł** z Funduszu Przeciwdziałania Covid – 19.

WSPIERANIE RODZINY

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orońsku w 2023 roku zatrudniony był asystent rodziny na $\frac{1}{2}$ etatu, na podstawie umowy o pracę. Zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodzin, aby samodzielnie potrafiły pokonywać trudności życiowe. W 2023 roku wsparciem asystenta objętych było **6 rodzin**, w których było **14 dzieci**.

Wydatkowana kwota na ten cel wynosiła **39 897,76 zł**, środki własne gminy.

SKŁADKA ZDROWOTNA

Od osób pobierających: świadczenie opiekuńcze, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna odprowadzono składkę zdrowotną dla **11 osób** na łączną kwotę **31 059,00 zł**.

Obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 2023 roku odprowadzono składkę na ubezpieczenie zdrowotne od **32 osób** pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej. Odprowadzono **334 składki** na łączną kwotę **19 406,97 zł**. Dla **8 osób** nieposiadających ubezpieczenia zdrowotnego wydano decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje i realizuje usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, który przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. W 2023 roku z usług opiekuńczych skorzystało **3 osoby** w wieku **od 40 do 87 lat** zgodnie z zaświadczeniem lekarza pierwszego kontaktu o potrzebie świadczenia usług opiekuńczych. Osoby te miały przyznane usługi decyzją z określona liczbą godzin i kwotą za **1 godzinę** świadczenia.

UTRZYMANIE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W OROŃSKU

Łącznie na utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku wydatkowano kwotę **350 891,12 zł**, w tym:

- środki z budżetu państwa **135 803,01 zł**;
- środki z budżetu gminy stanowiły **215 088,11 zł**.

ODWOŁANIE OD DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2023 roku od decyzji administracyjnych z pomocy społecznej nie było odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne w całości sfinansowano z budżetu państwa.

Do świadczeń rodzinnych należą:

- *zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych*

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił **3 910 zasiłków rodzinnych** na kwotę **462 818 zł** oraz **2 123 dodatki** do zasiłków rodzinnych na kwotę **236 894 zł**. Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne w miesiącu styczniu wynosiła **165**, a w grudniu **126**.

Liczba dzieci, na które rodzice otrzymali zasiłek rodzinny w miesiącu styczniu wynosiła **352**, a w grudniu **294**.

- *Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka* tzw. „Becikowe” w wysokości **1000,00 zł**. W 2023 roku przyznano i wypłacono **32 świadczeń** na kwotę **32 000 zł**.
- *Świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy*. W 2023 roku wypłacono **693 świadczenia** na kwotę **1 545 747 zł**.
- *Zasiłek dla Opiekuna*. W 2023 roku wypłacono **12 świadczeń** na kwotę **7 440 zł**.
- *Zasiłek pielęgnacyjny*. W 2023 roku wypłacono **2245 świadczeń** na kwotę **484 561 zł**.
- *Świadczenie rodzicielskie*. W 2023 roku wypłacono **149 świadczeń** rodzicielskich na kwotę **136 282 zł**.
- *Świadczenie rodzinne złotówka za złotówkę*. W 2023 roku wypłacono **522 świadczenia** rodzinnych złotówka za złotówkę na kwotę **21 965,28 zł**.
- W roku 2023 wypłacono **1 świadczenie** „Za życiem” na kwotę 4000 zł.

Od niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy jak i zasiłek dla opiekuna odprowadzono w 2023 roku składkę emerytalno-rentową na kwotę **299 504 zł** do ZUS oraz kwotę **10 743 zł** do KRUS.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku wypłacił świadczenia z funduszu alimentacyjnego łączną kwotę **122 980,03 zł**. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono dla **24 dzieci**.

ODWOŁANIA OD DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ – ŚWIADCZENIA RODZINNE

W 2023 roku było **14 odwołań** do SKO w Radomiu od decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń pielęgnacyjnych.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, w 2023 roku wydał Karty Dużej Rodziny.

W 2023 roku przyznano **215 rodzinom** Karty Dużej Rodziny, w tym:

- dla rodzin, które już były posiadaczami karty – **4 rodziny**;
- dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców - **89 rodzin**;
- dla nowej rodziny – **11 rodzin**.

Kwota – **1535 zł**.

PROGRAM „RODZINA 500+”

W 2023 roku świadczenie wychowawcze wypłacono **2 osobom** na kwotę **23 500 zł**.

Realizacją nowych wniosków o świadczenia wychowawcze od roku 2022 zajmuje się ZUS. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wypłaty w/w świadczeń przyznanych decyzją Wojewody w związku z koordynacją.

PROJEKTY DOFINANSOWANE I ZREALIZOWANE

Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planach finansowych na 2023 r. i przyjęte do realizacji w budżecie gminy. Potrzeby są w sposób ciągły analizowane aby dokonywać wydatków w sposób racjonalny i przemyślany. W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie realizował projektów dofinansowywanych z zewnątrz. Pracownicy GOPS – u nie korzystali ze szkoleń podnoszących wiedzę i kwalifikacje.

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW GOPS

Rok 2023 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom. Pomoc społeczna nie jest w stanie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, instytucji publicznych (sądy, policja, służba zdrowia, oświata), organizacji pozarządowych itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

5.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom w gminie

Wójt Gminy Orońsko Zarządzeniem Nr. 12/20 z dnia 06 lutego 2020 r. powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku, zwana dalej „Komisją” w 2023 roku działała w **5 osobowym** składzie.

Komisja odbyła **11 posiedzeń**. **3 posiedzenia** w pełnym składzie i **8 posiedzeń** jako **2 odrębne Zespoły Komisji**.

Komisja wykonywała swoje ustawowe zadania wynikające przede wszystkim z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Prace te dotyczyły omówienia najważniejszych sprawy dotyczących uzależnień i wniosków członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Impulsem wspomnianych posiedzeń były wnioski dotyczące osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin.

W celu pomocy osobom uzależnionym i osobom zagrożonym uzależnieniem oraz rodzinom, w których występują problemy alkoholowe. Od marca 2022 roku funkcjonuje

Punkt Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku zwany dalej „Punktem”, w którym spotkania prowadzi terapeuta i specjalista ds. uzależnień. Dyżury pełni w każdą środę w godz. od 16:00 do 18:00.

Rada Gminy w Orońsku podjęła uchwałę Nr LVII/284/2022 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko na lata 2022-2025. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Szczególną uwagę związaną z problemami w naszej Gminie należy koncentrować na niżej wymienionych zadaniach.

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i uświadomieniu o konsekwencjach zażywania narkotyków w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania przewidziane w ramach realizacji powyższego zadania obejmują tzw. profilaktykę uniwersalną. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów. Ich celem jest zmniejszenie bądź wyeliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji. Działania uniwersalne mogą być realizowane wśród dzieci i młodzieży szkolnej, w grupie młodych dorosłych, rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym, mających na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi, a mianowicie:

- 1) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-kulturalno-sportowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 2) tworzenie systemu wsparcia dla uczniów;
- 3) współtworzenie norm i regulaminów szkoły we współpracy z uczniami, rodzicami, jak i gronem pedagogicznym;
- 4) angażowanie w różnego rodzaju aktywność profilaktyczną dzieci, młodzież i rodziców,
- 5) realizacja konkretnych procedur i strategii profilaktycznych w ramach godzin wychowawczych czy przeznaczonych na to specjalnych lekcji;
- 6) finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych;
- 7) wspieranie pracy interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 8) zwiększenie współpracy między szkołami, świetlicami wiejskimi, GOPS-em w zakresie organizowania dodatkowej opieki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie;
- 9) finansowanie zajęć i programów opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, w tym dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- 10) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli i pedagogów;
- 11) realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w tym:

- a) wspieranie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w sposób bezpieczny, kształtujący zdrowe postawy życiowe poprzez dofinansowanie miejsc do spędzania tego czasu;
 - b) promocje zdrowego wolnego od używek stylu życia oraz kulturalnego spędzania wolnego czasu poprzez udział lokalnej społeczności w organizowanych imprezach profilaktycznych, które mogą być połączone z organizacją zawodów sportowych, plenerowych spotkań, koncertów, happeningów, rajdów rowerowych, konkursów profilaktycznych i innych o podobnym charakterze;
 - c) inne działania profilaktyczne zgodnie z celami głównymi i szczegółowymi mające w swoich założeniach propagowanie profilaktyki uzależnień;
 - d) realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych poprzez zatrudnienie i finansowanie animatora sportu na boisku „Orlik” w Orońsku w kontekście realizacji programu profilaktycznego skierowanego do miejscowej społeczności, a w szczególności dzieci i młodzieży;
 - e) dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego (obozów, kolonii) dla dzieci i młodzieży podsumowujących realizację zadań poszczególnych programów;
- 12) Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, przemocy oraz na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, poprzez:
- a) tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy, powiatu, województwa w zakresie problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie. Współpraca w tym zakresie z ośrodkiem pomocy społecznej, ośrodkiem zdrowia, sołectwami, świetlicami, szkołami, parafią stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy;
 - b) udział w ogólnopolskich kampaniach oraz prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i w miejscach publicznych;
 - c) dofinansowanie różnego rodzaju form pracy dla dzieci i młodzieży, które wychodzą ze swym „działaniem” poza środowisko lokalne poprzez gościnne występy artystyczne, teatryki, sekcje sportowe, konkursy plastyczne, koncerty muzyczne;
 - d) zakup programów profilaktycznych o naukowych podstawach oraz potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, a także broszur, książek oraz tematycznych czasopism;
 - e) monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań i lokalnych diagnoz;
 - f) finansowanie szkoleń dla koordynatorów programów profilaktycznych w zakresie skutecznej i szeroko pojętej profilaktyki przeciw uzależnieniom oraz zakup przedmiotowych materiałów edukacyjnych.
2. Wspomaganie działalności instytucji organizacji pozarządowych i innych podmiotów oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Przy realizacji poszczególnych zadań „Programu” przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe - finansowanie ich odbywać się będzie również w ramach zadań zleconych w oparciu o przepisy Ustawy o Zdrowiu Publicznym i Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w tym zadania z zakresu:

- 1) organizacji zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży;
- 2) organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach alternatywnych form spędzania wolnego czasu w zdrowy sposób bez używek.

Jednostkami Gminy Orońsko, odpowiedzialnymi za realizację „Programu”, są:

- Urząd Gminy w Orońsku- sprawy przeciwdziałania alkoholizmowi;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku- sprawy dotyczące narkomanii;
- Urząd Gminy w Orońsku i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku- sprawy uzależnień behawioralnych.

Na terenie Gminy Orońsko, podmiotami „Programu” są Wójt Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku, jednostki organizacyjne gminy:

- Świetlice w Orońsku, Łaziskach, Tomaszowie i Zaborowiu;
- Przedszkole Samorządowe w Orońsku;
- Publiczne Szkoły Podstawowe w Orońsko, Guzowie, Ciepłej i Wałsnowie;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Orońsku;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku;
- podmioty niepubliczne jak: Stowarzyszenia, Fundacje, Koło Gospodyń Wiejskich, grupy mieszkańców, inne podmioty.

Władze Samorządowe Gminy Orońsko będą kontynuowały współpracę i koordynowały działania oraz wspierały organizacyjnie i finansowo organizacje społeczne, kościelne oraz instytucje publiczne, które podejmą się działań i czynności ułatwiających realizację celów i zadań „Programu”.

W omawianym okresie realizowane były zadania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, skierowane do całości społeczeństwa, polegające na promocji zdrowego stylu życia, wspomaganie prawidłowego procesu rozwoju psychospołecznego społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży. Realizacją tych zadań poprzez swoje programy profilaktyczne zajmowały się przede wszystkim szkoły z terenu gminy Orońsko, świetlice oraz Animator sportu w klubie sportowym „Orlik”.

W celu pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, niezwykle pomocna była zatrudniona do placówek oświatowych z terenu Gminy Orońsko Psycholog – Terapeutka, Specjalista ds. uzależnień.

Ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sfinansowano:

- Świetlica w Łaziskach – „Ferie zimowe – ferie bezpieczne, ferie aktywne”;
- Świetlica w Orońsku – „IX Międzyświetlicowy turniej tenisa stołowego o puchar Wójta Gminy Orońsko”;
- Urząd Gminy w Orońsku – „Turniej piłki siatkowej mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Brandta w Orońsku – „Euroweek – aktywnie poznaj świat”;

- Przedszkole Samorządowe w Orońsku – „Międzyszkolny Festiwal Piosenki Przedszkolnej”;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku – „W poszukiwaniu Biblioteki Przyszłości w Zabytkowym Lublinie”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. F.K. Christianiego w Guzowie – „Impreza sportowo-rekreacyjna dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Piknik Rodzinny”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Ciepłej – „VI Festyn Rodzinny”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Ciepłej – „Międzynarodowy Dzień Dziecka”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Brandta w Orońsku – „Gra terenowa z okazji Dnia Dziecka”;
- Gminny Klub Sportowy „Oronka” w Orońsku – „Na sportowo w wolnym czasie – Turniej wakacyjny piłki nożnej Orońsko 2023”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wałsnowie – „Na sportowo-zabawnie i kolorowo” oraz „Cudze chwalicie, swego nie znacie”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Brandta w Orońsku – „Sportowy dzień dziecka”;
- Przedszkole Samorządowe w Orońsku – „Moda na życie bez używek”;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku – „Teatryk kamishibai – bajkowy świat w drewnianej skrzynce”;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wałsnowie – „Festiwal piosenki o zdrowiu – etap wojewódzki”;
- Gminna Rada Seniorów w Orońsku – „Senior to wigor – Senior to zdrowie”;
- Świetlica w Orońsku – „Wakacyjnie, bezpiecznie, sportowo czyli bezstresowo”;
- Świetlica w Zaborowiu – „Piknik profilaktyczno-integracyjny dla dzieci i młodzieży”;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku – „W poszukiwaniu Biblioteki Przyszłości”;
- Koło Gospodyń Wiejskich „Aniołki Floriana” – Piknik rodzinny z okazji 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Orońsku, połączony z warsztatami kulinarnymi dla dzieci i rodziców”;
- Świetlica w Łaziskach – „Chodź pomaluj mój świat – festiwal kolorów i baniek mydlanych”;
- Urząd Gminy w Orońsku – „Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn o Puchar Wójta Gminy Orońsko”;
- Urząd Gminy w Orońsku – „Zdrowo i Sportowo”;
- Świetlica w Tomaszowie – „Nie baw się używkami – baw się z nami”;
- Maciej Nowakowski – „Kolaże Trzeźwości – uzależnieni od roweru”;
- Ludowy Klub Sportowy „postęp” Łaziska – „Postęp Cup IV”;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrucie – „Zwiedzamy Polskę z OSP Dobrut”;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Orońsku – „W poszukiwaniu Biblioteki Przyszłości”;
- Urząd Gminy w Orońsku – „W zdrowym ciele zdrowy duch” – spotkanie międzypokoleniowe podczas „Festynu Rodzinnego” w Orońsku”;
- Świetlica w Orońsku – „Ahoj przygodo” – wycieczka dzieci ze świetlicy w Orońsku i świetlicy w Łaziskach do Kadzielni „Leśne Zacisze”;
- Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku – „Europejskie Dni Dziedzictwa”.

W 2023 roku dochód z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wynosił **137 114,38 zł**, co stanowiło **85,48 %**

planowanych dochodów, natomiast wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi były równe **173 229,40 zł.**

Komisja w 2023 r. rozpoznała **21 wniosków** Komendy Powiatowej Policji w Szydłowcu, Zawodowego Kuratora Sądowego oraz członków rodzin wskazanych osób. Komisja skrupulatnie rozpatrzyła każdy wniosek i we wszystkich zgłoszonych sprawach wdrożyła możliwe rozwiązania. Część wniosków została zakończona, w części sprawy zostały zawieszane, gdyż osoby wskazane we wniosku podjęły dobrowolną terapię w Punkcie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku lub innych placówkach tego typu, a część jest w fazie skierowania osób nadużywających alkoholu do biegłego sądowego o stwierdzenie stopnia uzależnienia.

Komisja w 2023 r. wystąpiła z wnioskiem do biegłego sądowego o wydanie orzeczenia i poddanie się leczeniu odwykowemu dla **4 osób** uzależnionych, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodowały rozkład życia rodzinnego. Na posiedzenie Komisji wezwała **33 osoby** nadużywające alkoholu.

Komisja skierowała **14 osób** nadużywających alkoholu i członków ich rodzin do Punktu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku.

Ze sprawozdania z działalności Punktu, które złożył terapeuta na potrzebę realizacji zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko na lata 2022 - 2025 wynika, że do 31 grudnia 2023 r. do Punktu zgłosiło się **26 osób**, które były skierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku. W większości osoby te korzystają z terapii regularnie.

Komisja informowała listownie członków rodziny osoby nadużywającej alkoholu o możliwości skorzystania z pomocy i poradnictwa w Punkcie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orońsku.

Komisja wystąpiła z wnioskami do Komendy Powiatowej Policji w Szydłowcu o udzielenie informacji dotyczącej zakłócania ładu i porządku publicznego osób nadużywających alkoholu i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orońsku o sytuacji w ich rodzinie.

Członkowie Komisji w trakcie wykonywania swoich czynności podejmowali sprawy bieżące, opiniowali wnioski dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych oraz przeprowadzili kontrolę Punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Orońsko. Zespół Komisji w 2023 r. dokonał kontroli w **11 punktach** sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Orońsko sporządzając stosowne protokoły. Kontrole te nie wykazały naruszeń prawa.

Komisja rozpatrywała wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydając **3 pozytywne postanowienia**. Wnioski spełniały wymogi ustawowe i warunki określone uchwałą Rady Gminy w Orońsku.

6. ŚRODOWISKO NATURALNE

W ramach zadań z zakresu ochrony środowiska stopniowo realizowane są inwestycje związane z działaniami w obszarze gospodarki niskoemisyjnej oraz właściwą gospodarką odpadami. Zadania te wynikają m. in. z Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011-2032.

6.1. Jakość powietrza w gminie

W 2023 roku na terenie monitorowanym przez analizator jakości powietrza (urządzenie zamontowane na terenie UG w Orońsku) nie zanotowano dobowych przekroczeń emisji pyłów PM – 2,5 oraz PM -10.

Gmina Orońsko, także w roku 2023, na mocy Porozumienia z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska w Warszawie, prowadziła Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Punkt działał od poniedziałku do piątku w godzinach od 13:00 do 15:00. W 2023 roku w ramach funkcjonowania punktu łącznie udzielono **68 konsultacji**, a mieszkańcy Naszej Gminy złożyli **44 wnioski**, w tym: **22 wnioski** o dofinansowanie i **22 wnioski** o płatność. Zorganizowano **2 spotkania** dotyczące tematyki programu.

6.2. Jakość wód i gleb

Stopień wykorzystania mocy przerobowej oczyszczalni ścieków w Łaziskach – **90 %**;
Stopień wykorzystania mocy przerobowej oczyszczalni ścieków w Orońsku – **75 %**;
Całkowita długość sieci kanalizacyjnej - **9,3 km**;
Ilość gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnej – **244**;
Ilość funkcjonujących przydomowych oczyszczalni ścieków – **15**;
Ilość gospodarstw i ujęcie procentowe posiadających bezodpływowe zbiorniki na ścieki – **985 (99 %)**.

W 2023 roku, na terenie Gminy Orońsko, nie występowały zdarzenia nadzwyczajne, tj. zrzut awaryjny ścieków, awarie w zakładach przemysłowych, wylanie nieczystości na pola.

W 2023 roku gmina nie zrealizowała zadań, polegających na poprawie jakości wód i gleb.

6.3. Gospodarka odpadami w gminie

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, który nałożył na Gminę obowiązek odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę. Nasze działania polegają na ograniczeniu składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papieru, szkła, tworzyw sztucznych,

metali), zmniejszenie ilości dzikich wysypisk oraz spalania odpadów w domowych instalacjach grzewczych.

Tak więc na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Gmina Orońsko ma obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od mieszkańców gminy. Rada Gminy w Orońsku dokonała wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnie z którą opłata stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty. Rada Gminy Orońsko nie podjęła uchwały o objęciu systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza. Właściciele tych nieruchomości mają obowiązek zawarcia indywidualnej umowy z uprawnionym podmiotem w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

W ramach gminnego systemu z nieruchomości zamieszkałych odbierane były poszczególne rodzaje odpadów w systemie workowo-pojemnikowym z następującą częstotliwością:

- a) z obszarów zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej do czterech lokali włącznie:
 - zbierane selektywnie papier i tektura, szkło białe i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – jeden raz w miesiącu;
 - odpady ulegające biodegradacji – dwa razy w miesiącu w okresie od 1 kwietnia do 31 października i jeden raz w miesiącu w okresie od 1 listopada do 31 marca;
 - odpady pozostałe po wydzieleniu frakcji zbieranych selektywnie i odpady zbierane w sposób nieselektywny – jeden raz w miesiącu;
 - odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – dwa razy w roku (jeden termin na wiosnę, drugi na jesieni);
- b) z obszarów zabudowy wielorodzinnej powyżej czterech lokali:
 - zbierane selektywnie papier i tektura, szkło białe i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – jeden raz w miesiącu;
 - odpady ulegające biodegradacji – dwa razy w miesiącu w okresie od 1 kwietnia do 31 października i jeden raz w miesiącu w okresie od 1 listopada do 31 marca;
 - odpady pozostałe po wydzieleniu frakcji zbieranych selektywnie i odpady zbierane w sposób nieselektywny – dwa razy w miesiącu;
 - odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – dwa razy w roku (jeden termin na wiosnę drugi na jesieni).

W roku 2023 usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych, w wyniku zorganizowanego przez gminę postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, świadczył następujący podmiot – Usługi Ekologiczne „EKO-JAS” Krzysztof Janas, Garno ul. Kasztanowa 21; 26-625 Wolanów.

Podmiot ten w 2023 roku prowadził również na terenie gminy Orońsko Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Orońsku przy ulicy Łąkowej 6.

W PSZOK – tu przyjmowane były następujące rodzaje odpadów:

- Papier i tektura;

- Metale;
- Tworzywa sztuczne;
- Szkło;
- Bioodpady;
- Odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- Odpady budowlane i rozbiórkowe / przyjmowane do 100 kg jednorazowo – odpady te nie mogą zawierać eternitu, papy oraz styropianu/ powstałe w wyniku drobnych robót nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do Starostwa;
- Meble i inne odpady wielkogabarytowe – powstające w gospodarstwach domowych;
- Popioły, żużle paleniskowe powstające w związku z ogrzewaniem budynków mieszkalnych;
- Zużyte baterie i akumulatory;
- Zużyte opony wyłącznie z samochodów osobowych / do 10 opon samochodowych rocznie, wyłącznie z gospodarstw domowych;
- Przeteterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itp.);
- Odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- Opakowania po środkach ochrony roślin, powstające w rodzinnych gospodarstwach rolnych;
- Odpady tekstyliów i odzieży.

Na terenie gminy Orońsko nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza wszystkie odpady zmieszane (niesegregowane) przekazywane były do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (tzw. RIPOK) „Radkom” w Radomiu, ul. Witosa 94. Odpady zebrane w sposób selektywny przekazywane były do firmy Radkom w Radomiu, oraz innych podmiotów przetwarzających takie odpady lub przekazujących do dalszego zagospodarowania zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.).

Zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy w Orońsku właściciele nieruchomości zamieszkałych zobowiązani są do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości uzależnionej od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość i wynoszą: **15,50 zł/mieszkańca/miesiąc** w przypadku, gdy odpady są odbierane i zbierane w sposób selektywny, **12,00 zł/mieszkańca/miesiąc** w przypadku, gdy odpady są odbierane i zbierane w sposób selektywny i mieszkaniec zagospodarowuje bioodpady w kompostowniku przydomowym oraz **46,50 zł/mieszkańca/miesiąc** w przypadku, gdy odpady są odbierane i zbierane w sposób nieselektywny (zmieszane).

W 2023 roku koszty związane z obsługą gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przedstawiają się następująco:

- koszty odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym koszty związane z prowadzeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych) – **946 718,50 zł**;
- koszty administracyjne obsługi systemu – **67 085,93 zł**.

W 2023 roku mieszkańcy złożyli **4864 deklaracji** dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- liczba mieszkańców deklarujących odbiór odpadów w sposób selektywny – **1144 (23,52 %)**;
- liczba mieszkańców deklarujących odbiór odpadów w sposób selektywny, korzystających z ulgi dot. kompostowania bioodpadów w przydomowym kompostownikach – **3707 (76,17 %)**;
- liczba mieszkańców deklarujących odbiór odpadów zmieszanych – **13 (0,31 %)**.

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnoszą terminowo opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłane były upomnienia oraz prowadzone były inne działania mobilizujące do terminowego wnoszenia należnych opłat.

OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU PRZEZ GMINĘ OROŃSKO W 2023 ROKU

Gmina jest zobligowana do osiągnięcia odpowiedniego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej **35 %** wagowo za rok 2023. Gmina Orońsko w 2023 roku osiągnęła poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości **41,40 %**. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w wysokości **19,68 %**.

ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH

W 2023 roku na terenie gminy Orońsko odebrano następujące ilości odpadów:

- odpadów zmieszanych – **605,6 Mg**;
- odpadów ulegających biodegradacji – **153,47 Mg** (bez odpadów zagospodarowanych w przydomowych kompostownikach).

Tabela 27. Wykaz rodzajów odebranych odpadów, ilości oraz sposoby i miejsca ich zagospodarowania

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych	Nazwa i adres instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	55,12	R3	Mondi Świecie spółka akcyjna Instalacja do recyklingu opakowań tekturowych i papierowych
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	2,4	R3	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych zarządzany przez PPUH RADKOM Sp. z o.o. ul. Witosa 94; 26-600 Radom Linia segregacji odpadów komunalnych zbierany w sposób selektywny
15 01 07	Opakowania ze szkła	137,17	R3	Zakład Uzdatniania Stłuczki Szklanej w Lublińcu Zarządzany przez Krynicki Recykling S.A., ul. Klonowa 58; 24-700 Lubliniec
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	8,01	R12	Zakład Przetwarzania Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego MB Recykling Sp. z o.o.
20 01 39	Tworzywa sztuczne	157,02	R12	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych zarządzany przez PPUH RADKOM Sp. z o.o. ul. Witosa 94; 26-600 Radom Linia segregacji odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	153,47	R3	Instalacja kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów, Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Beżycach Sp. z o.o. PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ SPÓŁKA Z

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych	Nazwa i adres instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne
				OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W OPOCZNIekompostownia do przetwarzania odpadów biodegradowalnych Instalacja do kompostowania odpadów biodegradowalnych - Zakład Zagospodarowania odpadów MZC SP ZO.O UL. żołnierzy WiN22 22-200 Włodawa
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	605,6	R12	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych zarządzany przez PPUH RADKOM Sp. z o.o. ul. Witosa 94; 26-600 Radom Instalacja mechaniczrobiologicznego przetwarzania odpadów
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	37,05	R3	SILVA Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 3 39-300 Mielec

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina nie ma możliwości odbierania odpadów spoza jej terenu.

STAN SKŁADOWISKA ODPADÓW

Składowisko odpadów komunalnych było zlokalizowane w m. Guzów na działkach o numerach ewid. 263, 265/1 o łącznej powierzchni **2,20 ha**.

Parametry składowiska:

Powierzchnia terenu w granicach ogrodzenia – **2,10 ha**;

Powierzchnia składowiska – **1,80 ha**;

Pojemność planowana składowiska – **51 350,0 m³** – , wykorzystana – **29 558,2 m³**;

Pojemność planowana składowiska – **41 500,0 Mg**, wykorzystana – **23 923,6 Mg**;

Składowisko ma charakter wgłębno-nadpoziomowy;

Docelowa rzędna składowania odpadów – **197,85 m n.p.m.**

Odpady na składowisku były deponowane do końca 2012 roku.

W 2021 roku składowisko zostało zamknięte i zrehabilitowane.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI NIEBEZPIECZNYMI

Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych zobowiązany jest do:

1. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
2. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż **1 m**, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
3. zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
4. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem";
5. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska;
6. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
7. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;
8. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit;
9. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń;
10. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Po wykonaniu prac, o których mowa powyżej wykonawca ma obowiązek złożenia właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie przechowuje się przez okres co najmniej **5 lat**.

Wszelkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy dokonywać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane, rozdz. 4 „Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych”, rozdz. 5 “Budowa i oddawanie do użytku obiektów budowlanych”.

W przypadku konieczności usunięcia elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych, inwestor musi przestrzegać przepisów Prawa Budowlanego oraz przepisów specjalnych dotyczących azbestu.

Inwestor jest zobowiązany do zorganizowania procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie:

1. opracowania projektu budowlanego i stosownie do potrzeb innych projektów;
2. objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy;
3. opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
4. wykonania i odbioru robót budowlanych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych – art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane.

Jeżeli przy usuwaniu, demontażu i rozbiórce elementów azbestowych lub materiałów zawierających azbest nie wystąpi naruszenie ani wymiana fragmentów konstrukcji budynku oraz gdy nie ulegnie zmianie wygląd elewacji, to pozwolenie na budowę, będące jednocześnie pozwoleniem na rozbiórkę, nie jest wymagane. W przeciwnym wypadku uzyskanie takiego pozwolenia jest konieczne. Prace mające na celu usunięcie azbestu z obiektu budowlanego, powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu organowi administracji architektoniczno – budowlanej na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót. Tylko przedsiębiorcy posiadający odpowiednią decyzję sankcjonującą wytwarzanie odpadów niebezpiecznych mogą wykonywać prace związane z usuwaniem azbestu. Wykonanie prac we własnym (np. samodzielne oczyszczeni obiektów przez właściciela będącego osobowością prawną) zakresie także wymaga uzyskania takiej decyzji.

Wykonawca prac zobowiązany jest sporządzić szczegółowy plan prac, który zawiera przede wszystkim:

1. ilość wytworzonych odpadów;
2. identyfikację rodzaju azbestu;
3. klasyfikację wytworzonego odpadu;
4. warunki ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:

1. nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
2. demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
3. odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;
4. prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit; codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów

i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

Wykonawca usuwający azbest zobowiązany jest złożyć właścicielowi / zarządcy nieruchomości pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonanych prac i oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego. Oświadczenie to przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat. Ponadto wykonawca pakuje i przygotowuje odpady azbestowe do transportu.

Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

1. szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż **0,2 mm** wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż **1.000 kg/m³**;
2. zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż **0,2 mm** odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż **1.000 kg/m³**;
3. szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż **1.000 kg/m³** w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż **0,2 mm**, a następnie
4. umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie;
5. utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów w trakcie ich przygotowywania do transportu;
6. oznakowanie opakowań;
7. magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.

Odpady można przekazać tylko podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów azbestowych i transportu tych odpadów.

Przedsiębiorca, który prowadzi działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności (zezwolenie to wydaje starosta).

Transport odpadów zawierających azbest, które zaliczane są do niebezpiecznych z miejsc powstawania na miejsce składowania odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie materiałów niebezpiecznych zawartych w Rozporządzeniu Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych. Zgodnie z tym rozporządzeniem przy przewozach materiałów niebezpiecznych obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 (różne przedmioty i materiały niebezpieczne) z czego wynikają określone wymagania w zakresie ich transportu. Przemieszczanie opakowań z odpadami zawierającymi azbest powinno się odbywać w taki sposób by nie nastąpiło ich otwarcie lub uszkodzenie i wydostanie się włókien azbestowych do otoczenia.

Przewoźnik odpadów musi posiadać dokument przewozowy materiałów niebezpiecznych, który według wymagań ADR powinien zawierać:

1. numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę;
2. klasę do której należy odpad nadawany do przewozu;
3. liczbę sztuk przesyłki;
4. nazwy i adresy nadawcy i odbiorców przewożonych odpadów.

Pojazdy przewożące odpady powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych. Przed przewożeniem odpadów zawierających azbest przyczepa powinna być oczyszczona z wszelkich ostrych i twardych przedmiotów, które mogłyby uszkodzić folię.

Przewoźnik powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Odpady należy przewozić w taki sposób, aby nie były one narażone na tarcie, wstrząsy przewracanie się i wypadnięcia podczas jazdy.

Odpady zawierające azbest nie mogą być poddawane odzyskowi i z tego względu jedynym sposobem ich unieszkodliwiania jest składowanie. Zasady składowania tych odpadów regulowane są ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach. Szczegółowe przepisy zawarte są w stanowiącym akt wykonawczy do wymienionej ustawy Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. 2009 nr 39 poz. 320). Zgodnie z tym rozporządzeniem odpady zawierające azbest należy deponować na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych mogących przyjmować również inne odpady niebezpieczne oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione są warunki techniczne do bezpiecznego składowania tych odpadów.

Odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej mogą być deponowane na składowiskach urządzonych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed rozsypywaniem. Odpady zawierające azbest powinny być składowane selektywnie, w izolacji od innych, a miejsce składowania musi być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska.

Powierzchnia składowiska odpadów powinna być zabezpieczana przed emisją pyłów poprzez przykrycie folią lub warstwą gruntu każdorazowo po złożeniu odpadów. Składowanie odpadów zawierających azbest powinno być zakończone na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia, a następnie składowisko należy wypełnić ziemią do poziomu terenu. Dno składowiska powinno być usytuowane w odległości nie mniejszej niż jeden metr od maksymalnego poziomu górnego zwierciadła wód podziemnych. Składowisko powinno posiadać ogrodzenie i stały nadzór w okresie eksploatacji. Teren składowiska, którego eksploatacja została zakończona powinien podlegać okresowej kontroli stanu powierzchni, na której nie dopuszcza się wykonywania wykopów, instalacji podziemnych oraz naziemnych

oraz budynków. Zarządzający składowiskiem zobowiązany jest do ewidencjonowania rodzaju i ilości odpadów umieszczonych na składowisku odpadów oraz czasu ich składowania.

Według zapisów ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 145) odpady zawierające azbest mogą być również unieszkodliwiane w specjalnych urządzeniach przewoźnych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości.

Zgodnie z zapisami *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032*, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań i opinie lekarskie świadczące o znikomej szkodliwości jednorazowego przeprowadzenia demontażu produktów zawierających azbest, planowane jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do usuwania wyrobów zawierających azbest. Program nie precyzuje jednak, kiedy to nastąpi, i jakich podmiotów będzie dotyczyć.

Na terenie Gminy Orońsko nie występują mogilniki.

DZIAŁANIA ZWIĘKSZAJĄCE EFEKT EKOLOGICZNEJ SEGREGACJI ODPADÓW

W celu zwiększenia efektywności segregacji odpadów należy:

- zwiększyć świadomość mieszkańców w zakresie ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz efektywnej segregacji odpadów u źródła poprzez zwiększenie nakładów na działania informacyjne i edukacyjne;
- poprawić funkcjonowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – przygotować odpowiednie miejsca i wyposażyć w odpowiednie kontenery i pojemniki oraz inne urządzenia w celu zapewnienia możliwości swobodnego dostarczania tych frakcji odpadów komunalnych, które nie są odbierane bezpośrednio z nieruchomości oraz bezpiecznego gromadzenia i zagospodarowania tych odpadów.

PROJEKTY INWESTYCYJNE DOTYCZĄCE GOSPODARKĄ ODPADAMI W GMINIE

W 2023 roku nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych, związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

6.4. Opieka nad zwierzętami oraz analiza środowisk bytowania dzikich zwierząt

W roku 2023 realizowano Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Orońsko, przyjęty uchwałą Rady Gminy w Orońsku nr LXX/345/2023 z dnia 31 marca 2023 roku.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Orońsko w 2023 r. ma zastosowanie do wszystkich zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, w tym kotów wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich przebywających na terenie gminy Orońsko, a także zwierząt poszkodowanych w wyniku zdarzeń drogowych na terenie gminy Orońsko.

Celem programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Gminie Orońsko było:

1. zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapewnienie im miejsc w schronisku;
2. odławianie bezdomnych zwierząt;
3. opieka nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie;
4. obowiązkowa sterylizacja albo kastracja zwierząt w schroniskach;
5. poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
6. usypianie ślepych miotów;
7. wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
8. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Zadaniami Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt było:

1. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt - Umowa z podmiotem - P.H.U. „KRAIZEGA” Krzysztof Jarek, ul. Na Szaniec 10/43; 31-559 Kraków prowadzącym schronisko dla bezdomnych zwierząt w miejscowości Rytlów 22; 26-234 Słupia, w celu zapewnienia wyłapanym bezdomnym zwierzętom dalszej opieki do czasu adopcji. Szczegółowy sposób postępowania ze zwierzętami w Schronisku określa Regulamin Schroniska dla zwierząt.
2. Opieka nad wolno żyjącymi kotami realizowana była poprzez ustalenie miejsc, w których przebywają koty wolno żyjące i zapewnienie im dokarmiania i wody pitnej w miejscach ich przebywania, w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowotności tej populacji w okresie występowania niedostatku żeru naturalnego. Koty wolno żyjące nie podlegają odłowieniu, ponieważ stanowią element terenów wiejskich, a ich obecność zapobiega rozprzestrzenianiu się gryzoni (myszy i szczurów).
3. Odławianie bezdomnych zwierząt realizowane było przez firmę - P.H.U. „KRAIZEGA” Krzysztof Jarek, ul. Na Szaniec 10/43; 31-559 Kraków w następującym zakresie:
 - a) zapewnienie interwencyjnego odławiania zwierząt bezdomnych na terenie gminy Orońsko, na zgłoszenie pracowników Urzędu Gminy lub innych służb porządkowych;

- b) odławianiem będą objęte zwierzęta bezdomne, pozostawione bez opieki, w stosunku do których nie istnieje możliwość ustalenia właściciela, pod którego opieką dotychczas pozostawały, a w szczególności zwierzęta zagrażające życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu ludzi;
 - c) wyłapywanie bezdomnych zwierząt będzie wykonywał uprawniony do tych czynności podmiot, wyłącznie przy użyciu sprzętu przeznaczonego do wyłapywania zwierząt, który nie stwarza zagrożenia życia i zdrowia zwierząt, a także nie będzie zadawał im cierpienia;
 - d) transport bezdomnych zwierząt będzie odbywał się środkiem transportu dopuszczonym do przewozu żywych zwierząt;
 - e) schronisko zapewnia właściwe warunki bytowania zwierząt, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.
4. Sterylizacja lub kastracja zwierząt przekazanych do schroniska, bądź adopcji. Wszystkie zwierzęta trafiające do schroniska, bądź do adopcji poddawane będą obowiązkowemu zabiegowi sterylizacji lub kastracji, o ile wcześniej nie zostały poddane takiemu zabiegowi. W przypadku zwierząt trafiających do schroniska, Gmina będzie realizowała sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku dla bezdomnych zwierząt w miejscowości Rytlów 22, 26-234 Słupia, prowadzonym przez firmę - P.H.U. „KRAIZEGA” Krzysztof Jarek, ul. Na Szaniec 10/43; 31-559 Kraków. Z kolei sterylizacja lub kastracja zwierząt trafiających do adopcji przeprowadzana będzie przez wybranego lekarza weterynarii.
5. Usypianie ślepych miotów realizowane będzie przez:
- a) Schronisko poprzez dokonywanie przez lekarza weterynarii zabiegów usypiania ślepych miotów;
 - b) Gminę poprzez zlecenie lekarzowi weterynarii, z którym Gmina Orońsko ma zawartą umowę, tj. Gabinet Weterynaryjny Tomasz Pałka, ul. Iłżecka 26; 26-500 Szydłowiec, usypiania ślepych miotów bezdomnych psów i kotów wolno żyjących;
6. Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich pozostających bez możliwości ustalenia właściciela lub odebranych właścicielowi na skutek zaniedbań i innych działań określonych w ustawie, do którego trafią zwierzęta będzie się odbywać na zasadzie ustalonej z właścicielem gospodarstwa. Wskazuje się gospodarstwo w miejscowości Krogulcza Mokra 4, 26-505 Orońsko, do którego trafią bezdomne zwierzęta.
7. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – Całodobowa opieka weterynaryjna nad zwierzętami poszkodowanymi w wyniku wypadków drogowych lub innych zdarzeń losowych, odbywać się będzie na zasadach ustalonych z Gabinetem Weterynaryjnym Tomasz Pałka w Szydłowcu, ul. Iłżecka 26a.
8. Działania o charakterze edukacyjno- informacyjnym – Gmina prowadzi działania edukacyjne we współpracy z jednostkami oświatowymi, mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie obowiązków, jakie ciążą na osobach utrzymujących lub hodujących psy albo koty, ich humanitarnego traktowania, propagowania sterylizacji albo kastracji, a także adopcji bezdomnych zwierząt.
9. Plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie:
- a) Plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie polegać będzie na finansowaniu przez gminę zabiegów sterylizacji lub kastracji zwierząt

domowych właścicielom zwierząt, którzy na stałe zamieszkują na terenie gminy;

- b) Gmina pokryje 100% kosztów zabiegu sterylizacji/kastracji psów i kotów posiadających właścicieli, będących mieszkańcami Gminy;
- c) Warunkiem uzyskania dofinansowania jest dopełnienie obowiązku zaszczepienia psa przeciwko wściekliznie;
- d) Właściciel zwierzęcia chcący uzyskać dofinansowanie na zabieg składa wniosek do Wójta oraz okazuje aktualne zaświadczenie potwierdzające zaszczepienie psa przeciwko wściekliznie;
- e) Opiekun we własnym zakresie dostarczy zwierzę do gabinetu weterynaryjnego i odbierze po przeprowadzonym zabiegu oraz obejmie opieką określoną przez lekarza weterynarii;
- f) Dofinansowanie zabiegów sterylizacji i kastracji prowadzone będzie do momentu wyczerpania środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy.

Środki finansowe przeznaczone na realizację programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt zabezpieczone zostały w budżecie Gminy i wynoszą na 2023 rok **50 000,00 zł.**, w tym na:

- odławianie bezdomnych zwierząt i zapewnienie im opieki w schronisku, opieka nad wolno żyjącymi kotami i ich dokarmianie, zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom gospodarskim, zapewnienie całodobowej opieki w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, działania informacyjno-edukacyjne – **35 000,00 zł**;
- sterylizację bądź kastrację zwierząt domowych, których właściciele na stałe zamieszkują na terenie Gminy Orońsko – **15 000,00 zł**.

7. OCHRONA ZABYTKÓW I POMNIKÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ

DZIAŁANIA ARCHEOLOGICZNE I KONSERWATORSKIE NA TERENIE GMINY OROŃSKO

Od 2016 roku, na terenie Gminy Orońsko, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie prowadzi intensywne badania archeologiczne skoncentrowane wokół obecnych tu złóż krzemienia czekoladowego i ich eksploatacji w najstarszych okresach dziejów człowieka. Projekt pt. „Wydobywanie i przetwórstwo krzemienia czekoladowego w paleolicie i mezolicie w północno-zachodniej części złóż krzemienia czekoladowego w oparciu o nieinwazyjne i sondażowe badania archeologiczne i geofizyczne”, finansowany pierwotnie przez Narodowe Centrum Nauki uwzględnia obszar położony w gminie Orońsko, województwo mazowieckie, między Tomaszowem a Chronowem. Tytułowy odcinek złóż krzemienia czekoladowego natomiast ok. **10 km²** na linii północny-zachód, południowy wschód. Plan badań terenowych zakładał prowadzenie prac zarazem na obszarze wychodni – na polach górniczych, pracowniach przetwórczych, jak i poza nimi w najbliższym sąsiedztwie. Szczegółowo rozpoznano, zlokalizowano i zadokumentowano przebieg złóż oraz potencjalnych punktów eksploatacji krzemienia na podstawie badań powierzchniowych odwiertów świdrem geologicznym, wykopów sondażowych oraz badań geofizycznych. Równolegle prowadzono szczegółowe badania powierzchniowe pozostałych, sąsiadujących z wychodniami obszarów. Łącznie odkryto i zadokumentowano obecność ponad **40 stanowisk** będących pozostałością prehistorycznego osadnictwa opartego o górnictwo krzemienia. Najważniejszego jednak odkrycia dokonano na terenie Szkółki Leśnej w Orońsku. Obecna tam kopalnia krzemienia znana jest od lat 20. XX wieku. W 1935 roku prace wykopaliskowe przeprowadził tam jej odkrywca – Profesor Stefan Krukowski, który odkrył szyby górnicze jedynie w warstwach wtórnych glin zwałowych. Rozpoczęte przez IAE PAN wykopaliska w miejscu sąsiadującym z odkryciami Krukowskiego doprowadziły do nowego osiągnięcia, którym było odsłonięcie szybów górniczych wydrążonych na głębokość przynajmniej **4 metrów**, także w skale wapiennej. Na podstawie uzyskanych w wyniku wykopalisk zabytków krzemiennych oraz bezwzględnego datowania obiektów metodą C14 z węgla drzewnych oznaczono wiek kopalni na niemal 13 000 lat temu (prawie 11 000 lat przed Chrystusem). W wyniku badań prowadzonych od 2016 roku odkryto także unikatowe narzędzia górnicze wykonane z kości, nie spotykane na innych stanowiskach górniczych z tego okresu. Warto dodać, że w tym okresie krzemień czekoladowy i wytwory z niego wykonane dystrybuowane były na odległość kilkuset kilometrów od źródła, co świadczy o jego ogromnej roli dla ówczesnych społeczności.

Wyniki badań archeologicznych w Orońsku są publikowane w naukowych czasopismach polskich i zagranicznych oraz prezentowane na konferencjach międzynarodowych. Z inicjatywy Pana Wójta Henryka Nosowskiego/Gminy Orońsko. Ukazała się też publikacja popularnonaukowa prezentująca najważniejsze wyniki badań. Wyniki prezentowane są także w formie prezentacji wykładów co rok na terenie Gminy Orońsko oraz przy okazji innych wydarzeń popularnonaukowych. Ukazały się także dwa filmy dotyczące najnowszych badań archeologicznych w Orońsku, jak i przedwojennych badań Stefana Krukowskiego wraz z prezentacją jego sylwetki naukowej.

Linki do filmów:

<https://www.youtube.com/watch?v=76dsqm700eo&t=160s>

https://www.youtube.com/watch?v=OtMRkcg_y-U

ZABYTKI NA TERENIE GMINY OROŃSKO

Do Centralnego Rejestru Konserwatora Zabytków wpisane są następujące zabytki:

1. Chronów – park nr rej. 738 z 20.12.1957 r., właściciel prywatny;
2. Łaziska – zespół pałacowy (dworski) folwarczny, nr rej 109/A/81 z 06.04.1981 r. i z 21.12.1997 r., właściciel prywatny:
 - pałac;
 - park;
 - folwark: spichlerz, 2 stajnie, obora, dom.
3. Orońsko, kapliczka z XIX wieku, nr rej. 47 z 29.09.1947 r.;
4. Orońsko, zespół pałacowy Józefa Brandta, nr rej. 810/A z 19.11.1958 r., 398/A z 1967r. i 111/A z 26.06.1981 r., właściciel: Skarb Państwa, użytkownik Centrum Rzeźby Polskiej: pałac, park, kaplica, folwark: oficyna, stajnia, stodoła, wozownia, kuźnia, spichlerz;
5. Orońsko, dróżniczówka, nr rej. 399/A z 03.04.1989, właściciel: Starostwo Powiatowe w Szydłowcu;
6. Orońsko, kopalnia krzemienia czekoladowego, decyzja 49/2022.

Miejsca Pamięci Narodowej na terenie Gminy Orońsko:

1. Chałupki Łaziskie – obelisk wzniesiony w hołdzie poległym w walce, data powstania 1993 r.;
2. Ciepła – obelisk w hołdzie poległym w walce o niepodległość w latach 1939 – 1945 oraz 1945 – 1956, data powstania 1992 r.;
3. Guzów – pomnik upamiętniający powstanie chłopskie w 1934 r., data powstania 1954 r.;
4. Krogulcza Mokra – zbiorowa mogiła Powstańców styczniowych w 1863 r. oraz pamiątkowa mogiła mieszkańców Krogulczy Mokrej poległych w latach 1939-1945, data powstania 1920 r., 1991 r.;
5. Orońsko – pamiątkowa płyta poświęcona poległym w walkach narodowowyzwoleńczych, data powstania 2001 r.

W gminie znajduje się **5 parków** podworskich, z czego **3** w rejestrze zabytków województwa mazowieckiego w miejscowościach: Orońsko, Chronów i Łaziska oraz **2** inne w miejscowościach: Bąków i Chronówek.

Liczba obiektów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie Gminy Orońsko wynosi **75**.

Liczba stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Orońsko na obszarze AZP 76-65 i 76-66, według dokumentacji Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie i Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Delegatura w Radomiu oraz Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu i badań terenowych (stan na dzień 07.05.2012 r.) wynosi **192**.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZAKRESIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zabytki należą do podstawowych dóbr kształtujących tożsamość narodową i regionalną. Ich walory i wartość decydują o konkurencyjności przestrzeni, wzmacniają różnorodne działania

gospodarcze i przyczyniają się do rozwoju regionu. Zadbane, dobrze eksponowane zabytki stanowią wartość ekonomiczną cenioną przez społeczeństwo. Znaczenie zabytków oraz dziedzictwa kulturalnego, niematerialnego jest ważnym elementem budowania tożsamości regionalnej – emocjonalnego związku mieszkańca z regionem, gminą, miejscowością.

Działania edukacyjne powinny być skierowane do trzech grup docelowych:

- specjalistów związanych zawodowo z ochroną zabytków;
- właścicieli i zarządców obiektów;
- społeczeństwa.

Działania edukacyjne skierowane do specjalistów prowadzi przede wszystkim Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków (KOBiDZ), Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Wojewódzcy Konserwatorzy Zabytków. Działania dla tej grupy skupiają się na rozpowszechnianiu nowoczesnych standardów działań konserwatorskich oraz wymianie informacji i doświadczeń w zakresie ochrony zabytków, zarządzania dziedzictwem archeologicznym, przeciwdziałania nielegalnemu obrotowi dobrami kultury.

Działania edukacyjne dla właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych powinny się skupiać na:

- popularyzowaniu wiedzy z zakresu norm prawa i standardów opieki nad zabytkami;
- ważności i określeniu potencjału społeczno-ekonomicznego dziedzictwa kulturowego, roli zabytków w zrównoważonym rozwoju;
- informacji na temat możliwości pozyskania środków z funduszy krajowych i zagranicznych na konserwację zabytków.

Celem działań edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa jest poszerzanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym oraz zbudowanie emocjonalnej więzi – zwiększenie obywatelskiej odpowiedzialności za stan zabytków.

Edukacja w zakresie podniesienia świadomości konieczności zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego będzie prowadzona poprzez:

- upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa w systemie edukacji przedszkolnej i szkolnej;
- wsparcie finansowe przez Urząd Gminy w Orońsku placówek edukacyjnych, biblioteki w tworzeniu zbiorów regionalnych (np. publikacji, zachowanych pamiątek po sławnych osobach, tworzenia miejsc pamięci, izb, itp.) oraz w działalności wystawienniczej i kulturotwórczej;
- organizowanie i wspieranie finansowe przez Urząd Gminy w Orońsku realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych związanych z regionem;
- wydawanie i wspieranie finansowe przez Urząd Gminy w Orońsku wydawania publikacji (w tym: folderów promocyjnych, monografii, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy;
- dbałość o Miejsca Pamięci Narodowej.

Gmina Orońsko nie posiada aktualnego Programu Opieki Nad Zabytkami. Ostatni opracowany był na lata 2012-2015.

W 2023 r. nie były prowadzone inwestycje w zakresie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie Gminy Orońsko znajduje się **7 pomników przyrody**, które zostały ustanowione Rozporządzeniem Nr 67 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu szydłowskiego oraz Uchwałą Nr XXXIV/164/2020 Rady Gminy w Orońsku z dnia 17 listopada 2020 roku.

Pomnikami przyrody są: grupa drzew w ilości **9 sztuk** lipy drobnolistnej, grupa drzew w ilości **6 sztuk** lipy szerokolistnej, grupa drzew w ilości **11 sztuk** klonu zwyczajnego, grupa drzew w ilości **12 sztuk** jesionu wzniosłego oraz wiąz szypułkowy, które tworzą tzw. „Aleję lipową”.

Te pomniki przyrody znajdują się na terenie szkółki leśnej Nadleśnictwa Radom przy ul. Topolowej w Orońsku. Pomnikiem przyrody jest także olsza czarna położona w miejscowości Łaziska na terenie dawnego parku oraz dąb bezszypułkowy o nazwie „Leśniczy Piotr” położony w Krogulczy Mokrej na terenie należącym do Nadleśnictwa Radom.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne są pozostałościami ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

Na terenie gminy ustanowiono **5 użytków ekologicznych**, które zostały ustanowione Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dnia 6 kwietnia 1998 r. Użytkami ekologicznymi są: torfowisko i bagna położone na terenach należących do Nadleśnictwa Radom.

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

W stosunku do kilku zespołów i obiektów ustanowiono strefy ochrony konserwatorskiej.

Dotyczą one:

- zespołu pałacowo-parkowego w Orońsku:
- układ parku w granicach obecnego założenia;
- ochrony architektonicznej: pałac, zabudowa folwarczna, kaplica;
- ochrony ekologicznej – **50 m** od granic parku;
- ochrony ekspozycji widokowej –strefa **600 m** w kierunku zachodnim (stawy);
- zespołu dworsko-parkowego w Łaziskach:
- układ parku w granicach obecnego założenia;
- ochrony architektonicznej: dwór z układem folwarcznym;
- ochrony ekologicznej – **100 m** od granic parku;
- ochrony ekspozycji widokowej –strefa **500 m** w kierunku północno-wschodnim, północnym, północno-zachodnim;

- zespół dworski z parkiem w Chronowie – ochrona ekologiczna i ochrona kompozycji widokowej – **100 m** od granic parku;
- karczma w Orońsku – **50 m** od obiektu;
- kapliczki, krzyże, figury przydrożne – **30 m** od obiektu;
- miejsca pamięci narodowej – **50 m** od obiektu;
- cmentarz w Krogulczy Mokrej – **100 m** od granic obiektu.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W gminie funkcjonują także organizacje pozarządowe, których działania skierowane są m.in. na pogłębianie integracji społecznej, rozwój potencjału kulturowego gminy Orońsko, budowanie tożsamości kulturowej regionu.

Tabela 28. Fundacje, działające na terenie gminy Orońsko

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez fundację przy współpracy z Gminą
1.	Fundacja im. Józefa Brandta w Orońsku	1. Ochrona dziedzictwa kulturowego: zabytkowego zespołu pałacowo parkowego w Orońsku, spuścizny po artyście malarzu Józefie Brandcie, patronie fundacji; 2. Wspieranie działalności Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku; 3. Popularyzacja CRP w Orońsku jako miejsca inspiracji twórczej o uniwersalnym a zarazem wyjątkowym charakterze; 4. Popularyzowanie polskiej sztuki współczesnej w kraju i za granicą; 5. Promowanie młodych, zdolnych artystów.	-

Tabela 29. Stowarzyszenia (zwykłe), działające na terenie gminy Orońsko

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
1.	Ciepła Przyjazna Mieszkańcom	Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu, ochrona gruntów rolnych przed degradacją i obniżeniem ich wartości, działanie na rzecz społeczności mieszkańców, ochrona infrastruktury. Stowarzyszenie działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Działalność stowarzyszenia jest finansowana wyłącznie z własnych dobrowolnych składek członkowskich.	-
2.	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko Orońsko”	Ochrona środowiska naturalnego oraz przeciwdziałanie dewastacji, edukacja ekologiczna społeczeństwa lokalnego, ochrona środowiska naturalnego, poprawa stanu zdrowia i jakości życia społeczeństwa.	-
3.	Stowarzyszenie Kapela Bursów	Edukacja kulturalno-społeczna, kultywowanie muzyki ludowej regionu,	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		poprawa jakości życia społeczeństwa, promowanie zdrowego i ekologicznego trybu życia, przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.	
4.	Ludowy Klub Sportowy "Postęp" Łaziska	Rozwój kultury fizycznej.	„Rozwój sportu na terenie Gminy Orońsko – piłka nożna” „Postęp Cup IV”
5.	Mazowieckie Stowarzyszenie na rzecz zwierząt „Kłębek nadziei”	Działalność charytatywna dla dobra i ochrony zwierząt w szczególności zwierząt bezdomnych, działalność na rzecz właściwego i humanitarnego obchodzenia się ze zwierzętami oraz zapewnienie im niezbędnych warunków bytowania, zapobieganie bezdomności zwierząt, zapobieganie niekontrolowanemu rozmnażaniu zwierząt.	-
6.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Edukacji Zespołu Guzowianki	Pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej i kulturowej, kulturowanie działalności artystycznej, edukacyjnej, upowszechnianie działań mających na celu rozwój artystyczny dzieci, młodzieży i dorosłych, animacja wydarzeń kulturalnych, festynów, koncertów, imprez, wystaw tematycznych, pokazów i innych form informacji promujących polską tradycję patriotyczną. Terenem działania jest Rzeczpospolita Polska.	-
7.	Orońska Akademia Rozwoju Osobistego i Społecznego	Edukacyjna, oświatowa i wychowawcza dzieci, młodzieży. Ochrona środowiska, ekologii, rolnictwa ekologicznego, żywności i produktów tradycyjnych, ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Profilaktyka po-Covidowa.	-
8.	Wspólna Sprawa Stowarzyszenie Emerytów	Integracja środowiska ludzi starszych, szczególnie emerytów i rencistów oraz pomoc dla nich w trudnych sytuacjach życiowych.	-

Tabela 30. Stowarzyszenia (wpisane do KRS), działające na terenie gminy Orońsko

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
1.	Gminny Klub Sportowy „Oronka” w Orońsku	1. Rozwój różnych dyscyplin sportu oraz stałe podnoszenie jego poziomu; 2. Organizacja masowych imprez rekreacyjnych oraz turystycznych; 3. Dbanie o rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej; 4. Czynny udział w życiu kulturalnym, gospodarczym i społecznym oraz podnoszenie poziomu kulturalnego i sportowego członków.	„Rozwój sportu na terenie Gminy Orońsko – piłka nożna” „Na sportowo w wolnym czasie – Turniej wakacyjny piłki nożnej Orońsko 2023”
2.	„Na Rzecz Rozwoju Gospodarczego Gminy Orońsko”	Rozwój gospodarczy gm. Orońsko, wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, rozwijanie świadomości ekonomicznej mieszkańców, pomoc przy powstawaniu innych instytucji i organizacji wpływających na rozwój gminy.	-
3.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Krogulcza Sucha i Krogulcza Mokra	Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Krogulcza Sucha i Mokra, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Krogulcza Sucha i Mokra, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym	-
4.	Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Gminy Orońsko	1. Działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju gminy Orońsko poprzez samodzielne realizowanie tego celu bądź udzielanie pomocy władzom samorządowym; 2. Wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia infrastruktury technicznej i społecznej na terenie miejscowości wchodzących w skład Gminy Orońsko, służącej zrównoważonemu rozwojowi obszaru działania; 3. Konsolidacja lokalnych środowisk wiejskich. Inspirowanie i wspieranie	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		przedsięwzięć gospodarczych, mających znaczenie dla mieszkańców Gminy. Promocja obszarów wiejskich położonych na terenie Gminy; 4. Mobilizowanie mieszkańców do aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich; 5. Ochrona dóbr kultury i tradycji oraz ochrona środowiska, ekologii i zwierząt; 6. Organizowanie imprez, wystaw tematycznych, prelekcji, pokazów i innych form informacji; 7. Kreowanie zespołów roboczych i struktur wspomagających realizację wspólnych projektów i programów, w tym wspólnych zespołów z partnerami instytucjonalnymi, mających na celu realizację wybranych celów Stowarzyszenia; 8. Wspieranie członków Stowarzyszenia w ich dążeniach do podwyższania wiedzy i umiejętności przydatnych do osiągnięcia wysokiej jakości podejmowanych działań zgodnych z celami Stowarzyszenia, w tym organizowanie wspólnych form szkoleniowych na rzecz członków Stowarzyszenia; 9. Reprezentowanie interesów członków Stowarzyszenia w kontaktach z organami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi instytucjami i podmiotami w kraju oraz we współpracy międzynarodowej.	
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Chronowie	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami; 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń; 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi; 4. Rozwijanie wśród członków ochotniczych straży pożarnych kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; 5. Uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich; 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.	
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrucie	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami; 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń; 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi; 4. Rozwijanie wśród członków ochotniczych straży pożarnych kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; 5. Uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich; 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.	„Zwiedzamy Polskę z OSP Dobrut”;
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Krogulczy	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń; 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz o sposobach ochrony przed nimi; 4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; 5. Wykonywanie innych zadań wynikających z ochrony przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu. Zadania i cele ochotnicza straż pożarna realizuje przez: 1. organizowanie zespołów do ustalania stanu ochrony przeciwpożarowej w miejscowości własnej i pomocy wzajemnej oraz przygotowywania informacji o powyższym; 2. przedstawianie organom władzy samorządowej i administracji rządowej wniosków w sprawach ochrony przeciwpożarowej; 3. organizowanie spośród swoich członków pododdziałów pożarniczych; 4. prowadzenie podstawowego szkolenia pożarniczego członków OSP i współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną w organizowaniu szkolenia funkcyjnych OSP; 5. organizowanie młodzieżowych i kobiecych drużyn pożarniczych; 6. organizowanie zespołów świetlicowych, bibliotek, orkiestr, teatrów amatorskich, chórów, sekcji sportowych i innych form pracy społeczno-wychowawczej i kulturalno-oświatowej; 7. organizowanie zawodów sportowych i imprez propagujących kulturę fizyczną; 8. prowadzenie innych form działalności mających na celu	

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		wykonywanie zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej i niniejszego statutu.	
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Orońsku	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami; 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń; 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych, ekologicznych i innych oraz sposobach ochrony przed nimi; 4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; 5. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.	-
9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Tomaszowie	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarowym oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami; 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń; 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi; 4. Rozwijanie wśród członków OSP kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej; 5. Uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich;	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu OSP.	
10.	Stowarzyszenie Polski Instytut Partnerstwa Leśnego	Udzielanie pomocy organizacyjnej, doradczej, finansowej i innej członkom stowarzyszenia oraz innym osobom i podmiotom w sektorze zagospodarowania i ochrony zasobów naturalnych Rzeczypospolitej Polskiej. Łagodzenie sprzecznych interesów ww. sektora i integrowanie jego elementów składowych w duchu dialogu społecznego. Podjęmowanie działań na rzecz dialogu, Rozwoju wiedzy i dobrych praktyk w zagospodarowaniu i ochronie polskich zasobów naturalnych.	-
11.	Stowarzyszenie Pszczelarzy Leśników	Wszeczhronne propagowanie informacji, metod i technik w zakresie działalności Stowarzyszenia w środowisku. Kultywowanie tradycyjnego pszczelarstwa i produktów pszczelich poprzez udział w lokalnych wydarzeniach kulturalnooświatowych. Integrowanie środowisk pszczelarskich leśników. Podnoszenie kwalifikacji pszczelarzy. Działanie na rzecz stałego rozwoju pszczelarstwa, reprezentowanie i obrona interesów pszczelarzy. Popularyzowanie polskiego miodu i innych produktów pszczelich wśród społeczeństwa. Zapobieganie chorobom i zatruciom pszczół i innych owadów zapylających oraz zwalczanie chorób pszczół. Promocja i popieranie współpracy z jednostkami gospodarki rolno-leśnej w zakresie rozszerzania bazy pożytkowej dla pszczół, innych owadów zapylających i jej racjonalnego wykorzystania w sferze zapylania owadopylnych upraw polowych i sadowniczych przez pszczoły. Pobudzanie świadomości społeczeństwa, poprzez współpracę z jednostkami samorządu	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		terytorialnego, szkołami i przedszkolami oraz z innymi organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz ochrony środowiska. Ochrona pszczoły miodnej i innych owadów zapylających jako integralnego składnika środowiska naturalnego.	
12.	Stowarzyszenie „Wszyscy Razem dla Zaborowia”	1. Działalność opiekuńcza, oświatowa, edukacyjna, kulturalna, wspieranie inicjatyw społecznych, ochrona i promocja zdrowia; 2. Wspomaganie członków stowarzyszenia i innych mieszkańców w działalności gospodarczej, kulturalnej i społecznej; 3. Wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, kulturalnych, społecznych oraz zdrowotnych; 4. Obrona praw, reprezentowanie interesów i działanie na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet; 5. Upowszechnianie tradycji i autentycznej obrzędowości ludowej; 6. Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej, w zakresie poprawy warunków socjalno-bytowych oraz upowszechnianie innowacyjności.	-
13.	„Zjednoczeni”	1. Integracja środowisk lokalnych mająca na celu rozwój gmin: Jastrzębia, Orońska i Mirowa; 2. Podejmowanie oraz wspieranie służących rozwojowi inicjatyw: - gospodarczych i społecznych; - sportu, turystyki i rekreacji. 3. Rozwijanie i umacnianie postaw obywatelskich i patriotycznych 4. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, s w szczególności korupcji, przemocy i uzależnieniom; 5. Wspieranie działań zmierzających do pozyskiwania nowych miejsc pracy; 6. Promowanie walorów historycznych i kulturowych Jastrzębia, Orońska i Mirowa; 7. Przyniesienie się do głębszego zrozumienia procesu integracji	-

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez stowarzyszenie przy współpracy z Gminą
		europejskiej; 8. Wspieranie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców; 9. Współpraca z organami administracji państwowej, samorządowej, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju Jastrzębia, Orońska i Mirowa; 10. Popieranie działań zmierzających do poprawy estetyk Jastrzębia, Orońska i Mirowa; 11. Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego Jastrzębia, Orońska i Mirowa.	
14.	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Orońsku	Realizacja zadań na rzecz ładu i bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy.	-

Tabela 31. Związki zawodowe, działające na terenie gminy Orońsko

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Projekty zrealizowane przez związek przy współpracy z Gminą
1.	Związek Zawodowy pracowników Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	Reprezentowanie i obrona indywidualnych i zbiorowych praw i interesów zawodowych, społecznych i socjalnych członków związku oraz osób nie zrzeszonych, na zasadach określonych przepisami prawa. Kształtowanie aktywności społecznej, etyki i godności zawodowej, statusu społecznego pracownika i działacza kultury oraz ochrona tych wartości.	-

Wykaz kół Gospodyń na terenie Gminy Orońsko:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Zaborowiu;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Tomaszowie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Orońsku "Aniołki Floriana";
- Koło Gospodyń Wiejskich "ALLE BABKI" w Guzowie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wąsnowie.

Tabela 32. Dotacje udzielone Stowarzyszeniom z terenu Gminy Orońsko w 2023 r.

Nazwa stowarzyszenia	Kwota dotacji	Cel dotacji
Gminny Klub Sportowy „ORONKA” w Orońsku	95 000 zł	Promocja i rozwój sportu: piłki nożnej na terenie Gminy Orońsko
LKS „POSTĘP” w Łaziskach	25 000 zł	Promocja i rozwój sportu: piłki nożnej na terenie Gminy Orońsko

9. PROMOCJA GMINY

Władze Gminy aktywnie biorą udział w promowaniu gminy Orońsko na skalę krajową. Najważniejsze wydarzenia na terenie gminy są publikowane nie tylko lokalnej telewizji, ale także w mediach społecznościowych.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE, JAKIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W MEDIACH

TRZECIE SPOTKANIE DOTYCZĄCE EUROPEJSKIEGO PROGRAMU „RUSTIK”

W dniu 28 marca 2023 roku, w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, odbyło się trzecie spotkanie, dotyczące europejskiego programu „RUSTIK”, którego głównym celem jest wypracowanie solidnych ram metodologicznych dla funkcjonalnych obszarów wiejskich oraz dostarczenie różnych zintegrowanych typów i źródeł baz danych.

Organizatorem spotkania była Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w Warszawie, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania – Polskiej Akademii Nauk oraz Wójt Gminy Orońsko.

Jak już wcześniej informowano, program „RUSTIK” to miejsce spotkania i dyskusji środowiska naukowego, samorządowego, społecznego i oświatowego.

Środowisko samorządowe reprezentowali przedstawiciele Adama Struzika – Marszałka Województwa Mazowieckiego z Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie:

- Agata Sosińska-Osiecka – Prezes Mazowieckiego Parku Naukowo-Technologicznego;
- Radosław Rybicki – dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Marcin Pawlak – dyrektor Departamentu Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii;
- Marcin Mroczkowski – główny specjalista Departamentu Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii;
- Marcin Wajda – dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich;
- Krzysztof Filiński- Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Mazowsza S.A.

Przedstawiciele samorządu powiatowego:

- Roman Woźniak – Przewodniczący Rady Powiatu w Szydłowcu;
- Teresa Milczarska – Sekretarz Powiatu w Szydłowcu.

Przedstawiciele samorządu gminnego:

- Andrzej Bracha – Burmistrz Jastrzębia;
- Artur Siwiorek – Wójt Gminy Mirów;
- Henryk Nosowski – Wójt Gminy Orońsko;
- Józef Bakuła – Sekretarz Gminy Orońsko;
- Sylwester Różycki – Przewodniczący Rady Gminy w Orońsku;
- Milena Szymańska – kier. Ref. Administracyjno-Organizacyjnego Urzędu Gminy w Orońsku;
- Dorota Nowak – przedstawicielka Burmistrza z Zespołu Finansów i Oświaty w Szydłowcu.

Środowisko Społeczne i Oświatowe reprezentowali członkowie fundacji na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w Warszawie:

- Monika Szymańska – Prezes Fundacji na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa;
- dr Karolina Witeska-Chmielewska- Kierownik Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Aneta Kibler – oficer pożyczkowy FDPA;
- Witold Makulski – kierownik biura terenowego FDPA w Radomiu;
- Jan Gula – Prezes Zarządu Lokalnej Grupy Działania „Razem na Piaskowcu”;
- Karol Kopycki – dyrektor Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza w Szydłowcu;
- Elżbieta Szymańska – dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szydłowcu;
- Halina Kulikowska – przedstawiciel dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej im. Józefa Brandta w Orońsku;
- Robert Jelonek – przedsiębiorca, prezes Kamieniarka sp. z o.o.;
- Jan Siwak – Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Orońsko”.

Przedstawicielem środowiska naukowego była Pani profesor dr hab. Ewa Korcelli-Olejniczak z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania – Polskiej Akademii Nauk – koordynator naukowy projektu.

Spotkanie otworzyła Pani Monika Szymańska – Prezes Fundacji na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w Warszawie, która przedstawiła cele i zadania Fundacji. W imieniu organizatorów gości powitał i przedstawił Roman Woźniak – Przewodniczący Rady Powiatu w Szydłowcu.

Profesor Ewa Korcelli-Olejniczak przedstawiła założenia programu „RUSTIK”, który jest czteroletnim transdyscyplinarnym projektem badawczym mającym na celu umożliwienie podmiotom działającym w społecznościach wiejskich oraz decydom politycznym opracowanie lepszych strategii, inicjatyw i polityk sprzyjających zrównoważonym przemianom obszarów wiejskich.

Biorąc pod uwagę rosnące wyzwania społeczne i ekologiczne, projekt przewiduje analizę obecnych wymogów adaptacyjnych i wsparcie skutecznych procesów tworzenia polityki wiejskiej. Projekt przyczyni się do lepszego zrozumienia różnych funkcjonalności i cech obszarów wiejskich oraz identyfikacji potencjałów i wyzwań dla obszarów wiejskich.

Projekt jest tworzony przez konsorcjum składające się z **31 instytucji** działających w **12 państwach europejskich**.

Podczas dyskusji głos zabrali przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Pan Marcin Pawlak i Robert Mroczkowski. Wykazując swoje zainteresowanie projektem „RUSTIK” przedstawili się jako koordynatorzy innowacyjnego projektu, wdrożenia koncepcji „Smart Villages w województwie mazowieckim”. Projekt ten opiera się na badaniach wykonanych m.in. w ramach analizy walorów kulturowych, turystycznych i regionalnych obszarów wiejskich województwa mazowieckiego.

W imieniu władz Gminy Orońsko Roman Woźniak zaproponował, aby w ramach programu „RUSTIK – Living Lab Mazowieckie” przeprowadzić badania oraz zasugerował wdrażanie programu w taki sposób, aby wpisały się w rozwój Gminy Orońsko, Powiatu Szydłowieckiego

i Województwa Mazowieckiego m.in. w oparciu o zasoby orońskiego krzemienia czekoladowego. Wskazał na duży potencjał związany z krzemieniem czekoladowym w zakresie rozwoju, promocji i edukacji, a dotychczas podjęte działania Gminy Orońsko doprowadziły już do:

- wpisania do Strategii Rozwoju Gminy Orońsko krzemienia czekoladowego jako atrakcji Gminy Orońsko;
- nawiązania współpracy Gminy Orońsko z Instytutem Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, co zaowocowało m.in. wydaniem publikacji „Orońskie Kopalnie Krzemienia Czekoladowego” pod redakcją Katarzyny Kerneder-Gubała;
- poznanie dokonań prof. Stefana Krukowskiego w odkrywaniu kopalni krzemienia czekoladowego w Orońsku;
- nawiązanie porozumienia Gminy Orońsko i podpisanie „Umowy o Współpracy” z „5” partnerami:
 1. Powiatem Szydłowieckim;
 2. Instytutem Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie;
 3. Nadleśnictwem Radom;
 4. Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Delegatura w Radomiu;
 5. Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.
- opracowywanie przez Polską Akademię Nauk w Warszawie „Koncepcji Utworzenia Parku Archeologicznego” finansowanej przez Gminę Orońsko i Powiat Szydłowiecki.

Pan Sylwester Różycki przedstawił działania Stowarzyszenia Odnowy i Rozwoju Gminy Orońsko zwracając uwagę na promocję krzemienia czekoladowego w Gminie Orońsko. Uczestnicy wypełnili ankietę, która dotyczyła oceny potencjału endogenicznego i dobrych praktyk oraz określała wyzwania z tym związane.

Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania – Polskiej Akademii Nauk i Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w Warszawie dokonają analizy zebranych ankiet w celu zidentyfikowania potrzeb oraz zaproponowania dalszych działań w projekcie. Uczestnicy spotkania otrzymali od Henryka Nosowskiego – Wójta Gminy Orońsko podarunek w postaci publikacji autorstwa Katarzyny Kerneder-Gubała pt. „Orońskie Kopalnie Krzemienia Czekoladowego”, a następnie z dużym zainteresowaniem zwiedzili wystawę w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku i Pałacu Józefa Brandta. Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa również przekazała uczestnikom spotkania swoje wydawnictwa. (szczegóły przedstawiamy w prezentacji pod artykułem).

Living Lab Mazowieckie jest częścią projektu *Rural Sustainability Transitions through Integration of Knowledge for improved policy processes* (RUSTIK) realizowanego w ramach programu ramowego UE - Horyzont Europa, dofinansowanego ze środków Komisji Europejskiej.

WYSTAWA UPAMIĘTNIAJĄCA 160 ROCZNICĘ WYBUCHU POWSTANIA STYCZNIOWEGO

W ramach współpracy Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku z Muzeum Wsi Radomskiej z okazji 160 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego w Publicznej Szkole Podstawowej im. Józefa Brandta w Orońsku, zorganizowano wystawę fotograficzną, której tematyka była

poświęcona temu wydarzeniu. Wystawa została przygotowana przez Związek Harcerstwa Polskiego w Radomiu we współpracy z Muzeum Wsi Radomskiej.

Dnia 14 kwietnia 2023 roku dokonano otwarcia wystawy dla uczniów i pracowników szkoły. Uczestników spotkania, uczniów klas IV, VII i VIII ich wychowawców i nauczycieli oraz gości powitała Beata Prokop-Gos – dyrektor szkoły. Wśród gości byli Roman Woźniak – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku wraz z pracownikami biblioteki oraz Milena Szymańska – kierownik Referatu Administracyjno – Organizacyjnego Urzędu Gminy w Orońsku.

Ekspozycję tworzyło 40 plasz, które były ilustrowane opowieścią o Powstaniu Styczniowym oraz jego bohaterach w regionie radomskim. Wykorzystano archiwalne fotografie dowódców powstańczych, ryciny oraz zdjęcia z widowisk historycznych, jakie były realizowane w Muzeum Wsi Radomskiej przez znanego radomskiego historyka Przemysława Bednarczyka – obecnie kierownika Działu Kultury Wsi w Muzeum Wsi Radomskiej.

Do fotografii zostały zamieszczone komentarze, które ułatwiały młodzieży zapoznanie się z tematyką powstania styczniowego.

Roman Woźniak przedstawił tematykę wystawy, nawiązując przy tym do wydarzeń z 1863 roku, które wydarzyły się w okolicy Orońska. Mowa tu o zwycięskiej bitwie pod Kowalą, która rozegrała się w dniu 21 sierpnia 1863 roku. Polegli powstańcy zostali pochowani w zbiorowej mogile w Krogulczy Mokrej. Dziś miejsce to jest powstańczym cmentarzem wojennym, potocznie nazywane „Pomnikiem Powstańczym”. Drugim, istotnym na skalę lokalną wydarzeniem powstańczym była potyczka ze szpicą wojsk rosyjskich w Orońsku w dniu 20 lutego 1864 roku.

Wystawa cieszyła się zainteresowaniem społeczności szkolnej.

PSP W GUZOWIE WYGRAŁA KONKURS ZA NAJWIĘKSZY ODSETEK WYDANYCH KART ROWEROWYCH W ROKU SZKOLNYM 2021/2022 W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM

11 maja 2023 roku, w Mareckim Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym w Markach, odbyła się konferencja "Rowerowe prawo jazdy - moje bezpieczeństwo", inaugurująca Mazowiecki Tydzień Bezpieczeństwa. Organizatorami spotkania byli Wojewoda Mazowiecki oraz Mazowiecki Kurator Oświaty.

Wiodącym tematem konferencji było bezpieczeństwo komunikacyjne. Prelekcje wygłosili m.in. przedstawiciele Komendy Stołecznej Policji, Mazowieckiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Wyjątkowym momentem dla społeczności szkolnej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Franciszka Ksawerego Christianiego w Guzowie było wręczenie nagrody za największy odsetek wydanych kart rowerowych w roku szkolnym 2021/2022 w województwie mazowieckim. Nagrodę z rąk Wicewojewody Mazowieckiego Artura Standowicza i Mazowieckiego Wiceturatora Oświaty Doroty Skrzypek odebrały dyrektor szkoły dr Anna

Traczyńska oraz Pani Jolanta Kaca, która przygotowała uczniów do egzaminu oraz była odpowiedzialna za przeprowadzenie egzaminów teoretycznych i praktycznych.

Nagrodą dla szkoły była stacja naprawy rowerów, która została zainstalowana na placu szkolnym i która służy posiadaczom "rowerowego prawa jazdy".

PRZEGLĄD ZESPOŁÓW LUDOWYCH PREZENTUJĄCYCH ZWYCZAJE I OBRZĘDY

Dnia 2 lipca 2023 roku, w Zaborowiu, odbył się „XXVI Wojewódzki Przegląd Zespołów Ludowych Prezentujących Zwyczaje i Obrzędy”.

Przeegląd był współfinansowany ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Starostwa Powiatowego w Szydłowcu, Gminy Orońsko, Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych (oddział w Radomiu), Zakładu Produkcyjno-Usługowo-Handlowego Edmund Różycki oraz Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „WUJEK” (spółka cywilna Wójcik Grzegorz, Słoń Cezary).

Impreza została objęta Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego Pana Adama Struzika i Starosty Powiatu Szydłowieckiego Pana Włodzimierza Górlickiego.

Po przywitaniu gości, Dyrektor Muzeum Wsi Radomskiej Pani Ilona Jaroszek odczytała list Marszałka Województwa Mazowieckiego, skierowany do Pana Wójty, w którym gratuluje organizacji tego wydarzenia, odnosząc się do obrzędowości, które towarzyszyły najważniejszym wydarzeniom w życiu każdego człowieka.

W Przeglądzie wzięło udział **7 zespołów ludowych**, które zaprezentowały różnego rodzaju zwyczaje i obrzędy dawnej wsi. Ogółem wystąpiło ponad **100 artystów ludowych**.

Laureatami tego konkursu były zespoły:

- Dwa równorzędne Pierwsze miejsca:
 - dyplom i nagrodę pieniężną otrzymał Zespół Obrzędowy „Zakukała kukułeczka” z Gałek Rusinowskich za obrzęd „Wyprowadzenie do ślubu”;
 - dyplom i nagrodę pieniężną otrzymał Zespół Obrzędowy „Zaborowianki” z Zaborowia za obrzęd „Młocka”.
- Dwa równorzędne Drugie miejsca:
 - dyplom i nagrodę pieniężną otrzymał Zespół Obrzędowy „Gąsawianki” z Gąsaw Rządowych za obrzęd „Pranie”;
 - dyplom i nagrodę pieniężną otrzymał Zespół Obrzędowy „Niezapominajki” ze Zbijowa za obrzęd „Przygotowanie do chrztu”.
- Dwa wyróżnienia pierwszego stopnia, dyplomy i nagrody pieniężne otrzymały Zespoły Obrzędowe:
 - Zespół Obrzędowy „Wesołe Babeczki” z klubu Senior + z Orońska;
 - Zespół Obrzędowy „Zdziechowianki” ze Zdziechowa.

Poza konkursem wystąpiły zespoły/kapele, których członkowie otrzymali dyplom oraz nagrodę pieniężną:

- Zespół ludowy „Guzowianki”;

- Kapela Józefa Wyrwińskiego z Korzyc;
- Kapela Mieczysława Zamkowskiego z Golędzina.

Podczas przerw między występami oraz na zakończenie Przeglądu wystąpił Zespół „Randevu”.

STUDENCI Z EUROPY I AZJI POZNAJĄ OROŃSKIE KOPALNIE KRZEMIENIA CZEKOLADOWEGO

Dnia 4 lipca 2023 roku, w Urzędzie Gminy w Orońsku, Wójt Gminy Orońsko Henryk Nosowski przyjął wyjątkowych gości. Gośćmi była kilkunastoosobowa grupa studentów z kilku przyrodniczych uniwersytetów z Czech, Belgii, Niemiec, Polski i Turcji, przebywająca w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie w ramach projektu Think Camp – rozwój obszarów wiejskich z wykorzystaniem inteligentnych rozwiązań „smart solutions”. Wśród studentów były osoby różnej narodowości: Azerbejdżanu, Belgii, Indonezji, Polski, Tajlandii i Turcji.

Grupą studentów opiekowali się pracownicy naukowcy SGGW pod kierunkiem dr inż. Agnieszki Parlińskiej.

Studenci interesowali się walorami i potencjałem rozwojowym Gminy Orońsko oraz działaniami Lokalnej Grupy Działania (LGD) „Razem dla Radomki”.

Uczestnikom spotkania przedstawiono **3 referaty** i prezentacje:

1. Charakterystyka Gminy Orońsko z uwzględnieniem infrastruktury komunalnej, bezpieczeństwa, działalności kulturalnej i sportowej oraz promocji Gminy;
2. Potencjał i działalność LGD „Razem dla Radomki”- przedstawiony przez prezesa Zarządu Stowarzyszenia Cezarego Nowek;
3. Orońskie kopalnie krzemienia czekoladowego - przedstawiony przez Katarzynę Kerneder-Gubała z Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Materiały o Gminie Orońsko przygotował i przedstawił zespół pracowników Urzędu Gminy: Milena Szymańska, Izabela Falińska, Agnieszka Grabowska i Roman Woźniak.

Każdy z uczestników spotkania otrzymał materiały promocyjne, od władz Gminy Orońsko książkę „Orońskie Kopalnie Krzemienia Czekoladowego” oraz ulotkę o postaci i działalności profesora Stefana Krukowskiego.

Po części wykładowej, uczestnicy zwiedzali teren odkrywki kopalni krzemienia w Orońsku, po którym oprowadzała Katarzyna Kerneder-Gubała.

Następnie grupa studentów i naukowców zwiedzała wystawy w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

Przedstawiciele Gminy Orońsko zostali zaproszeni do SGGW w Warszawie na podsumowanie pobytu studentów w Polsce i prezentacje pomysłów, propozycji działalności, rozwoju i promocji odwiedzonych miejsc.

PROMOCJA KRZEMIENIA CZEKOLADOWEGO – „NIEDZIELA NA RYNKU”

W dniu 16 lipca 2023 roku, w Radomiu, odbyło się drugie z cyklu spotkań „Niedziela na Rynku”, których organizatorem jest Resursa Obywatelska. Jest to wydarzenie kulturalne w ramach, którego tematem przewodnim są **4 żywioły**: woda, ziemia, ogień i powietrze.

Gmina Orońsko została zaproszona jako Partner edycji pn „Ziemia”. W tym dniu krzemień czekoladowy odegrał główną rolę.

Utworzona została wystawa krzemienni czekoladowych w których znalazły się m.in.:

1. Konkrecje krzemienne – krzemień czekoladowy, orońsko;
2. „pracownia krzemieniarska” – fragmenty konkrecji krzemiennych, obtłupnie (bryły przygotowane do eksploracji), tłuki kamienne, odłupki i odpadki krzemienne (krzemień czekoladowy, orońsko);
3. Wiór krzemienny – pólusurowiec;
4. Narzędzia – drapacze krzemienne (krzemień czekoladowy, orońsko);
5. Narzędzia – odłupki retuszowane (krzemień czekoladowy, orońsko);
6. Rekonstrukcje strzał z osadzonymi ostrzami krzemiennymi (krzemień czekoladowy, orońsko).

Dla zainteresowanych rozdawane były publikacje pt. „Orońskie Kopalnie Krzemia Czekoladowego”- Skarb Społeczności Epoki Kamienia pod redakcją Pani Katarzyny Kerneder-Gubały wydane przez Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w partnerstwie z Urzędem Gminy w Orońsku. Promocja krzemia czekoladowego polegała również na rozdawaniu ulotek o Stefanie Krukowskim, który był Patronem roku w 2019 w Gminie Orońsko i jako pierwszy w 1920 roku odkrył i badał pierwsze złoża krzemia czekoladowego w Orońsku.

Do współpracy przy prezentacji krzemia czekoladowego zaproszona została Pani Katarzyna Kerneder – Gubała z Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, która z zaangażowaniem opowiadała o prowadzonych obecnie badaniach i pracach przy wykopie krzemia czekoladowego na terenie Gminy Orońsko.

Gmina Orońsko zaprosiła również grupę archeologów pn. „Trzy Epoki” z Rydna, która zaprezentowała obozowisko z epoki kamienia i repliki narzędzi krzemiennych. Mieszkańcy Radomia i okolic z ciekawością słuchali opowiadań o epoce kamienia, o tym jak wydobywano dawniej krzemień czekoladowy oraz mogli zobaczyć krzemienne, pradawne narzędzia służące głównie do obrabiania skór oraz do codziennych prac gospodarskich. Podczas wydarzenia „Niedziele na Rynku” w Radomiu zostały zaprezentowane fragmenty konkrecji krzemia czekoladowego oraz narzędzia krzemienne ze starszej, środkowej i młodszej epoki kamienia. Krzemień czekoladowy odgrywał kluczową rolę jako surowiec do wytwarzania narzędzi, m.in. ostrzy strzał, w najstarszych okresach pradziejów, paleolicie i mezolicie. Był wydobywany w kopalniach położonych na terenie gminy Orońsko i w innych miejscach w północno-wschodnim obrzeżeniu Gór Świętokrzyskich.

Uczestnicy wydarzenia mogli obejrzeć repliki narzędzi neolitycznych rolników, wykonanych z różnych gatunków krzemienia: czekoladowego, pasiastego, świeciechowskiego czy wołyńskiego. Są wśród nich siekiery, noże, drapacze, rylce, wiertniki i sierpy.

Poza wytworami krzemiennymi, prezentowane były repliki naczyń z młodszej epoki kamienia, sprzed kilku tysięcy lat, które zostały wykonane na wzór ceramiki znajdowanej na stanowiskach archeologicznych na ziemiach polskich, ceramiczne figurki zoomorficzne oraz kobiece, tzw. wenuski, które są znajdowane na różnych stanowiskach z epoki kamienia w Europie i łączone z magią urodzaju i płodności.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się żywe i suszone rośliny jadalne i lecznicze, zioła i grzyby, które z powodzeniem były wykorzystywane od najdawniejszych czasów, a wiedza o ich zastosowaniu obecnie budzi coraz większą ciekawość.

Kolejną atrakcją był zainscenizowany szałas paleolityczny, pokryty skórą, w którym najmłodszy chętnie się fotografowali. Obok znajdowało się stanowisko z prezentacją pracy archeologa, urządzony w piaskownicy wykop archeologiczny, w którym można było odnaleźć fragmenty krzemienia i inne przedmioty, podobne do znajdujących przez archeologów.

Chętni mogli sprawdzić, jak skuteczne są narzędzia krzemienne, wykonać ozdoby z muszli, przewiercając otwór krzemiennym wiertnikiem, sprawdzić zastosowanie wiertarki łukowej, próbować sił w szlifowaniu siekier krzemiennych czy rozcieraniu ziarna zboża na kamieniu żarnowym. Pokazy w strojach nawiązujących do epoki kamienia prowadzili Monika Bajka i Zbigniew Zybala z pracowni archeologicznej Trzy Epoki Monika Bajka. Rośliny, zioła i grzyby prezentowała archeolog Monika Kępka. Wykopem archeologicznym opiekował się Tomasz Kotarski.

Atrakcją dla najmłodszych był zainscenizowany wykop archeologiczny, gdzie pod okiem archeologa dzieci mogły wziąć udział w prawdziwych wykopaliskach i poczuć się jak prawdziwi archeolodzy. Za samodzielnie wykopany skarb dzieci otrzymały dyplom małego archeologa oraz drobne upominki.

Gmina Orońsko przy każdej możliwej okazji rozpowszechnia i promuje orońskie zasoby, dziedzictwo i znaczenie krzemienia czekoladowego.

Wójt Gminy Orońsko Henryk Nosowski dziękuje za propozycję współpracy przy realizacji projektu pn. „Niedziela na Rynku” Pani Justynie Górskiej-Streicherr - dyrektor Resursy Obywatelskiej w Radomiu oraz pracownikom Urzędu Gminy w Orońsku, którzy przygotowali i realizują zamierzone cele promocji krzemienia czekoladowego znajdującego się na terenie Gminy Orońsko.

PROMOCJA KRZEMIENIA CZEKOLADOWEGO WE WSPÓŁPRACY ZE STOWARZYSZENIEM „ZIELONA AKCJA”

W dniu 16 lipca 2023 roku, na Rynku w Radomiu podczas cyklu spotkań „Niedziela na Rynku”, organizowanym przez Resursę Obywatelską w Radomiu, Gmina Orońsko promowała Krzemień Czekoladowy.

Podczas tego wydarzenia została nawiązana kolejna współpraca dotycząca promocji krzemienia czekoladowego. Stowarzyszenie „Zielona Akcja- Radom” powstało w 2019 roku. Celem Stowarzyszenia jest przybliżanie wartości znaczenia przyrody w życiu człowieka oraz ukazanie regionu radomskiego od strony atrakcyjności i turystyki.

W dniu 20 lipca 2023 roku, dzięki nawiązanej współpracy udało się wspólnie z wyżej wymienionym Stowarzyszeniem nagrać materiał promocyjny dotyczący krzemienia czekoladowego w Orońsku.

W obszernym filmiku o wykopie archeologicznym nagrany bezpośrednio na terenie odkrywki kopalni krzemienia czekoladowego opowiadała Pani mgr Katarzyna Kerneder-Gubała, która jest archeologiem na co dzień pracującym w Instytucie Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Od 2016 roku koordynuje i prowadzi na terenie Gminy Orońsko badania nad krzemieniem czekoladowym przekazując coraz ciekawsze, historyczne odkrycia. Podczas nagrania szczegółowo wyjaśniła w jaki sposób prowadzone są badania i jak obecne wyglądają prace przy wykopie krzemienia czekoladowego na terenie Gminy Orońsko.

Dzięki promocji krzemienia czekoladowego Gmina Orońsko staje się ciekawym miejscem kulturalnym i turystycznym. Coraz więcej osób z kręgu kultury, turystyki i sztuki zaczyna doceniać walory Gminy Orońsko i znaczenie krzemienia czekoladowego.

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem „Zielona Akcja”, Gmina Orońsko i związany z nią krzemień czekoladowy będzie promowany w Internetowym Serwisie Turystycznym Ziemi Radomskiej oraz na stronie Stowarzyszenia „Zielona Akcja – Radom”.

FESTYN RODZINNY 2023 W OROŃSKU

W dniu 15 sierpnia 2023 roku, na stadionie GKS „Oronka” w Orońsku, odbył się po raz kolejny „Festyn Rodzinny”. Tradycyjnie został zorganizowany w dniu odpustu parafialnego, w którym przypada święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Organizatorem „Festynu Rodzinnego” w Orońsku była gmina Orońsko, reprezentowana przez Wójta Gminy Orońsko Pana Henryka Nosowskiego wraz z Radą Gminy w Orońsku oraz Gminna Rada Seniorów w Orońsku. Impreza cieszy się dużą popularnością wśród mieszkańców Orońska, okolicznych miejscowości oraz gości, którzy decydują się na przyjazd na teren stadionu Gminnego Klubu Sportowego „Oronka” w Orońsku. Dla wielu osób jest to okazja do wspólnych spotkań, rozmów i integracji. Ten dzień stał się elementem tradycji i zapisał się w kalendarzu miejscowych wydarzeń.

Na dużej scenie gości przywitał Wójt Gminy Orońsko Pan Henryk Nosowski, Przewodniczący Rady Gminy w Orońsku Pan Sylwester Różycki oraz przedstawiciel Urzędu Gminy w Orońsku Pani Milena Szymańska.

Wójt Gminy Orońsko serdecznie przywitał mieszkańców Orońska oraz wszystkich przybyłych gości informując jednocześnie, że „Festyn Rodzinny” jest współfinansowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Co więcej, wspomniał w swoim przemówieniu, że 15 sierpnia jest szczególnym dniem, w którym przypada święto kościelne (Wniebowstąpienie

Najświętszej Maryi Panny) oraz święto państwowe (Święto Wojska Polskiego, ustanowione w rocznicę bitwy warszawskiej z 1920 roku, nazywaną także „Cudem nad Wisłą”). Następnie, Wójt Gminy Orońsko opowiedział krótko o historii Polski, po której życzył wszystkim przybyłym miłych wrażeń, otwierając „Festyn Rodzinny”.

W pierwszej kolejności, swoje umiejętności wokalne prezentowały na scenie zespoły ludowe, takie jak:

- Koło Gospodyń Wiejskich „Alle Babki” z Guzowa, gmina Orońsko;
- „Wesołe Babeczki” z klubu Senior+, gmina Orońsko;
- „Niezapominajki” z gminy Mirów;
- „Fantazja” z gminy Szydłowiec;
- „Zdziechowianki” z gminy Szydłowiec;
- „Gąsawianki” z gminy Jastrzęb;

Uczestnicy festynu mieli okazję skosztować regionalnych potraw, zakupić pamiątki lub gadzety promujące gminę Orońsko. Najmłodszy mogli bawić się na dmuchańcach oraz popływać w łódkach wodnych. Dużym zainteresowaniem dla dzieci i młodzieży były trampoliny, ciuchcia oraz karuzela łańcuchowa. Nie zabrakło również miejsc dla osób niepełnosprawnych i seniorów z terenu Gminy Orońsko. Podczas Festynu Rodzinnego, specjalnie dla nich, został utworzony Sektor obsługiwany przez Koło Gospodyń Wiejskich „Aniołki Floriana” z Orońska i Koło Gospodyń Wiejskich „Zaborowianki” z Zaborowia.

Gwiazdą tegorocznego festynu był zespół „Bayera”, znany z takich przebojów jak „Do samego rana”, „Ta szalona dziewczyna” czy „Obrączki szczerozłote”. Na scenie zaprezentowały także swoją twórczość artystyczną dwa zespoły, wykonujące muzykę disco-polo - „Fox” oraz „Folk Boys”. Imprezę poprowadził DJ Dominik Feldman.

EKOLOGICZNY PIKNIK RODZINNY W GMINIE OROŃSKO

Gmina Orońsko otrzymała dofinansowanie w formie dotacji na realizację zadania z zakresu edukacji ekologicznej w ramach Programu 2023-EE-2 „Ekologiczny piknik rodzinny”.

Uchwałą Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Gmina Orońsko otrzymała dofinansowanie w wysokości **30 000,00 zł**, co stanowiło **100 %** kosztu kwalifikowanego zadania.

Dnia **7 września 2023 roku** na terenie Publicznej Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Ciepłej odbył się ekologiczny piknik rodzinny w ramach zadania pn. „Edukacja ekologiczna w Gminie Orońsko poprzez organizację rodzinnego pikniku edukacyjnego”.

W wydarzeniu wzięli udział uczniowie, rodzice, nauczyciele oraz dyrektor PSP w Ciepłej – Pani Jolanta Kacprzyk, a także zaproszeni goście: Pani Agnieszka Górka – poseł na Sejm RP, Pan Dariusz Bąk – poseł na sejm RP, Pani Alicja Figarska – Radna Rady Powiatu Szydłowieckiego, Pan Józef Bakula – Sekretarz Gminy Orońsko, Pan Sylwester Różycki – Przewodniczący Rady Gminy w Orońsku, Arkadiusz Bieniuk – Proboszcz parafii pw. Św. Mikołaja w Wysokiej, a także dyrektorzy, nauczyciele oraz uczniowie szkół: PSP im. J. Brandta w Orońsku, PSP im. F. Christianiego w Guzowie, PSP w Wałsnowie.

Celem całego przedsięwzięcia było propagowanie postaw proekologicznych połączonych z aktywnymi działaniami na rzecz środowiska oraz pogłębianie wiedzy i wrażliwości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży.

Uczniowie mogli m.in. odwiedzić eko pokój zagadek (aby wydostać się z escape room'u uczestnicy musieli rozwiązać zagadki związane z ochroną powietrza), wziąć udział w kole fortuny (każdy uczestnik po zakręceniu kołem odpowiadał na pytania z zakresu: segregacji odpadów, ochrony powietrza, bioróżnorodności czy też ochrony wód), ułożyć mega puzzle, z których powstało eko miasto, posadzić i zabrać do domu roślinę antysmogową, wykonać bombę nasienną mającą za zadanie zazielenić i ukwiecić nieużytki, wziąć udział w cyfrowej wspinaczce i zobaczyć piękno otaczającego świata, wykonać niepowtarzalne naszyjniki i bransoletki przy użyciu tkanin bawełnianych pochodzących z recyklingu, dowiedzieć się czym jest OZE, w tym m. in., czym są panele fotowoltaiczne i jak działają, elektrownie wiatrowe – jak wygląda proces pozyskiwania energii, elektrownie wodne – gdzie są najlepsze warunki do ich powstawania.

Dzieci mogły również wprawić w ruch roboty, korzystając z energii słońca, wiatru i wody. Uczestnicy pikniku mogli zrobić sobie pamiątkowe zdjęcia w eko ramce.

Na uczestników czekały także konkursy z nagrodami, którymi były gry ekologiczne o tematyce: ochrona powietrza, segregacja i recykling, ochrona wody.

Patronat Honorowy nad organizowanymi piknikami ekologicznymi objęła Minister Klimatu i Środowiska – Pani Anna Moskwa.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie w formie dotacji na zadanie z zakresu edukacji ekologicznej w ramach Programu 2023-EE-2 „Ekologiczny piknik rodzinny” była Izabela Falińska.

UROCZYŚĆCI JUBILEUSZOWE 100-LECIA OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ W OROŃSKU

W dniu 9 września 2023 roku, na stadionie GKS „Oronka” odbyły się uroczystości jubileuszowe 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Orońsku.

W uroczystościach wzięli udział Parlamentarzyści i Ministrowie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, Starosta, wicestarosta i Radni Powiatu Szydłowieckiego, Naczelnik, Komendanci i Dowódcy wszystkich szczebli Straży Pożarnych, Radni Rady Gminy Orońsko oraz wielu zaproszonych gości.

W kościele pw. Najświętszej Marii Panny w Orońsku została odprawiona uroczysta msza święta. Następnie odbyło się otwarcie części oficjalnej oraz przekazanie sztandaru i nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostki OSP w Orońsku. Odsłonięta została również tablica pamiątkowa.

Wójt Gminy Orońsko w swoim przemówieniu podziękował Strażakom za codzienne realizowanie trudnych i odpowiedzialnych zadań, za ofiarność i poświęcenie na rzecz

ratowania życia, zdrowia i mienia ludzkiego oraz za pełen profesjonalizm podczas działań ratowniczo-gaśniczych.

Uczestnikom wydarzenia została przedstawiona historia powstania OSP w Orońsku, a następnie został zaprezentowany i poświęcony wóz ratowniczo-gaśniczy MAN sfinansowany m.in. z budżetu Gminy Orońsko.

Podczas uroczystości zostały wręczone medale, odznaczenia, nagrody i dyplomy.

Szczególne wyróżnienie w tym uroczystym dniu otrzymał Wójt Gminy Orońsko Henryk Nosowski, który odznaczony został przez Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika Medalem pamiątkowym „PRO MASOVIA”.

Otrzymanie tego medalu jest bardzo dużym wyróżnieniem za całokształt pracy Wójta Gminy Orońsko Henryka Nosowskiego, który swoją działalnością przyczynił się do rozwoju gospodarczego, kulturalnego i społecznego na rzecz gminy, powiatu oraz województwa mazowieckiego.

GMINA OROŃSKO LIDERM POWIATU SZYDŁOWIECKIEGO W RANKINGU GMIN WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO ZA 2023 ROK

Gmina Orońsko otrzymała tytuł Lidera Powiatu Szydłowieckiego w Rankingu Gmin Województwa Mazowieckiego za 2023 rok.

Konkurs był organizowany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego – największą polską organizację pozarządową, wspierającą rozwój samorządności. Inicjatywą realizowaną od wielu lat przez regionalne Ośrodki Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej jest Ranking Gmin, który w tym roku zorganizowany został we współpracy z Urzędem Statystycznym w Warszawie. W ramach Rankingu ocenie poddawane były wszystkie gminy Województwa Mazowieckiego z wyłączeniem miast na prawach powiatu.

Celem „Rankingu” było wyłonienie i promowanie gmin wyróżniających się pod względem rozwoju zrównoważonego, łączącego kwestie społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne, co ma bezpośrednie przełożenie na jakość życia obecnych i przyszłych mieszkańców.

Laureaci Rankingu zostali przedstawieni w trakcie Gali, która odbyła się 24 listopada w Warszawie. W wydarzeniu wzięli udział samorządowcy, eksperci oraz liczni zaproszeni goście. Wszystkich zgromadzonych przywitani dr Cezary Trutkowski – Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego oraz Michał Wójcik – Dyrektor Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Mazowsze.

Podczas pierwszej części spotkania zgromadzeni eksperci dyskutowali na temat zmian demograficznych w województwie mazowieckim. W drugiej części wydarzenia zostały przedstawione najlepsze gminy województwa oraz liderów powiatów. Zwycięzcami zostali:

- Gmina Ożarów Mazowiecki, w kategorii gmin miejsko-wiejskich;

- Gmina Podkowa Leśna, w kategorii gmin miejskich;
- Gmina Michałowice, w kategorii gmin wiejskich.

Osobiście, Wójt Gminy Orońsko, Pan Henryk Nosowski, odebrał nagrodę dla Gminy Orońsko.

Narzędziem oceny poziomu rozwoju gminy był syntetyczny wskaźnik rankingowy wyliczony na podstawie **16 wskaźników** mierzących potencjał, aktywność i wyniki osiągnięte przez gminę w sferze gospodarczej, społecznej, środowiskowej i przestrzennej (rozwój zrównoważony).

Poniżej została przedstawiona lista wskaźników, jakie były mierzone na poziomie gminy – służyły one do obliczenia syntetycznego wskaźnika rankingowego.

Sfera gospodarcza:

- 1) Średnioroczne dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2020–2022;
- 2) Średnioroczne wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2020–2022;
- 3) Średnioroczny wskaźnik zadłużenia budżetów gmin w latach 2020–2022;
- 4) Średnioroczne środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi na finansowanie programów i projektów unijnych stanowiące dochód budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2020–2022;
- 5) Udział wydatków bieżących na administrację publiczną w wydatkach ogółem budżetów gmin w 2022 roku.

Sfera społeczna:

- 1) Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 roku;
- 2) Saldo migracji na 1000 ludności w 2022 roku;
- 3) Udział długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia);
- 4) Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w 2023 roku;
- 5) Udział nakładów na szkolenia pracowników rad gmin i urzędów gmin w wydatkach bieżących budżetów gmin na administrację publiczną w 2022 roku;
- 6) Wydatki budżetów gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków inwestycyjnych) na 1 mieszkańca w 2022 roku;
- 7) Udział środków przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w wydatkach bieżących budżetów gmin w 2022 roku;
- 8) Wydatki bieżące budżetów gmin na oświatę, wychowanie i opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3 na 1 mieszkańca w wieku przedprodukcyjnym w 2022 roku.

Sfera środowiskowa:

- 1) Wydatki budżetów gmin na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu na 1 mieszkańca w 2022 roku;
- 2) Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2022 roku (stan w dniu 31 grudnia).

Sfera przestrzenna:

- 1) Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem gminy w 2022 roku (stan w dniu 31 grudnia).

DZIAŁANIA PROMOCYJNE INNE NIŻ MEDIALNE

KONCEPCJA I OPRACOWANIE MERYTORYCZNE PARKU KULTUROWEGO „PARK ARCHEOLOGICZNY OROŃSKIE KOPALNIE KRZEMIENIA CZEKOLADOWEGO”

Głównym celem utworzenia „Parku Archeologicznego Orońskie Kopalnie Krzemienia Czekoladowego/ Orońskiego Parku Archeologicznego” jest ochrona unikatowych kopalni krzemienia czekoladowego i rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Orońsko. Park kulturowy jest formą ochrony dziedzictwa kulturowego przewidziana ustawą o ochronie i opiece nad zabytkami. Może on zostać utworzony na terenie, na którym znajdują się relikty przeszłości w celu ich ochrony i udostępnienia. Celem nadrzędnym planowanego Parku jest zachowanie dziedzictwa kulturowego Gminy Orońsko.

Dnia 10 października 2023 roku, w Instytucie Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, odbyło się spotkanie naukowców z przedstawicielami Gminy Orońsko.

Tematem spotkania było omówienie oraz uzgodnienie wzajemnych działań związanych z realizacją opracowanej koncepcji Orońskiego Parku Archeologicznego.

W spotkaniu uczestniczył prof. dr hab. Marian Rębkowski - Dyrektor Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, dr hab. Dariusz Główska - zastępca Dyrektora Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, dr hab. Tomasz Purowski, kierownik Ośrodka Archeologii Pradziejowej Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk oraz dr Dagmara Werra, mgr Katarzyna Kerneder-Gubała z Ośrodka Archeologii Pradziejowej Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, dr Zbigniew Kubiowski - Prezes zarządu Fundacji Przyjaciół Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk oraz mgr inż. arch. Karol Kerneder - architekt.

Gminę Orońsko reprezentował Henryk Nosowski - Wójt Gminy Orońsko, Milena Szymańska - pracownik Urzędu Gminy w Orońsku oraz Roman Woźniak - Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku.

W porozumieniu z Gminą Orońsko Instytut podjął się opracowania koncepcji i założeń utworzenia w Orońsku Parku Archeologicznego, chroniącego orońskie kopalnie krzemienia czekoladowego.

Zadanie to wykonał zespół naukowców: Artur Jedynak, Karol Kerneder, Zbigniew Kubiowski, Magdalena Nowak, Dagmara H. Werra pod kierownictwem Katarzyny Kerneder Gubała.

Podczas spotkania Katarzyna Kerneder-Gubała wraz z zespołem zaprezentowała koncepcję parku.

Koncepcja zawiera utworzenie parku archeologicznego na wydzielonym pasie gruntu szkółki leśnej należącej do Nadleśnictwa w Radomiu. Na tym terenie od kilku lat prowadzone są badania naukowe. Odkryto tam kopalnie krzemienia czekoladowego, które były eksploatowane **12800 lat** temu.

Planuje się posadowienie pawilonu ochronnego nad wykopem połączonego ze ścieżką edukacyjną oraz budynkiem wystawienniczo-konferencyjnym i punktami informacyjnymi.

Podczas rozmów uzgodniono, że należy określić i podjąć działania związane z przygotowaniem projektu uchwały w sprawie powołania parku kulturowego i przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz uregulowanie praw własnościowych terenu objętego parkiem.

Za uzasadniony uznano pomysł wcześniejszego udostępnienia dla zwiedzających części terenu z kopalni krzemienia czekoladowego ramach ścieżki dydaktycznej po przygotowaniu niezbędnej dokumentacji i infrastruktury technicznej.

Przedstawiciele Gminy Orońsko zapoznali zebranych z założeniami europejskiego programu „Rustik”, w którym uczestniczy Gmina Orońsko. Program ten może być bardzo pomocny w promocji, realizacji i utworzeniu Parku Archeologicznego w Orońsku.

Ustalono, że kolejne spotkanie i rozmowy dotyczące utworzenia Parku Archeologicznego odbędą się jeszcze w tym roku lub na początku przyszłego roku w Orońsku.

10. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY I WNIOSKÓW KOMISJI RADY GMINY

W 2023 roku Rada Gminy Orońsko podjęła **58 uchwał**, których wykonanie powierzono Wójtowi Gminy Orońsko. **2 uchwały** nie zostały podjęte przez Radę Gminy w Orońsku.

Tabela 33. Uchwały zrealizowane przez gminę Orońsko

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
1	LXVII/2023	LXVII/334/2023	Uchwała Nr LXVII/334/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 16 stycznia 2023 roku w sprawie: przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie VIII Wydział Zamiejscowy w Radomiu skargi Pani AW na bezczynność Wójta Gminy Orońsko w związku z niewykonywaniem przez niego czynności nakazanych prawem, polegających na zapewnieniu dostępu do danych przestrzennych dotyczących miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	Zrealizowana
2	LXVIII/2023	LXVIII/335/2023	Uchwała Nr LXVIII/335/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie: wyrażenia woli przystąpienia do porozumienia cywilnoprawnego o ustanowieniu Klastra Energii Powiatu Szydłowieckiego	W realizacji
3	LXVIII/2023	LXVIII/336/2023	Uchwała Budżetowa na rok 2023 Rady Gminy w Orońsku Nr LXVIII/336/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r.	
4	LXVIII/2023	LXVIII/337/2023	Uchwała Nr LXVIII/337/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
5	LXIX/2023	LXIX/338/2023	Uchwała Nr LXIX/338/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
				wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
6	LXIX/2023	LXIX/339/2023	Uchwała Nr LXIX/339/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie: organizacji publicznego transportu zbiorowego na terenie gminy Orońsko	Niezrealizowana
7	LXX/2023	LXX/340/2023	Uchwała Nr LXX/340/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 31 marca 2023 roku w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
8	LXX/2023	LXX/341/2023	Uchwała Nr LXX/341/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 roku w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
9	LXX/2023	LXX/342/2023	Uchwała Nr LXX/342/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie: utworzenia Zespołu Wychowania Przedszkolnego w Krogulczy Suchej	Zrealizowana
10	LXX/2023	LXX/343/2023	Uchwała Nr LXX/343/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie: powołania Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą przy ul. Brandta 10 w Orońsku	Zrealizowana
11	LXX/2023	LXX/344/2023	Uchwała Nr LXX/344/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania	Niezrealizowana

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
			przestrzennego obejmującego części obrębów Guzów, Orońsko w gminie Orońsko, powiat szymborski, woj. Mazowieckie	
12	LXX/2023	LXX/345/2023	Uchwała Nr LXX/345/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Orońsko w 2023 r.”	Zrealizowana
13	LXX/2023	LXX/346/2023	Uchwała Nr LXX/346/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 roku w sprawie: podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023	Zrealizowana
14	LXX/2023	LXX/347/2023	Uchwała Nr LXX/347/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie: określenia stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom dzieci niepełnosprawnych kosztów przewozu dzieci do szkoły i z powrotem	Zrealizowana
15	LXXI/2023	LXXI/348/2023	Uchwała Nr LXXI/348/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 21 kwietnia 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
16	LXXI/2023	LXXI/349/2023	Uchwała Nr LXXI/349/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 21 kwietnia 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
				dnia 29 marca 2024 r.
17	LXXII/2023	LXXII/350/2023	Uchwała Nr LXXII/350/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
18	LXXII/2023	LXXII/351/2023	Uchwała Nr LXXII/351/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
19	LXXII/2023	LXXII/352/2023	Uchwała Nr LXXII/352/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie: pozostawienia bez rozpoznania skargi Pani JK na działalność Wójta Gminy Orońsko	Zrealizowana
20	LXXII/2023	LXXII/353/2023	Uchwała Nr LXXII/353/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie: pozostawienia bez rozpoznania skargi Pani JK na działalność Wójta Gminy Orońsko	Zrealizowana
21	LXXII/2023	LXXII/354/2023	Uchwała Nr LXXII/354/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie: pozostawienia bez rozpoznania skargi Pana JK na działalność Wójta Gminy Orońsko	Zrealizowana
22	LXXIII/2023	LXXIII/355/2023	Uchwała Nr LXXIII/355/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 30 maja 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
23	LXXIII/2023	LXXIII/356/2023	Uchwała Nr LXXIII/356/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 maja 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
				wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
24	LXXIV/2023	LXXIV/357/2023	Uchwała Nr LXXIV/357/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: nieudzielenia Wójtowi Gminy Orońsko wotum zaufania	Zrealizowana
25	LXXIV/2023	LXXIV/358/2023	Uchwała Nr LXXIV/358/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Orońsko wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2022 rok nie została podjęta	Zrealizowana
26	LXXIV/2023	LXXIV/359/2023	Uchwała Nr LXXIV/359/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie nieudzielenia Wójtowi Gminy Orońsko absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2022 rok nie została podjęta	Zrealizowana
27	LXXIV/2023	LXXIV/360/2023	Uchwała Nr LXXIV/360/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Orońsku za 2022 rok	Zrealizowana
28	LXXIV/2023	LXXIV/361/2023	Uchwała Nr LXXIV/361/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
29	LXXIV/2023	LXXIV/362/2023	Uchwała Nr LXXIV/362/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
				dnia 29 marca 2024 r.
30	LXXIV/2023	LXXIV/363/2023	Uchwała Nr LXXIV/363/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli, pobieranych przez szkoły wyższe oraz specjalności i form kształcenia nauczycieli, na które dofinansowanie w 2023 r. będzie przyznawane nauczycielom szkół i przedszkola prowadzonych przez Gminę Orońsko	Zrealizowana
31	LXXIV/2023	LXXIV/364/2023	Uchwała Nr LXXIV/364/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: zasad korzystania z niektórych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, sposobu ustalania opłat za ich korzystanie oraz powierzenia Wójtowi Gminy uprawnienia do stanowienia o ich wysokości	W realizacji
32	LXXIV/2023	LXXIV/365/2023	Uchwała Nr LXXIV/365/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie: zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami w sprawie statutów jednostek pomocniczych Gminy Orońsko	Zrealizowana
33	LXXV/2023	LXXV/366/2023	Uchwała Nr LXXV/366/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie: zaciągnięcia długoterminowego kredytu w roku budżetowym 2023	Uchylona
34	LXXV/2023	LXXV/367/2023	Uchwała Nr LXXV/367/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
35	LXXV/2023	LXXV/368/2023	Uchwała Nr LXXV/368/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia	Stopień realizacji określony w

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
			28 lipca 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
36	LXXVI/2023	LXXVI/369/2023	Uchwała Nr LXXVI/369/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
37	LXXVI/2023	LXXVI/370/2023	Uchwała Nr LXXVI/370/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
38	LXXVII/2023	LXXVII/371/2023	Uchwała Nr LXXVII/371/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 4 października 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
39	LXXVII/2023	LXXVII/372/2023	Uchwała Nr LXXVII/372/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 4 października 2023 r. w sprawie: ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach,	W realizacji

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
			oddziałach przedszkolnych utworzonych przy szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Orońsko	
40	LXXVII/2023	LXXVII/373/2023	Uchwała Nr LXXVII/373/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 4 października 2023 r. w sprawie: wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0013 Śniadków, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 195	W realizacji
41	LXXVII/2023	LXXVII/374/2023	Uchwała Nr LXXVII/374/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 4 października 2023 r. w sprawie: wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie przez Gminę Orońsko prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w obrębie 0014 Tomaszów, gm. Orońsko, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 275/2	W realizacji
42	LXXVIII/2023	LXXVIII/375/2023	Uchwała Nr LXXVIII/375/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Orońsko	W realizacji
43	LXXVIII/2023	LXXVIII/376/2023	Uchwała Nr LXXVIII/376/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: zaciągnięcia długoterminowego kredytu w roku budżetowym 2023	Uchylona
44	LXXVIII/2023	LXXVIII/377/2023	Uchwała Nr LXXVIII/377/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
45	LXXVIII/2023	LXXVIII/378/2023	Uchwała Nr LXXVIII/378/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
			Gminy Orońsko na 2023 rok	wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
46	LXXVIII/2023	LXXVIII/379/2023	Uchwała Nr LXXVIII/379/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Orońsko	Zrealizowana
47	LXXVIII/2023	LXXVIII/380/2023	Uchwała Nr LXXVIII/380/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego na 2024 rok	W realizacji
48	LXXVIII/2023	LXXVIII/381/2023	Uchwała Nr LXXVIII/381/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: ustalenia wysokości stawek podatku i zwolnień od środków transportowych	W realizacji
49	LXXVIII/2023	LXXVIII/382/2023	Uchwała Nr LXXVIII/382/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna przyjmowanej do obliczenia podatku leśnego na 2024 rok	W realizacji
50	LXXVIII/2023	LXXVIII/383/2023	Uchwała Nr LXXVIII/383/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie: określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	W realizacji
51	LXXIX/2023	LXXIX/384/2023	Uchwała Nr LXXIX/384/2023 Rady Gminy Orońsko z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
52	LXXIX/2023	LXXIX/385/2023	Uchwała Nr LXXIX/385/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
				wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
53	LXXIX/2023	LXXIX/386/2023	Uchwała Nr LXXIX/386/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie: emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	W realizacji
54	LXXX/2023	LXXX/387/2023	Uchwała Nr LXXX/387/2023 Rady Gmina w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: przyjęcia programu ostonowego „Posiłek w szkole i w domu” Gminy Orońsko na lata 2024-2028	W realizacji
55	LXXX/2023	LXXX/388/2023	Uchwała Nr LXXX/388/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia przez osoby objęte rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028	W realizacji
56	LXXX/2023	LXXX/389/2023	Uchwała Nr LXXX/389/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Orońsko na lata 2023-2040	W realizacji
57	LXXX/2023	LXXX/390/2023	Uchwała Nr LXXX/390/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: zmian w uchwale budżetowej Gminy Orońsko na 2023 rok	Stopień realizacji określony w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Orońsko wprowadzonym Zarządzeniem Nr 39/2024 Wójta Gminy Orońsko z dnia 29 marca 2024 r.
58	LXXX/2023	LXXX/391/2023	Uchwała Nr LXXX/391/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie:	W realizacji

L.P.	Numer Sesji	Numer Uchwały	Nazwa Uchwały	Stopień Realizacji
			ustalenia wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, ustalenie planu finansowego tych wydatków oraz określenia ostatecznego terminu dokonania każdego wydatku ujętego w wykazie	
59	LXXX/2023	LXXX/392/2023	Uchwała Nr LXXX/392/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	W realizacji
60	LXXX/2023	LXXX/393/2023	Uchwała Nr LXXX/393/2023 Rady Gminy w Orońsku z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy w Orońsku oraz planów pracy stałych Komisji Rady Gminy w Orońsku na 2024 rok	W realizacji

Tabela 34. Rejestr wniosków Komisji Finansowo-Budżetowej i Spraw Socjalnych złożonych w 2023 roku

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
1.	23.01.2023 r.	73	w związku ze złym stanem drogi powiatowej w Zaborowiu - wniosek o nowe zadanie w kwocie 100 000 zł (dotacja dla Powiatu Szydłowieckiego) na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 4021 Łaziska – Zaborowie – Zastronie. Pieniądze będą pochodziły z budowy drogi wewnętrznej w Gozdkowie na dz. nr ew. 103 (projekt) kwota 30 000 – dział 600, rozdział 0017, par. 6050 oraz z zakupu autobusu szkolnego na potrzeby dowozu uczniów do szkół prowadzonych przez Gminę Orońsko. Kwota 70 000, dział 900, rozdział 90095, par. 6060;	Uchylony
2.	23.01.2023 r.	73	o wycofanie wniosku nr 1 oraz złożenie wniosku o nowe zadanie w kwocie 100 000 zł (dotacja dla Powiatu Szydłowieckiego) na zadanie „Przebudowa drogi	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			powiatowej nr 4021 Łaziska – Zaborowie – Zastronie. Pieniądze będą pochodziły z budowy drogi wewnętrznej w Gozdkowie na dz. nr ew. 103 (projekt) kwota 30 000 – dział 600, rozdział 0017, par. 6050 oraz z dotacji na GBP w Orońsku dział 921, rozdział 92116, par. 2480, kwota 70 000	
3.	31.01.2023 r.	74	o udostępnienie ilości i wysokości nagród dla pracowników Urzędu Gminy oraz kierowników jednostek organizacyjnych Gminy	Zrealizowany
4.	27.03.2023 r.	75	zmniejszenie kwoty z 500 000 zł z przeznaczeniem na dotację dla OSP Orońsko na zakup wozu strażackiego do kwoty 300 000 zł	Zrealizowany
5.	05.05.2023 r.	77	O podniesienie czynszu w gminnych zasobach mieszkaniowych, adekwatnie do standardu	Niezrealizowany
6.	11.05.2023 r.	78	o wprowadzenie do budżetu na rok 2023 nowego zadania o wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa drogi wewnętrznej w Orońsku przy ul. Dworskiej	Niezrealizowany
7.	11.05.2023 r.	78	aby sprecyzować i zgłosić, ogłosić adekwatne godziny otwarcia biblioteki w Łaziskach (obecnie biblioteka działa na telefon)	Zrealizowany
8.	11.05.2023 r.	78	ile nagród jubileuszowych zostało wypłaconych dla pracowników interwencyjnych i publicznych (rozgraniczyć) w roku 2022 i do 11 maja 2023 r. Proszę podać kwoty i ilości osób	Zrealizowany
9.	11.05.2023 r.	78	czy były wypłacane dodatki specjalne dla pracowników Urzędu Gminy? Jeżeli tak, to za jakie czynności i w jakiej wysokości za rok 2022 i do 30.04.2023 r.	Zrealizowany
10.	11.05.2023 r.	78	o udostępnienie i aktualizację	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			rejestru umów na stanie BIP Urzędu Gminy	
11.	11.05.2023 r.	78	czy doradca Wójta bierze czynny udział w rozdzielaniu nagród? Jeżeli tak, to czy powinien?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
12.	11.05.2023 r.	78	zatrudnienie na stanowisku kierownika referatu AOK w okresie 1.01.2022 do 30.04.2022 pana Romana Woźniaka chociaż w urzędzie brak takiego stanowiska, a po zatrudnieniu sekretarza/kierownika AOK czy było dublowanie wynagrodzeń?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
13.	11.05.2023 r.	78	proszę o udostępnienie pełnomocnictwa dla wykonawcy w Krogulczy Mokrej na działce nr 419/2 zgłoszenie do Starostwa powiatowego w Szydłowcu	Niezrealizowany
14.	11.05.2023 r.	78	jakie działania były podjęte w sprawie drogi nr 123 (Kaczenica) w Krogulczy Suchej	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
15.	11.05.2023 r.	78	o trwałe znaki graniczne przy geodezyjnym wytyczeniu drogi w Tomaszowie (Syberów)	Niezrealizowany
16.	11.05.2023 r.	78	o udostępnienie ekspertyzy technicznej budynku po byłym SKR oraz drugiej pod kątem budowy nowego przedszkola - żłobka	Zrealizowany
17.	30.05.2023 r.	79	O weryfikację i analizę umów dla kierowców OSP względem wynagrodzenia	Zrealizowany
18.	12.06.2023 r.	80	do Sądu Administracyjnego ws nieumieszczenia na stronie internetowej wykazu rejestru umów	-
19.	12.06.2023 r.	80	o przedłożenie projektu uchwały ws odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy czasowo zamieszkują nieruchomość	Niezrealizowany
20.	12.06.2023 r.	80	o udzielenie informacji czy został złożony wniosek o płatność w ramach programu:	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			termomodernizacja szkoły w Wałsnowie i hydrofornia oraz OZE. Jakie warunki i terminy były w poszczególnych programach?	
21.	12.06.2023 r.	80	o udostępnienie w wersji elektronicznej projektu koncepcji i oceny stanu technicznego budynku po byłym SKR dla członków Komisji Rewizyjnej i Budżetowej oraz Przewodniczącego Rady Gminy	Zrealizowany
22.	26.06.2023 r.	81	o udostępnienie kosztów dopłat do kanalizacji w skali roku, na następne posiedzenie Komisji	Zrealizowany
23.	26.06.2023 r.	81	o uzupełnienie Programu ochrony środowiska o opracowanie dot. flory i fauny	Niezrealizowany
24.	26.06.2023 r.	81	o dokonanie wstępnego podziału nieruchomości prywatnych z przeznaczeniem na drogę gminą nr 123 w Krogulczy Suchej (Kaczenica)	Niezrealizowany
25.	26.06.2023 r.	81	o dofinansowanie na zakup stołów cateringowych i ławek dla KGW „Aniołki Floriana”	Zrealizowany
26.	20.07.2023 r.	82	czy filia biblioteki publicznej w Łaziskach może pracować na telefon?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
27.	20.07.2023 r.	82	za jakie czynności były wypłacone pracownikom wynagrodzenia – proszę o sprecyzowanie	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
28.	20.07.2023 r.	82	o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przejęcia obowiązku gminy odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady	Niezrealizowany
29.	20.07.2023 r.	82	o podjęcie działań mających na celu zmniejszenie kosztów eksploatacji oczyszczalni ścieków w Łaziskach i Orońsku	Niezrealizowany
30.	20.07.2023 r.	82	o wykonanie odrębnej studni głębinowej do obsługi boiska sportowego w Orońsku	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
31.	18.08.2023 r.	83	ile właścicieli nieruchomości niezamieszkiwanych tj. letników złożyło deklaracje w 2023 r. na odbiór odpadów	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
32.	18.08.2023 r.	83	wnoskujemy, aby rejestr umów umieszczony na stronie internetowej posiadał dane osobowe jako strony umowy oraz uaktualnienie wartości umowy	Zrealizowany
33.	18.08.2023 r.	83	kto w Urzędzie Gminy posiada ryczałt na samochód prywatny do celów służbowych i w jakiej kwocie	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
34.	18.08.2023 r.	83	uzupełnić rejestr umów za 2022 r. na stronie internetowej Urzędu Gminy w Orońsku	Zrealizowany
35.	18.08.2023 r.	83	udostępnienie petycji i wniosków na stronie internetowej	Zrealizowany
36.	18.08.2023 r.	83	udostępnienie nagrań z sesji Rady Gminy w Orońsku	Zrealizowany
37.	02.10.2023 r.	85	o wycofanie punktu 25 dotyczącego zwiększenia planu o kwotę 15 000 zł na dotację podmiotową dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Orońsku;	Zrealizowany
38.	02.10.2023 r.	85	o informację Wójta na sesji na jakim etapie jest realizacja zadania dotyczącego układu komunikacyjnego ul. Osiedlowa i Dworska	Zrealizowany
39.	02.10.2023 r.	85	o wycofanie z projektu budżetu punktu 12, 17, 22 do dalszej analizy przez komisję Rewizyjną i Komisję FBISS	Zrealizowany
40.	06.11.2023 r.	86	na wniosek p. Skarbnik o zatrudnienie jednego pracownika w księgowości Komisja wnioskuje do Wójta o zatrudnienie pracownika;	Zrealizowany
41.	06.11.2023 r.	86	wniosek Komisji, aby zakres czynności pracowników UG powinny być przeanalizowane i zweryfikowane przez Wójta. Wynika to z dublowania niektórych kwot ze te same czynności;	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
42.	06.11.2023 r.	86	wnioski ze wspólnej komisji Rewizyjnej i Budżetowej z dn. 18.08.2023 r., będą analizowane na kolejnej wspólnej komisji, ponieważ zostały bez odpowiedzi;	-
43.	06.11.2023 r.	86	wniosek o wykonanie nowych przystanków, poprzez sfinansowanie środków z zewnątrz;	Niezrealizowany
44.	06.11.2023 r.	86	wniosek o podwyższenie podatku o 5% na 2024 od nieruchomości;	Zrealizowany
45.	06.11.2023 r.	86	podatek rolny – wniosek o wzrost o 5%;	Zrealizowany
46.	06.11.2023 r.	86	podatek leśny – o podwyższenie o 5 %;	Zrealizowany
47.	06.11.2023 r.	86	wniosek o udostępnienie dokumentacji sądowej dotyczącej świetlicy w Zaborowiu (sprawa z wykonawcą remontu).	Zrealizowany
48.	08.12.2023 r.	88	O udostępnienie wykazu dokumentacji projektowych, koncepcji oraz opinii będących w zasobach Gminy Orońsko z wykazaniem kwoty oraz okresu ich obowiązywania. Oraz wskazanie, które inwestycje zostały zrealizowane, a które nie.	Niezrealizowany

Tabela 35. Rejestr wniosków Komisji Rewizyjnej złożonych w 2023 roku

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
1.	01.03.2023 r.	35	o usunięcie krzaków i oczyszczenia terenu wokół boiska w łąziskach oraz podłączenie prądu – instalacji elektrycznej do kontenerów przeznaczonych na szatnie sportowe przy boisku	Zrealizowany
2.	01.03.2023 r.	35	o oddanie części budynku zajmowanego przez przedszkole na ul. Brandta w Orońsku klubowi sportowemu „GKS ORONKA”	Niezrealizowany
3.	12.04.2023 r.	36	w jakim terminie zostały zmienione Regulaminy wynagradzania pracowników? Czy ze zmienionymi regulaminami byli zapoznani pracownicy? Czy zmiana Regulaminu wynagradzania była zrobiona na podstawie Zarządzenia Wójta i czy zarządzenie zostało ogłoszone na stronie BIP?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
4.	12.04.2023 r.	36	czy zatrudniono na stanowiska kierownicze osoby na czas określony bez zachowania procedur naboru i czy w Regulaminie organizacyjnym było przewidziane stanowisko kierownicze?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
5.	12.04.2023 r.	36	proszę o udostępnienie Regulaminu organizacyjnego oraz	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			schematu organizacyjnego	
6.	12.04.2023 r.	36	proszę o udostępnienie rejestru zarządzeń Wójta celem sprawdzenia czy wszystkie zarządzenia są publikowane na BIP'ie	Zrealizowany
7.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie procedur wypłacania nagród jubileuszowych dla pracowników zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i publicznych. Czy były przypadki różnicowania pracowników w wypłacie nagród jubileuszowych?	Zrealizowany
8.	12.04.2023 r.	36	czy były wypłacone dodatki specjalne powyżej procentów wskazanych w regulaminie?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
9.	12.04.2023 r.	36	czy należy się kierownikowi referatu wynagrodzenie za godziny nadliczbowe?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
10.	12.04.2023 r.	36	dlaczego nie wypłacono godzin nadliczbowych dla pracowników administracyjnych jeżeli taki występowały?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
11.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie rejestru wyjść prywatnych i ich odpracowanie oraz odbieranie nadgodzin i ich wypłacanie	Zrealizowany
12.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie zatrudnienia pracownika – trenera Bińkowskiego Marcina	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
13.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie jakich dochowano procedur przy zatrudnieniu zastępcy kierownika RGK i czy dokonano zmian w regulaminie organizacyjnym - regulamin do wglądu	Zrealizowany
14.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie pkt. 10 skargi: „przeprowadzenie konkursu na sekretarza – kierownika referatu AOK, a po dwóch miesiącach rozdzielenie tych funkcji. Oczywiście bez zmiany regulaminu organizacyjnego, bez konsekwencji finansowych”	Zrealizowany
15.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie pkt 14 skargi: „zatrudnienie na stanowisku kierownika referatu AOK w okresie 01.01.2022 – 30.04.2022 pana Romana Woźniaka chociaż w Urzędzie brak takiego stanowiska, a po zatrudnieniu Sekretarza/kierownika AOK dublowania wynagrodzeń”	Zrealizowany
16.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie pkt 15 skargi: „stworzenie stanowiska kierownika AOK chociaż brak jest ku temu podstawy prawnej ponowne dublowanie stanowisk i pobieranie	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			pieniędzy”	
17.	12.04.2023 r.	36	proszę o wyjaśnienie pkt. 16 skargi: „dlaczego zarządzenia Wójta nie są publikowane na BIP’ie”	Zrealizowany
18.	12.04.2023 r.	36	o złożenie merytorycznego wyjaśnienia ws przedstawionej skargi dot. postępowania zamówień publicznych na udzielenia zamówień dot. kruszywa drogowego	Zrealizowany
19.	12.04.2023 r.	36	proszę o udostępnienie zgłoszeń do Starostwa Powiatowego w Szydłowcu ws budowy placu zabaw oraz postanowień lub decyzji Starostwa Powiatowego w Szydłowcu o demontażu placu zabaw w Krogulczy Mokrej	Zrealizowany
20.	05.05.2023 r.	37	O podniesienie czynszu w gminnych zasobach mieszkaniowych, adekwatnie do standardu	Niezrealizowany
21.	11.05.2023 r.	38	o wprowadzenie do budżetu na rok 2023 nowego zadania o wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa drogi wewnętrznej w Orońsku przy ul. Dworskiej	Niezrealizowany
22.	11.05.2023 r.	38	aby sprecyzować i zgłosić, ogłosić adekwatne godziny otwarcia biblioteki w Łaziskach (obecnie	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			biblioteka działa na telefon)	
23.	11.05.2023 r.	38	ile nagród jubileuszowych zostało wypłaconych dla pracowników interwencyjnych i publicznych (rozgraniczyć) w roku 2022 i do 11 maja 2023 r. Proszę podać kwoty i ilości osób	Zrealizowany
24.	11.05.2023 r.	38	czy były wypłacane dodatki specjalne dla pracowników Urzędu Gminy? Jeżeli tak, to za jakie czynności i w jakiej wysokości za rok 2022 i do 30.04.2023 r.	Zrealizowany
25.	11.05.2023 r.	38	o udostępnienie i aktualizację rejestru umów na stanie BIP Urzędu Gminy	Zrealizowany
26.	11.05.2023 r.	38	czy doradca Wójta bierze czynny udział w rozdzielaniu nagród? Jeżeli tak, to czy powinien?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
27.	11.05.2023 r.	38	zatrudnienie na stanowisku kierownika referatu AOK w okresie 1.01.2022 do 30.04.2022 pana Romana Woźniaka chociaż w urzędzie brak takiego stanowiska, a po zatrudnieniu sekretarza/kierownika AOK czy było dublowanie wynagrodzeń?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
28.	11.05.2023 r.	38	proszę o udostępnienie pełnomocnictwa dla wykonawcy w Krogulczy Mokrej na działce nr 419/2	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			zgłoszenie do Starostwa powiatowego w Szydłowcu	
29.	11.05.2023 r.	38	jakie działania były podjęte w sprawie drogi nr 123 (Kaczenica) w Krogulczy Suchej	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
30.	11.05.2023 r.	38	o trwałe znaki graniczne przy geodezyjnym wytyczeniu drogi w Tomaszowie (Syberów)	Niezrealizowany
31.	11.05.2023 r.	38	o udostępnienie ekspertyzy technicznej budynku po byłym SKR oraz drugiej pod kątem budowy nowego przedszkola - żłobka	Zrealizowany
32.	12.06.2023 r.	39	do Sądu Administracyjnego ws nieumieszczenia na stronie internetowej wykazu rejestru umów	-
33	12.06.2023 r.	39	o przedłożenie projektu uchwały ws odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy czasowo zamieszkują nieruchomość	Niezrealizowany
34	12.06.2023 r.	39	o udzielenie informacji czy został złożony wniosek o płatność w ramach programu: termomodernizacja szkoły w Wąlsnowie i hydrofornia oraz OZE. Jakie warunki i terminy były w poszczególnych programach?	Zrealizowany
35.	12.06.2023 r.	39	o udostępnienie w wersji elektronicznej	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			projektu koncepcji i oceny stanu technicznego budynku po byłym SKR dla członków Komisji Rewizyjnej i Budżetowej oraz Przewodniczącego Rady Gminy	
36.	20.07.2023 r.	41	czy filia biblioteki publicznej w Łaziskach może pracować na telefon?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
37.	20.07.2023 r.	41	za jakie czynności były wypłacone pracownikom wynagrodzenia – proszę o sprecyzowanie	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
38.	20.07.2023 r.	41	o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przejęcia obowiązku gminy odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady	Niezrealizowany
39.	20.07.2023 r.	41	o podjęcie działań mających na celu zmniejszenie kosztów eksploatacji oczyszczalni ścieków w Łaziskach i Orońsku	Zrealizowany
40.	20.07.2023 r.	41	o wykonanie odrębnej studni głębinowej do obsługi boiska sportowego w Orońsku	Niezrealizowany
41.	18.08.2023	42	ile właścicieli nieruchomości niezamieszkiwanych tj. letników złożyło deklaracje w 2023 r. na odbiór odpadów	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
42.	18.08.2023	42	wnioskujemy, aby rejestr umów umieszczony na stronie internetowej posiadał dane	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			osobowe jako strony umowy oraz uaktualnienie wartości umowy	
43.	18.08.2023	42	kto w Urzędzie Gminy posiada ryczałt na samochód prywatny do celów służbowych i w jakiej kwocie	Zrealizowany
44.	18.08.2023	42	uzupełnić rejestr umów za 2022 r. na stronie internetowej Urzędu Gminy w Orońsku	Zrealizowany
45.	18.08.2023	42	udostępnienie petycji i wniosków na stronie internetowej	Zrealizowany
46.	18.08.2023	42	udostępnienie nagrań z sesji Rady Gminy w Orońsku	Zrealizowany
47.	06.11.2023 r.	43	na wniosek p. Skarbnik o zatrudnienie jednego pracownika w księgowości Komisja wnioskuje do Wójta o zatrudnienie pracownika;	Zrealizowany
48.	06.11.2023 r.	43	wniosek Komisji, aby zakres czynności pracowników UG powinny być przeanalizowane i zweryfikowane przez Wójta. Wynika to x dublowania niektórych kwot ze te same czynności;	Zrealizowany
49.	06.11.2023 r.	43	wnioski ze wspólnej komisji Rewizyjnej i Budżetowej z dn. 18.08.2023 r., będą analizowane na kolejnej wspólnej komisji, ponieważ zostały bez odpowiedzi;	-
50.	06.11.2023 r.	43	wniosek o wykonanie nowych przystanków, poprzez	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			sfinansowanie środków z zewnątrz;	
51.	06.11.2023 r.	43	wniosek o podwyższenie podatku o 5% na 2024 od nieruchomości;	Zrealizowany
52.	06.11.2023 r.	43	podatek rolny – wniosek o wzrost o 5%;	Zrealizowany
53.	06.11.2023 r.	43	podatek leśny – o podwyższenie o 5 %;	Zrealizowany
54.	06.11.2023 r.	43	wniosek o udostępnienie dokumentacji sądowej dotyczącej świetlicy w Zaborowiu (sprawa z wykonawcą remontu)	Zrealizowany
55.	18.12.2023 r.	44	o przedstawienie wykazu wszystkich niezrealizowanych dokumentacji projektowych od roku 2018;	Niezrealizowany
56.	18.12.2023 r.	44	o zamontowanie 3 lamp: - 2 od Pana K. do Pana M.; - 1 przed posesją Pana K.;	Niezrealizowany
57.	18.12.2023 r.	44	czy w Gminie Orońsko powołania jest Gminna Komisja Przeciwdziałania Narkomanii?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji

Tabela 36. Rejestr wniosków Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Sportu złożonych w 2023 roku

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
1.	01.03.2023 r.	35	o udzielenie informacji kto ma zakupić 3 wagi ze wzrostomierzem do szkół w Ciepłej, Wąsnowie i Guzowie (gmina, szkoły czy ośrodek zdrowia?)	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
2.	01.03.2023 r.	35	o usunięcie krzewów i oczyszczenie	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			terenu wokół boiska w łąziskach oraz o prawidłowe podłączenie instalacji elektrycznej w kontenerach przeznaczonych na szatnie sportowe przy boisku	
3.	01.03.2023 r.	35	oddanie części budynku zajmowanego przez przedszkole na ul. Brandta w orońsku klubowi sportowemu „GKS ORONKA”	Niezrealizowany
4.	31.03.2023 r.	36	o systematyczną aktualizację strony internetowej Gminy poprzez wykorzystanie informacji ze stron internetowych szkół i stowarzyszeń	Zrealizowany
5.	31.03.2023 r.	36	zapytanie czy budynek, który został wybudowany w ramach dotacji z Ministerstwa Sportu przy ul. Brandta jest wykorzystywany zgodnie z jego przeznaczeniem?	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
6.	31.03.2023 r.	36	ponawiamy prośbę o udostępnienie w wersji elektronicznej koncepcji przebudowy budynku OSP w Krogulczej na przedszkole	Zrealizowany
7.	06.06.2023 r.	37	o przygotowanie sprawozdania w	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			formie pisemnej i ustnej z działalności „ORLIKA”;	
8.	06.06.2023 r.	37	z jakich przyczyn pracownik biblioteki w Tomaszowie został oddelegowany do Orońska;	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
9.	06.06.2023 r.	37	o naprawę dachu w świetlicy w Tomaszowie (przecieka sufit);	Zrealizowany
10.	06.06.2023 r.	37	o oczyszczenie kostki przed pomnikiem w Orońsku;	Zrealizowany
11.	06.06.2023 r.	37	o wycięcie krzewów i usunięcie wystających karp przy pomniku w Ciepłej;	Zrealizowany
12.	06.06.2023 r.	37	na jakim etapie jest realizacja tablicy z nazwiskami poległych podczas wojny w Ciepłej;	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
13.	06.06.2023 r.	37	na jakim etapie jest pozyskanie nieruchomości pod cmentarz w Krogulczy Mokrej. Wnioskujemy o wykoszenie traw wokół pomnika;	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji
14.	06.06.2023 r.	37	o uporządkowanie terenu wokół biblioteki w Łaziskach;	Zrealizowany
15.	06.06.2023 r.	37	o umieszczenie informacji o faktycznych godzinach funkcjonowania biblioteki w Łaziskach;	Zrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
16.	06.06.2023 r.	37	przy pomniku w Guzowie postawić tablicę z napisem „teren publiczny zakaz picia alkoholu i palenia papierosów”;	Niezrealizowany
17.	30.08.2023 r.	38	Szkoła w Guzowie: wymiana kamer generalny remont drzwi wejściowych uporządkowanie terenu przy budynku gospodarczym (wywóz gruzu, odkrzaczenia) dobudowa sali gimnastycznej korytarz dolny – wymiana parkietu (na płytki lub tarket) Szkoła w Ciepłej: wykonanie podjazdu dobudowa sali gimnastycznej Szkoła w Wąsnowie: remont sali gimnastycznej remont schodów przy wyjściu z Sali gimnastycznej remont urządzeń na placu zabaw (zamknąć plac zabaw do chwili wyk. napraw) wyciąć suche drzewo przy szkole czy są oszczędności z pompy ciepła? Szkoła w Orońsku:	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			1. zlikwidowanie części tarasu 2. odnowa elewacji zewnętrznej w połączeniu z murałem Przedszkole Krogulcza: 1. natychmiast usunąć przęsa ogrodzenia (pod bramą), które stanowią zagrożenia życia i zdrowia 2. wyk. remont schodów Przedszkole Orońsko, ul. Wesoła: 1. wnioskujemy o pozyskanie pomieszczeń dla logopedy i innych specjalistów 2. zamontować stojak na rowery 3. rozeznaczyć w możliwości zamontowania czytników Ponad to wykonać analizę kosztów naprawy podłoża (wykładziny) na wszystkich szkolnych placach zabaw i boisku szkolnym w Guzowie i Wąsnowie - Wnioskujemy o systematyczne wykaszanie terenu przy szkołach, placach zabaw i innych obiektach oświatowych (w tym filia biblioteki	

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			w Łaziskach) - Bąków – plac zabaw – wymiana wadliwego urządzenia (karuzeli) - Przeanalizowanie możliwości przeniesienia 5-latków z przedszkola przy ul. Brandta do szkół - Prosimy o wystosowanie wniosków do Powiatu o wycięcie krzewów nachodzących na ulice i utrudniających jazdę przy drogach powiatowych w naszej Gminie oraz wypełnienie ubytków w asfalcie w powyższych drogach (szczególnie Chronów-Łaziska). Wnioskujemy także o wyrównanie i utwardzenie drogi gruntowej (powiatowej) łączącej Chronów Kolonia z Chronowem Wieś	
18.	15.11.2023 r.	39	jak interpretuje Wójt zapis ustawy z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi art. 4¹ ust. 1 i ust. 3. Dlaczego Komisja Rozwiązywania	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			Problemów Alkoholowych nie realizuje programu przeciwdziałania narkomanii?	
19.	15.11.2023 r.	39	Prosimy o informację jakie działania zostały zrealizowane w ramach programu rozwiązywania problemów alkoholowych i programu przeciwdziałania narkomanii z wyszczególnieniem kwot na poszczególne zadania	Temat przeanalizowany na posiedzeniu Komisji

Tabela 37. Rejestr wniosków Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Promocji i Aktywności Społecznej złożonych w 2023 roku

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
1.	28.03.2023 r.	33	o przejęcie działki nr 330 w Krogulczy Mokrej o pow. 0,58 ha od Skarbu Państwa w celu zagospodarowania terenu wokół cmentarza wojennego oraz na cele rekreacyjne dla mieszkańców Krogulczy Mokrej	Niezrealizowany
2.	28.03.2023 r.	33	o przejęcie działki nr 516/1 w Chronowie-Kolonii od Skarbu Państwa w celu zagospodarowania terenu pod plac zabaw	Niezrealizowany
3.	26.06.2023 r.	34	o udostępnienie kosztów dopłat do kanalizacji w skali roku, na następne posiedzenie Komisji	Zrealizowany
4.	26.06.2023 r.	34	o uzupełnienie	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			Programu ochrony środowiska o opracowanie dot. flory i fauny	
5.	26.06.2023 r.	34	o dokonanie wstępnego podziału nieruchomości prywatnych z przeznaczeniem na drogę gminą nr 123 w Krogulczy Suchej (Kaczenica)	Niezrealizowany
6.	26.06.2023 r.	34	o dofinansowanie na zakup stołów kateringowych i ławek dla KGW „Aniołki Floriana”	Zrealizowany
7.	18.12.2023 r.	36	o założenie lamp przy drodze Lipowej (Leśniczówka) w m. Łaziska	Niezrealizowany

Tabela 38. Rejestr wniosków Komisji Samorządu Ładu, Porządku Publicznego, Handlu i Usług złożonych w 2023 roku

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
1.	17.04.2023 r.	20	Wniosek aby na następne posiedzenie zaprosić kierownik w Dobrucie p. L.M.	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
2.	17.04.2023 r.	20	Wniosek komisji skierowany do komisji Budżetowej w sprawie wyjaśnienia z czego wynikają zróżnicowane stawki poszczególnych jednostek dla kierowców ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Orońsko	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
3.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o zamontowanie w kuchni dodatkowego gniazdka siłowego oraz usunięcie z placu szkolnego	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			zardzewiałego kosza na śmieci i starych samochodów	ubiegłych
4.	17.04.2023 r.	20	Guzów poprawa stanu technicznego placu zabaw i barierki przy zjeździe dla niepełnosprawnych	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
5.	17.04.2023 r.	20	PSP Ciepła - prośba o wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych i rozeznania możliwości pozyskania środków na budowę sali gimnastycznej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
6.	17.04.2023 r.	20	Wniosek komisji w sprawie pomalowania Sali w Krogulczy Suchej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
7.	17.04.2023 r.	20	Przedszkole Samorządowe w Orońsku, ul. Brandta, brak pokoju socjalnego dla pracowników, tylko jedna łazienka dla 25 dzieci	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
8.	17.04.2023 r.	20	Prośba o zatrudnianie w przedszkolach stałych pracowników	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
9.	17.04.2023 r.	20	Wniosek komisji w sprawie rozpoznania możliwości adaptacji mieszkań komunalnych na przedszkole, aby wszystkie oddziały przedszkolne znajdowały się w jednym miejscu	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
10.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o zamontowanie monitoringu przy skrzyżowaniu ul. Brandta, Radomskiej i Starowiejskiej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
11.	17.04.2023 r.	20	Wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych w PSP Ciepła	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
12.	17.04.2023 r.	20	Naprawa dróg asfaltowych w Krogulczy Mokrej i Suchej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
13.	17.04.2023 r.	20	Uzupełnienie ubytków i wyrównanie ulic: Leśna, Orzechowa, Topolowa, Dworska, Christianiego, Osiedlowa, Górna	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
14.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o przebudowę hydrantu na podziemny na ul. Górnej oraz usunięcie zakrzaceń	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
15.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o uzupełnienie ubytków w asfalcie Dobrut	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
16.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o załatwienie ubytków w asfalcie w Guzowie	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
17.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o załatwienie	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			ubytków w asfalcie ulica Zagórska	– brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
18.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o zaczęcie chodnika na ul. Zagórskiej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
19.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o udrożnienie rowów na ul. Rzecznej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
20.	17.04.2023 r.	20	Wniosek do powiatu o położenie jeszcze jednej warstwy asfaltu od wiaduktu w stronę Helenowa	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
21.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o wykonanie odwodnienia przy drodze odchodzącej od drogi powiatowej (Orońsko – Wolanów) w Guzowie w stronę Krogulczy o nr 569	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
22.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o poprawę nawierzchni na drodze Guzów-Chronówek	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
23.	17.04.2023 r.	20	Chronów – wniosek o poprawę drogi asfaltowej od krzyża w kierunku Chronowa przy trakcji kolejowej i drogi łączącej Chronów Kolonię z Chronowem	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
24.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			uporządkowanie terenu wokół boiska w łąziskach i wykonanie płyty betonowej pod kontenery oraz poprawę drogi nieutwardzonej przy blokach	– brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
25.	17.04.2023 r.	20	Bąków – na drodze asfaltowej objętej gwarancją wystąpiły pofałdowania stąd wniosek, aby gmina zwróciła się do wykonawcy	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
26.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o zabezpieczenia ogrodzeniem ujęcia wody w Ciepłej	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
27.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o wyrównanie i uzupełnienie drogi kruszywem w Wąsnowie	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
28.	17.04.2023 r.	20	Wniosek o wyrównanie dróg gruntowych w Zaborowiu oraz sporządzenie przez gminę pisma do odpowiedniego organu o utworzenie zbiornika retencyjnego na terenach corocznie zalewanych a mianowicie od mostu w Zaborowiu w stronę m. Świniów	Niezrealizowany – brak kontekstu, wniosek powtórzony z posiedzenia Komisji z lat ubiegłych
29.	30.08.2023 r.	21	Szkoła w Guzowie: 1. wymiana kamer 2. generalny remont drzwi wejściowych 3. uporządkowanie terenu przy budynku	Niezrealizowany

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			gospodarczym (wywóz gruzu, odkrzaczenia) 4. dobudowa sali gimnastycznej 5. korytarz dolny – wymiana parkietu (na płytki lub tarket) Szkoła w Ciepłej: 1. wykonanie podjazdu 2. dobudowa sali gimnastycznej Szkoła w Wałsnowie: 1. remont sali gimnastycznej 2. remont schodów przy wyjściu z Sali gimnastycznej 3. remont urządzeń na placu zabaw (zamknąć plac zabaw do chwili wyk. napraw) 4. wyciąć suche drzewo przy szkole 5. czy są oszczędności z pompy ciepła? Szkoła w Orońsku: 1. zlikwidowanie części tarasu 2. odnowa elewacji zewnętrznej w połączeniu z murałem Przedszkole Krogulcza: 1. natychmiast usunąć przęsła ogrodzenia (pod bramą), które stanowią zagrożenia życia i zdrowia 2. wyk. remont schodów Przedszkole Orońsko, ul. Wesoła: 1. wnioskujemy o pozyskanie pomieszczeń dla logopedy i innych specjalistów 2. zamontować stojak na rowery 3. rozeznaczyć się w możliwości	

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
			zamontowania czytników Ponad to wykonać analizę kosztów naprawy podłoża (wykładziny) na wszystkich szkolnych placach zabaw i boisku szkolnym w Guzowie i Wąlsnowie - Wnioskujemy o systematyczne wykaszanie terenu przy szkołach, placach zabaw i innych obiektach oświatowych (w tym filia biblioteki w Łaziskach) - Bąków – plac zabaw – wymiana wadliwego urządzenia (karuzeli) - Przeanalizowanie możliwości przeniesienia 5-latków z przedszkola przy ul. Brandta do szkół - Prosimy o wystosowanie wniosków do Powiatu o wycięcie krzewów nachodzących na ulice i utrudniających jazdę przy drogach powiatowych w naszej Gminie oraz wypełnienie ubytków w asfalcie w powyższych drogach (szczególnie Chronów-Łaziska). Wnioskujemy także o wyrównanie i utwardzenie drogi gruntowej (powiatowej) łączącej Chronów Kolonia z Chronowem Wieś	

Tabela 39. Rejestr wniosków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji złożonych w 2023 roku

L.p.	Data	Nr posiedzenia	Treść wniosku	Stopień realizacji
1.	03.04.2023 r.	24	Wniosek o informację czy w rejestrach: ewidencji ludności, odpadów komunalnych, opłat za wodę, opłat za podatki, numerów porządkowych budynków występują takie osoby jak: Pani JK zam. ul. Starowiejska 15, Pani JK zam. Bąków 42 oraz Pan JK zam. Krogulcza Mokra 29.	Zrealizowany

11. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW, STRATEGII

CELE W ZAKRESIE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY OROŃSKO

1. REWITALIZACJA

- inwestycje w infrastrukturę i instytucje kultury Gminy;
- tworzenie nowej i rozwijania istniejącej przestrzeni rekreacyjnej;
- adaptacja obiektów infrastruktury na cele społeczne;
- poprawa estetyki i funkcjonalności budynków użyteczności publicznej;
- zwiększanie dostępności mieszkańców obszarów wiejskich do usług komunalnych;
- likwidacja barier architektonicznych.

2. SPOŁECZEŃSTWO

- inwestycja w infrastrukturę edukacji przedszkolnej i ogólnej;
- uruchamianie dodatkowych zajęć i programów nauczania wspierających rozwój kompetencji;
- organizacja zajęć wyrównujących szanse dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami;
- tworzenie dziennych domów pobytu dla osób starszych.

3. PRZESTRZEŃ CZASU WOLNEGO

- stworzenie systemu ścieżek rekreacyjnych;
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne, z zakresu kultury fizycznej i sportu;
- współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego Lokalnej Grupy Działania na rzecz tworzenia wspólnej oferty turystycznej;
- opracowanie programu współpracy z Centrum Rzeźby Polskiej.

4. ATRAKCYJNOŚĆ GOSPODARZA

- prowadzenie racjonalnej, efektywnej i przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami;
- promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- inwestowanie w instalacje wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW

Strategia musi określać ramy finansowe i źródła finansowania. Wyznaczenie takich ram jest niezbędne do oceny możliwości realizacji strategii. Nie jest natomiast wymagane przedstawienie szczegółowego planu finansowego poszczególnych celów i działań, a jedynie określenie skali wydatków i możliwości pozyskania środków na ich pokrycie (przepisy nie określają metodyki szacowania kosztów realizacji strategii). Z uwagi na to, iż ważnym źródłem realizacji strategii są środki zewnętrzne, przede wszystkim unijne, dlatego należy ciągle monitorować i aplikować w ogłaszanych naborach. Otóż zgodnie z priorytetami perspektywy unijnej na lata 2021-2027 oraz Europejskiego Funduszu Odbudowy, kluczowe znaczenie będą miały m.in. inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową, a także ukierunkowane wprost na niwelowanie negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych pandemii Covid-19.

Dokumentami wykonawczymi względem strategii są obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w gminie. Strategia powinna odnieść się do tych dokumentów, np. ocenić ich aktualność i spójność w kontekście jej zapisów, a w efekcie wskazać dokumenty przewidziane do sporządzenia lub zmiany wraz z ogólnymi wytycznymi.

W Gminie Orońsko w 2023 roku obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

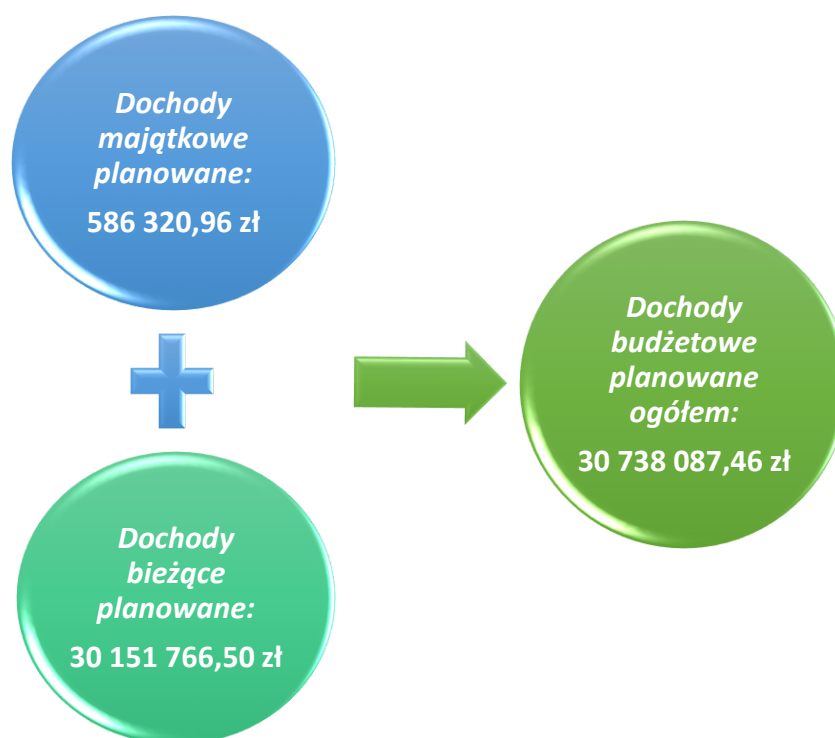
- **Wieloletni Program Współpracy Gminy Orońsko z Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2022-2024** (Uchwała Nr LVII/281/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie: przyjęcia Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Orońsko z Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2022- 2024.);
- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko na lata 2022-2025** (Uchwała Nr LVII/284/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko na lata 2022-2025. oraz Uchwała Nr LXI/301/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie: zmiany załącznika do uchwały Nr LVII/284/2022 Rady Gminy Orońsko z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Orońsko na lata 2022-2025.);
- **Wieloletni program ostonowy Gminy Orońsko w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023** (Uchwała nr IV/13/18 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie: uchwalenia wieloletniego programu ostonowego Gminy Orońsko w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023);
- **Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025** (Uchwała nr XLVI/234/17 Rady Gminy w Orońsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie: przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025);
- **Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011-2032** (Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Orońsko na lata 2011-2032);
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Orońsko na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028** (Uchwała Nr LXII/302/2022 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 sierpnia 2022

- r. w sprawie: uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orońsko na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028”);
- **Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2024** (Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2024);
 - **Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Orońsko, opracowany na lata 2011 – 2026** (Uchwała nr XIII/62/11 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie: uchwalenia "Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Orońsko) – dokument wymaga aktualizacji;
 - **Program Promocji Gminy Orońsko wraz ze strategią komunikacji marketingowej do 2030 roku** (Uchwała Nr LV/260/2021 Rady Gminy w Orońsku z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie: przyjęcia Programu Promocji Gminy Orońsko wraz ze strategią komunikacji marketingowej do 2030 roku).

12. FINANSE GMINY

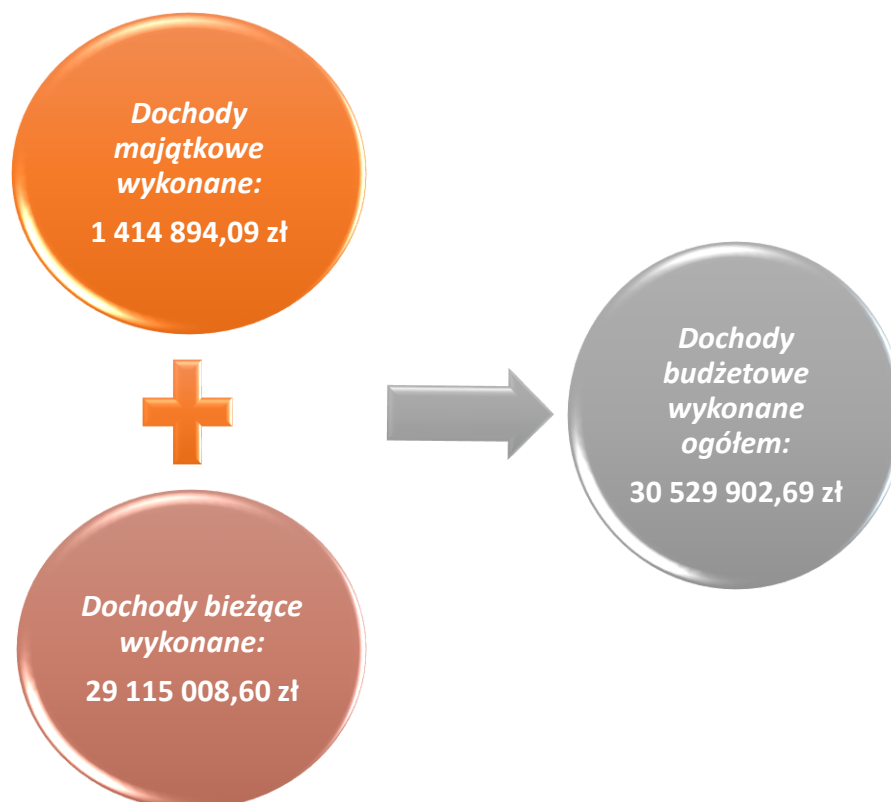
Budżet gminy to coroczny plan dochodów i wydatków. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym i ustawą o finansach publicznych, uchwała budżetowa powinna zostać podjęta do końca roku poprzedzającego rok budżetowy. Należy pamiętać, że jest to plan, jest więc naturalne, że na przestrzeni roku wprowadzane są zmiany w budżecie.

Budżet Gminy Orońsko na rok 2023 uchwalony został przez Radę Gminy Orońsko w dniu 31 stycznia 2023 roku Uchwałą Rady Gminy Nr LV/336/2023. W okresie sprawozdawczym Rada Gminy Orońsko podjęła **39 – krotnie** uchwały wprowadzające zmiany w budżecie. Zmiany te polegały na zwiększeniach bądź zmniejszeniach planowanych dochodów i wydatków oraz przesunięciach środków budżetowych między paragrafami, rozdziałami i działami klasyfikacji budżetowej.

Rysunek 1. Dochody budżetu planowane w 2023 roku (Uchwała budżetowa na rok 2023 Gminy Orońsko oraz jej zmiany)

Plan budżetu na rok 2023 przewidywał dochody w wysokości **30 738 087,46 zł**, w tym wydatki bieżące w kwocie **30 151 766,50 zł** i wydatki majątkowe w kwocie **586 320,96 zł**.

Rysunek 2. Dochody budżetu planowane w 2023 roku (Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Orońsko za 2023 rok)

Dochody budżetowe wykonano w kwocie **30 529 902,69 zł**, co stanowi **99,32 %** planu rocznego. Dochody bieżące zostały wykonane w kwocie **29 115 008,60 zł**, co stanowi **96,56 %** planu rocznego. Dochody majątkowe wykonane były na poziomie **1 414 894,09 zł**, co stanowi **241,32 %** planu rocznego.

Tabela 40. Zestawienie dochodów za 2023 rok

L.P.	Wyszczególnienie	Kwota	Uwagi
1	Dochody ogółem na mieszkańca	5 136,26 zł	Wartość wykonanych dochodów ogółem na mieszkańca, która ukazuje spadek o 21,77 % w stosunku do 2022 roku
2	Dochody bieżące na mieszkańca	4 898,22 zł	Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu
3	Dochody majątkowe na mieszkańca	238,04 zł	Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje
4	Dochody własne na mieszkańca	1 691,63 zł	Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu
5	Dochody unijne na mieszkańca	146,18 zł	Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych
6	Dochody ogółem	30 529 902,69 zł	Wartość wykonanych dochodów ogółem, która ukazuje spadek o 21,75 % w stosunku do 2022 roku

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy w 2023 roku były subwencje ogólne z budżetu państwa. Wpływy w kwocie **11 617 018,00 zł** stanowiły **38,05 %** wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na **74,13 %** wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy w 2023 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły **3 311 561,00 zł** i generowały **10,85 %** wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z różnych dochodów oraz wpływy z usług, wykonane odpowiednio w wysokości **1 248 496,95 zł**, **1 140 086,61 zł** i **1 060 765,06 zł**.

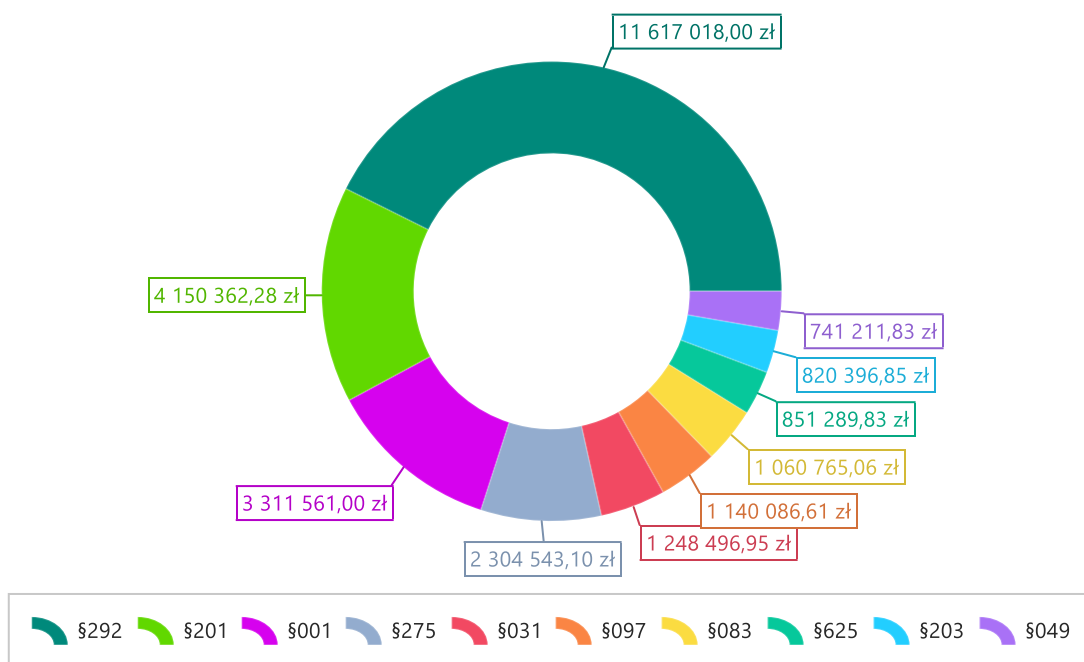
Tabela 41. Dochody gminy Orońsko w 2023 roku

L.P.	Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
1	292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	11 617 018,00
2	201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	4 150 362,28
3	001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	3 311 561,00
4	275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	2 304 543,10
5	031	Wpływy z podatku od nieruchomości	1 248 496,95
6	097	Wpływy z różnych dochodów	1 140 086,61
7	083	Wpływy z usług	1 060 765,06
8	625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	851 289,83
9	203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	820 396,85
10	049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	741 211,83
11	034	Wpływy z podatku od środków transportowych	679 629,97
12	630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	408 302,50
13	032	Wpływy z podatku rolnego	378 337,21
14	050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	364 751,11
15	094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	344 794,99
16	067	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	132 711,27
17	244	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	126 398,06
18	048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	105 792,96
19	033	Wpływy z podatku leśnego	82 976,71
20	668	Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	80 000,00
21	271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	57 530,40
22	210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	52 762,65
23	077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	51 510,00
24	091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	36 750,96
25	075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	34 531,41
26	041	Wpływy z opłaty skarbowej	32 928,84
27	246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów	31 875,00

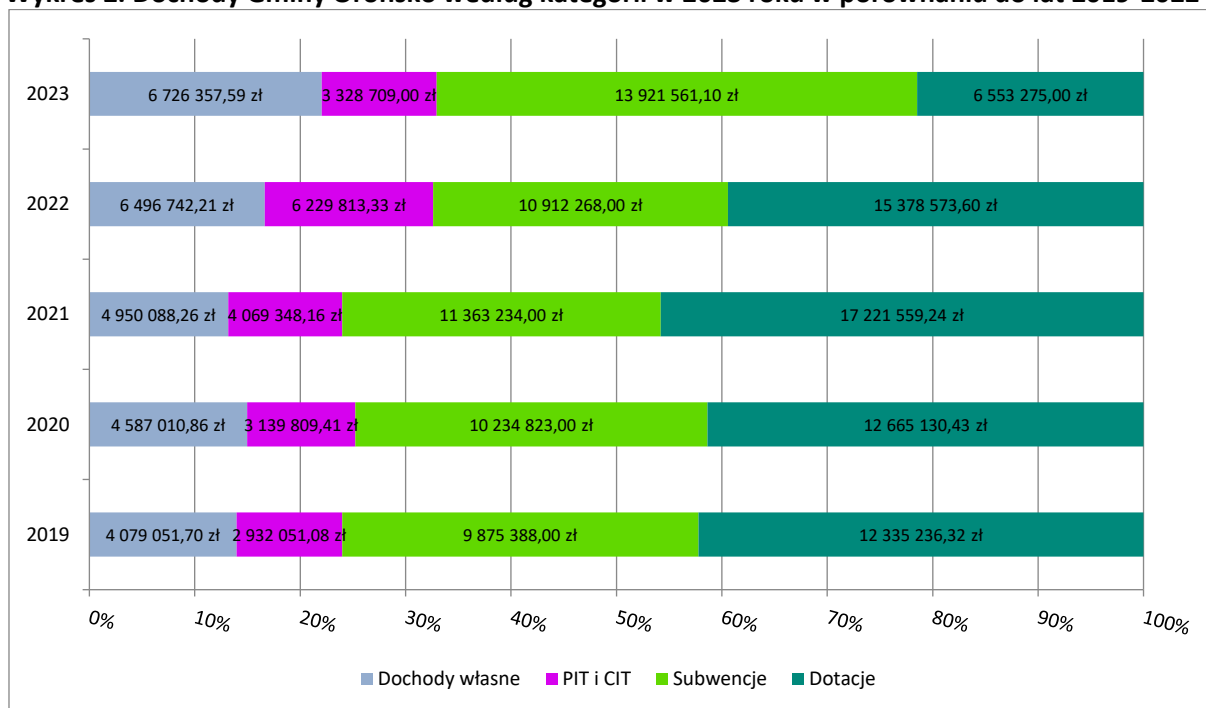
Raport o stanie Gminy Orońsko za rok 2023

L.P.	Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
		publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	
28	027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	31 321,42
29	268	Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych	30 442,00
30	092	Wpływy z pozostałych odsetek	27 049,28
31	036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	24 749,12
32	206	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	24 205,00
33	066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	23 306,15
34	218	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	19 159,40
35	669	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności, dotyczące dochodów majątkowych	17 588,37
36	002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	17 148,00
37	236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	16 819,04
38	095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	10 128,07
39	055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	8 842,35
40	069	Wpływy z różnych opłat	7 388,70
41	058	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	6 780,20
42	626	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	6 203,39
43	269	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	4 789,64
44	064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	4 122,98
45	096	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	1 900,00
46	043	Wpływy z opłaty targowej	510,00
47	291	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	134,03
48	046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00
49	270	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00
Razem			30 529 902,69

Wykres 1. Dziesięć głównych źródeł dochodów Gminy w 2023 roku

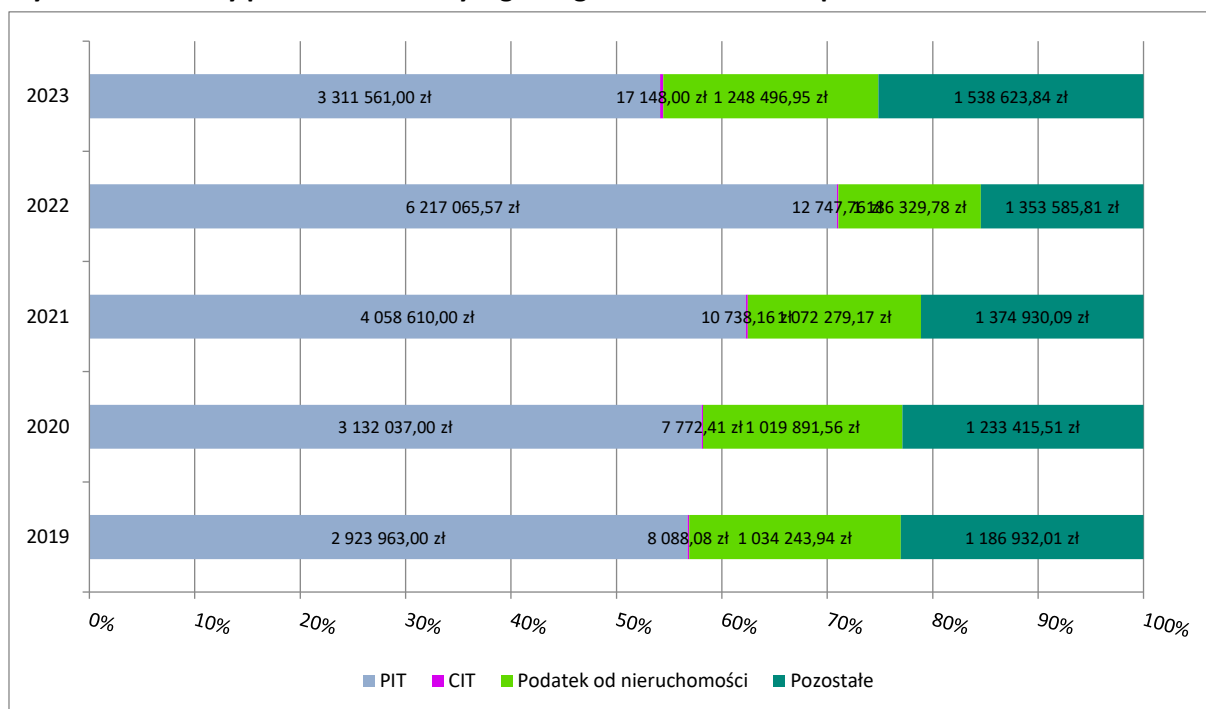

Wykres 2. Dochody Gminy Orońsko według kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022

*z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 3. Dochody podatkowe Gminy wg kategorii w 2023 roku w porównaniu do lat 2019-2022

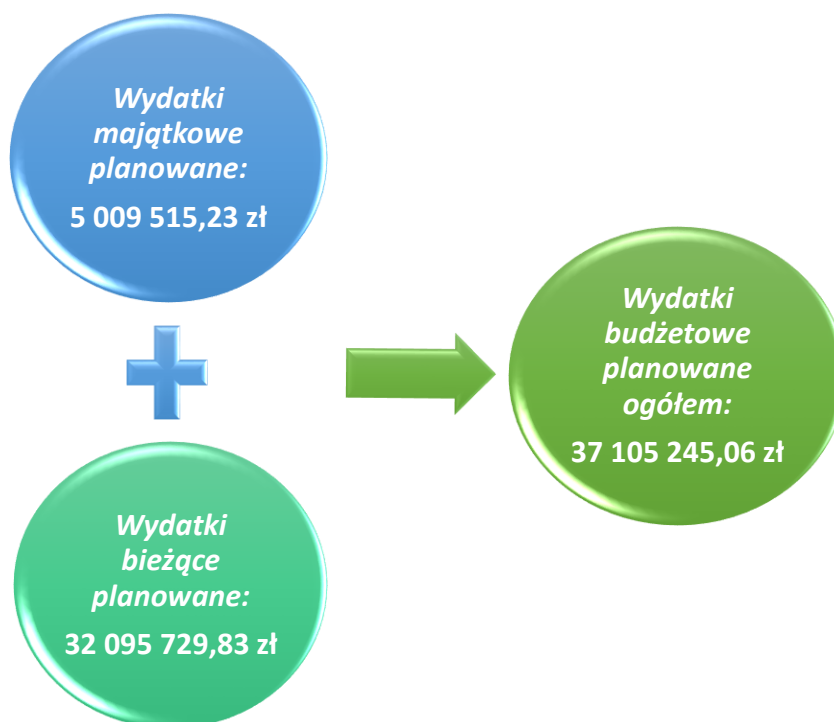

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2023 roku: **1 901 983,01 zł**.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2023 roku: **341 579,74 zł**.

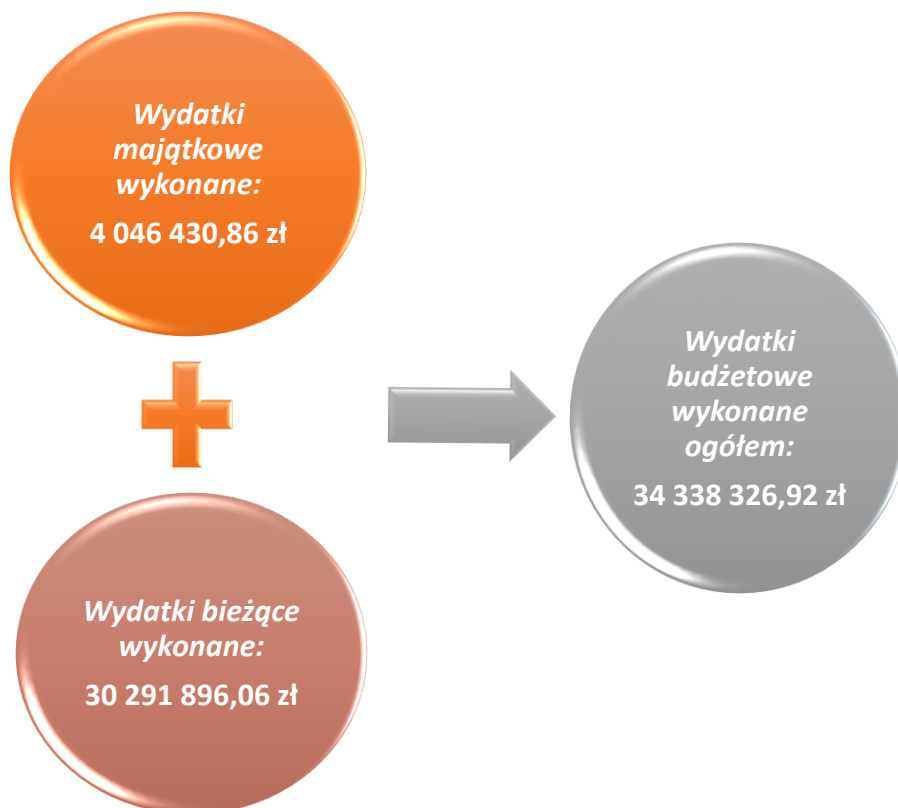
Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem za rok 2023 wynosi **4,15 %**, co stanowi podwyżkę o **0,51 punktu procentowego** w stosunku do 2022 roku.

W strukturze dochodów budżetowych Gminy w 2023 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2023 roku wyniosła **1 265 795,72 zł**, z czego **851 289,83 zł** było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

Rysunek 3. Wydatki budżetu planowane w 2023 roku (Uchwała budżetowa na rok 2023 Gminy Orońsko oraz jej zmiany)

Plan budżetu na rok 2023 przewidywał realizację wydatków w wysokości **37 105 245,06 zł**, w tym wydatki bieżące w kwocie **32 095 729,83 zł** i wydatki majątkowe w kwocie **5 009 515,23 zł**.

Rysunek 4. Wydatki budżetu wykonane w 2023 roku (Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Orońsko za 2023 rok)

Wydatki budżetowe ogółem wykonano w kwocie **34 338 326,92 zł**, co stanowi **92,54 %** planu rocznego. Wydatki bieżące zostały wykonane w kwocie **30 291 896,06 zł**, co stanowi **94,38 %** planu rocznego. Wydatki majątkowe (inwestycyjne) wykonane zostały w kwocie **4 046 430,86 zł**, co stanowi **80,77 %** założeń planowych.

Reasumując, dochody budżetowe wykonane za 2023 rok wyniosły **30 529 902,69 zł**, natomiast wydatki budżetowe wykonane w tym samym okresie były na poziomie **34 338 326,92 zł**. To oznacza, że budżet Gminy Orońsko w 2023 roku zamknął się deficytem budżetowym w wysokości **3 808 424,23 zł** (różnica między kwotą zrealizowanych dochodów a kwotą wykonanych wydatków).

Tabela 42. Zestawienie wydatków za 2023 rok

L.P.	Wyszczególnienie	Kwota	Uwagi
1	Wydatki ogółem na mieszkańca	5 776,97 zł	Wartość wykonanych wydatków ogółem na mieszkańca, która ukazuje spadek o 15,77 % w stosunku do 2022 roku
2	Wydatki bieżące na mieszkańca	5 096,21 zł	Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki
3	Wydatki majątkowe na mieszkańca	680,76 zł	Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych
4	Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem	1 405 301,10 zł	Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zagranicznych i z RFPŁ oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania
5	Wydatki ogółem	34 338 326,92 zł	Wartość wykonanych wydatków ogółem, która ukazuje spadek o 15,75 % w stosunku do 2022 roku

W 2023 roku Gmina Orońsko najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie **14 285 909,34 zł**, co stanowiło **41,60 %** wydatków Gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach administracji publicznej. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie **4 286 660,89 zł**, co stanowiło **12,48 %** wydatków Gminy. Wydatki z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska zrealizowano na poziomie **3 896 241,28 zł**, co stanowiło **11,35 %** wydatków Gminy. Wydatki z zakresu rodziny wykonano w wysokości **3 668 972,81 zł**, co stanowiło **10,68 %** wydatków Gminy, natomiast w ramach pomocy społecznej wydatkowano **1 642 776,02 zł**, co stanowiło **4,78 %** wydatków Gminy.

Należy zauważyć, że Gmina Orońsko zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości **13 310 055,80 zł**. Natomiast subwencję oświatową otrzymała na poziomie **6 894 037,00 zł**. Oznacza to, że pokrycie wydatków oświatowych subwencją oświatową stanowiło **51,80 %**. Warto zwrócić uwagę, że Gmina Orońsko zrealizowała inwestycje na kwotę **4 046 430,86 zł**. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości **1 265 795,72 zł**, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło **31,28 %**.

Szczegóły dotyczące wydatków Gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43. Wydatki gminy Orońsko w 2023 roku

L.P.	Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
1	801	Oświata i wychowanie	14 285 909,34
2	750	Administracja publiczna	4 286 660,89
3	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 896 241,28
4	855	Rodzina	3 668 972,81
5	852	Pomoc społeczna	1 642 776,02
6	010	Rolnictwo i łowiectwo	1 636 990,41
7	600	Transport i łączność	1 224 043,73
8	754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 165 056,96
9	700	Gospodarka mieszkaniowa	572 145,87
10	921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	560 227,39
11	926	Kultura fizyczna	411 615,39
12	757	Obsługa długu publicznego	342 216,33
13	853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	280 708,19
14	851	Ochrona zdrowia	173 229,40
15	751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	86 081,33
16	854	Edukacyjna opieka wychowawcza	58 607,20
17	710	Działalność usługowa	46 622,18
18	752	Obrona narodowa	222,20
19	758	Różne rozliczenia	0,00
Razem			34 338 326,92

Kwota długu w 2023 wzrosła z poziomu **4 693 000,00 zł** do poziomu **6 788 000,00 zł**. Należy zauważyć, że wzrost zadłużenia jest zjawiskiem sektorowym. Na przestrzeni ostatniego roku zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło o **13,10 %**, przy czym wzrost zadłużenia gmin wyniósł **13,84 %**. Wzrost zadłużenia jest bezpośrednio związany ze spadkiem wyniku operacyjnego, co zwiększa konieczność skorzystania ze środków zwrotnych m.in. na zapewnienie wkładu własnego do realizowanych inwestycji.

Tabela 44. Zadłużenie gminy w 2023 roku

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość	Uwagi
1	Zadłużenie Gminy	6 788 000,00 zł	Wartość zadłużenia gminy ukazuje wzrost o 44,64 % w stosunku do 2022 roku
2	Zadłużenie na mieszkańca	1 141,99 zł	Wartość zadłużenia gminy na mieszkańca ukazuje wzrost o 44,62 % w stosunku do 2022 roku
3	Wynik budżetu ogółem	-3 808 424,23 zł	Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków
4	Wynik budżetu bieżącego	-1 176 887,46 zł	Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego
5	Zadłużenie w stosunku do dochodów	22,23 %	Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych
6	Koszt obsługi długu	342 216,33 zł	Wartość wydatków na zapłatę odsetek

KOSZTY PONIESIONE Z TYTUŁU OBSŁUGI WCZEŚNIEJ ZACIĄGNIĘTYCH KREDYTÓW, POŻYCZEK I LEASINGÓW

Tabela 45. Wynik oraz przychody i rozchody budżetu

L.P.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Procent wg planu (%)
1.	Przychody, w tym:	6 772 174,46 zł	5 756 348,29 zł	85,00 %
	Kredyty	-	-	-
	Pożyczki	-	-	-
	W tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych	-	-	-
	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	-	-	-
	Emisja papierów wartościowych	-	2 500 000,00 zł	-
	Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych	-	1 154 851,28 zł	-
	Wolne środki	-	2 101 497,01 zł	-
2.	Rozchody, w tym:	405 000,00 zł	405 000,00 zł	100,00 %
	Kredyty i pożyczki, wykup papierów wartościowych	405 000,00 zł	405 000,00 zł	100,00 %
	Inne cele	0,00 zł	0,00 zł	100,00 %
3.	Wynik budżetu	7 177 174,46 zł	6 161 348,29 zł	85,85 %

EFEKTYWNOŚĆ ŚCIGAANIA NALEŻNOŚCI PODATKOWYCH I INNYCH OPŁAT

Tabela 46. Analiza wpłat i zaległości za wodę i ścieki w Gminie Orońsko

Wyszczególnienie	Kwota
Wpłaty za wodę i ścieki + odsetki + koszty upomnień od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	449 359,17 zł
Należności pozostałe do zapłaty z tytułu opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków na dzień 31.12.2023 r.	25 490,77 zł
Należności pozostałe do zapłaty z tytułu opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków na dzień 31.12.2023 r. po terminie płatności.	16 050,31 zł

Tabela 47. Analiza wpłat i zaległości za odpady komunalne w Gminie Orońsko

Wyszczególnienie	Kwota
Wpłaty za śmieci + odsetki + koszty upomnień od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	731 192,32 zł
Należności pozostałe do zapłaty z tytułu opłat za śmieci na dzień 31.12.2023 r.	232 831,93 zł
Należności pozostałe do zapłaty z tytułu opłat za śmieci na dzień 31.12.2023 r. po terminie płatności	221 066,48 zł

Tabela 48. Analiza wpłat i zaległości z tytułu funduszu alimentacyjnego w Gminie Orońsko

Wyszczególnienie	Kwota
Wpłaty – część należna gminie tj. 40% od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	16 583,76
Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31.12.2023 r.	738 177,75
Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31.12.2023 r. po terminie płatności	738 177,75

Tabela 49. Analiza wpłat i zaległości z tytułu podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportowych w Gminie Orońsko

Wyszczególnienie	Kwota
Wpłaty od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	2 418 253,30 zł
Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31.12.2023 r.	113 823,95 zł
Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31.12.2023 r. po terminie płatności	337 944,78 zł

Tabela 49. Stan należności jednostki na dzień 31 grudnia 2023 r.

L.P.	Wyszczególnienie	Ogółem	W tym wymagalne
1.	Podatek od nieruchomości	244 087,53 zł	130 299,58 zł
2.	Podatek rolny	39 229,10 zł	39 194,10 zł
3.	Podatek leśny	6 512,99 zł	6 511,99 zł
4.	Podatek od środków transportowych	161 939,11 zł	161 939,11 zł
	Należności ogółem	451 768,73 zł	337 944,78 zł

Od kilku lat Gmina stosuje zasadę upomnień telefonicznych w zakresie zaległości za wodę i ścieki oraz opłat za odpady stałe. Metoda jest przyjazna dla odbiorców, generuje mniejsze koszty obsługi wezwań do zapłaty i upomnień. Nie mniej jednak, Gmina w stosunku do najbardziej uporczywych i największych dłużników będzie stosować tradycyjne metody egzekucji tj.: wezwania do zapłaty, sądowe nakazy zapłaty, wpis do Krajowego Rejestru Długów, upomnienia oraz tytuły wykonawcze.

KOSZTY PONIESIONE NA PRZECIWDZIAŁANIA PANDEMII COVID-19

Tabela 50. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 – dochody i wydatki

Dział	Kwota dochodów			Kwota wydatków		
	Plan	Wykonanie	% wykonania planu	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	23 161,26 zł	19 159,40 zł	82,72 %	0	0	0 %

W zakresie polityki społecznej, kwota dochodów składa się ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań, związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Wartość wymienionych dochodów wynosi **19 159,40 zł**. Są to środki na wypłatę dodatków elektrycznych oraz obsługę dodatków węglowych.

W 2023 roku Gmina Orońsko przeznaczyła część swoich wydatków na zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności w kwocie **158 334,66 zł**. Wspomniany zwrot dotyczył dotacji z dodatków węglowych, jaki był finansowany ze środków przeciwdziałania pandemii COVID-19.

ZESTAWIENIE UZYSKANYCH PRZYCHODÓW I KOSZTÓW PONIESIONYCH ZA OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**Tabela 51. Zestawienie uzyskanych przychodów i kosztów poniesionych za oczyszczalnię ścieków Orońsko**

Wyszczególnienie	Okres otwarcia – saldo (zł)		Okres sprawozdawczy (zł)		Narastająco (zł)		Saldo (zł)	
	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	0,00	6 318,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup Energii	0,00	0,00	101 070,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	127 735,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,00	0,00	474,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	0,00	0,00	13 060,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Różne opłaty i składki	0,00	0,00	2 365,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	0,00	71 090,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,00	0,00	5 974,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	0,00	0,00	190,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Składki na ubezpieczenie społeczne	0,00	0,00	13 178,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup usług zdrowotnych	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń specjalnych	0,00	0,00	1 914,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	0,00	0,00	1 155,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podróże służbowe krajowe	0,00	0,00	3 348,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Różne opłaty i składki	0,00	0,00	2 267,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	0,00	0,00	350 143,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela 52. Zestawienie uzyskanych przychodów i kosztów poniesionych za oczyszczalnię ścieków łożiska

Wyszczególnienie	Okres otwarcia – saldo (zł)		Okres sprawozdawczy (zł)		Narastająco (zł)		Saldo (zł)	
	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	0,00	3 305,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup Energii	0,00	0,00	58 129,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	63 891,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,00	0,00	46,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	0,00	0,00	5 010,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Różne opłaty i składki	0,00	0,00	3 366,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	0,00	89 122,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,00	0,00	6 091,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	0,00	0,00	190,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Składki na ubezpieczenie społeczne	0,00	0,00	13 531,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Składki na Fundusz Pracy	0,00	0,00	1 938,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakup usług zdrowotnych	0,00	0,00	133,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	0,00	0,00	1 186,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podróże służbowe krajowe	0,00	0,00	90,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Różne opłaty i składki	0,00	0,00	1 121,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	0,00	0,00	247 154,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

UDZIAŁ DOCHODÓW SPOZA TERENU GMINY OROŃSKO W GOSPODARCE ODPADAMI

Dochód Gminy Orońsko w gospodarce odpadami spoza terenu gminy wynosi **0 zł** z powodu zmiany stawek za ścieki, dowożone spoza jej obszaru.

13. INFORMACJA O NAJWAŻNIEJSZYCH DZIAŁANIACH WÓJTA

Najważniejsze działania na rzecz gminy, zrealizowanych przez Wójta:

1. Godne reprezentowanie Gminy;
2. Właściwa współpraca z przedstawicielami administracji publicznej m.in. z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, Wojewodą Mazowieckim, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Powiatem Szydłowieckim oraz sąsiednimi gminami;
3. Prowadzenie działań upamiętniających rocznice i wydarzenia historyczne i patriotyczne, ogólnokrajowe i lokalne;
4. Zabieganie o środki zewnętrzne na rozwój infrastruktury technicznej, na politykę społeczną i ogólny rozwój gminy;
5. Prowadzenie działań poprawiających poczucie bezpieczeństwa w zakresie m in. drogownictwa, ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, ochrony środowiska;
6. Wspieranie działalności organizacji społecznych i aktywności środowiskowej;
7. Kontynuowanie działań związanych z organizacją komunikacji publicznej na trasie: Zaborowie – Łaziska – Chronów – Guzów – Orońsko;
8. Termomodernizacja PSP w Wąsnowie i budynku hydroforni w Orońsku.

14. WYKAZ PROJEKTÓW I INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH WRAZ Z LOKALIZACJĄ NA MAPIE INWESTYCJI

Tabela 53. Realizacja zadań i zakupów inwestycyjnych w 2023 roku (Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Orońsko za 2023 rok)

L. P.	Nazwa inwestycji	Wartość inwestycji	Miejsce realizacji (miejscowość, sołectwo)	Dodatkowe informacje
1.	Modernizacja budynku hydroforni w Chronowie (pokrycie dachowe)	94 848,76 zł	Chronów	-
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej położonych na terenie Gminy Orońsko, tj.: Publicznej Szkoły Podstawowej w Wałsnowie oraz Hydroforni Orońsko	1 254 337,70	Wałsnów, Orońsko	Gmina Orońsko pozyskała dofinansowanie ze środków UE w wysokości 513 989,47 PLN. Zadanie opłacone w całości ze środków własnych. Gmina Orońsko będzie wnioskowała o refundację poniesionych kosztów. Zwrot nastąpi najprawdopodobniej w roku 2024.
3.	Modernizacja mostu w Bąkowie (koło starego młyna rz. Szabasówka)	42 500,00 zł	Bąków	-
4.	Poprawa organizacji ruchu poprzez budowę drogi gminnej na działce nr 850 w Chronowie	118 818,00 zł	Chronów	Zadanie zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego w wysokości 13 698 zł.
5.	Poprawa organizacji ruchu poprzez budowę nawierzchni asfaltowej na drodze gminnej na dz. Nr 878 w Helenowie (progi zwalniające, odwodnienie)	31 906,20 zł	Helenów	Zadanie zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego w wysokości 18 533 zł.
6.	Przebudowa drogi gminnej (dz. nr ewid. 477) w miejscowości Wałsnów na odc. 320 mb	359 265,08 zł.	Wałsnów	Na zadanie Gmina otrzymała dotację w wysokości 120 tys. z Urzędu Marszałkowskiego. Zadanie sfinansowane środkami z funduszu sołectkiego w wysokości 19 282 zł.

L. P.	Nazwa inwestycji	Wartość inwestycji	Miejsce realizacji (miejscowość, sołectwo)	Dodatkowe informacje
7.	Przebudowa drogi gminnej nr 400413W relacji Guzów Chronówek Zad. II etap 1	311 658,63 zł	Guzów - Chronów	Na zadanie Gmina otrzymała dotację w wysokości 130 tys. z Urzędu Marszałkowskiego.
8.	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez budowę altany drewnianej na działce gminnej w Krogulczy Mokrej	13 900,00 zł	Krogulcza Mokra	Zadanie zrealizowane w ramach środków z funduszu sołectkiego.
9.	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez budowę altany na placu zabaw na działce gminnej nr ew. 301 w Bąkowie	21 000,00 zł	Bąków	Zadanie zrealizowane w ramach środków z funduszu sołectkiego.
10.	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zagospodarowanie terenu wokół altanki na działce gminnej w Ciepłej	19 320,00 zł	Ciepła	Zadanie zrealizowane w ramach środków z funduszu sołectkiego.
11.	Dostosowanie Urzędu Gminy w Orońsku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty”	231 240,00 zł	Orońsko	Gmina Orońsko pozyskała środki na realizację zadania z PFRON Warszawa.
12.	Budowa oświetleniowej linii napowietrznej niskiego napięcia w miejscowości Ciepła i Bąków, gm. Orońsko	109 855,90 zł	Ciepła, Bąków	-
13.	Poprawa organizacji ruchu poprzez wykonanie projektu oświetlenia drogi nr 400 i 404 w Krogulczy Mokrej	3 936,00 zł	Krogulcza Mokra	Zapłacono ze środków funduszu sołectkiego.
14.	Budowa placu zabaw w sołectwie Chronów	38 529,80 zł	Chronów	Zadanie zrealizowane przy dofinansowaniu środków Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 8 302,50 zł.

L. P.	Nazwa inwestycji	Wartość inwestycji	Miejsce realizacji (miejscowość, sołectwo)	Dodatkowe informacje
15.	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zakup urządzeń do siłowni na działce gminnej w Zaborowie	9 102,00 zł	Zaborowie	Zadanie zrealizowane w ramach środków z funduszu sołectkiego.
16.	Pobudzenie aktywności obywatelskiej poprzez zakup sprzętu do utrzymania boiska na działce gminnej-tractor ogrodowy	17 499,00 zł	Orońsko	Zadanie zrealizowane w ramach środków z funduszu sołectkiego.
17.	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez doposażenie i odnowa placu zabaw na działce gminnej w Łaziskach	20 464,92 zł	Łaziska	Zadanie zrealizowane ze środków funduszu sołectkiego w wysokości 17 389,92 zł.
18.	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez doposażenie placu zabaw w Chronowie-Kol. Górnej	19 965,36 zł	Chronów-Kolonia Górna	Zadanie zrealizowane w ramach środków z funduszu sołectkiego.
19.	Propagowanie polityki prorodzinnej poprzez ogrodzenie placu zabaw na działce nr 41/2 w Chronowie-Kol. Dolnej	12 999,99 zł	Chronów-Kolonia Dolna	W ramach wydatków wykonano ogrodzenie placu zabaw. Wydatek został pokryty środkami z funduszu sołectkiego w wysokości 10 tys.

15. PODSUMOWANIE

15.1. Wnioski

Jednym z najważniejszych źródeł dochodów samorządów są udziały w podatkach. Rok 2023, zarówno jak i rok poprzedni, zakończyły się deficytem budżetowym. Pomimo zwiększonych wydatków finansowych, 2023 rok stanowił kontynuację rozpoczętych wcześniej inwestycji oraz przyczynił się do zauważalnego postępu w zakresie promowania gminy Orońsko jako miejsca, w którym znajdują się złoża krzemienia czekoladowego. Dowodzi tego wizyta studentów Uniwersytetów Przyrodniczych z krajów Europy (w tym Polski) oraz Azji, a także opracowanie koncepcji utworzenia Orońskiego Parku Archeologicznego dzięki działalności członków Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk. Są to czynniki zwiększające atrakcyjność turystyczną gminy Orońsko.

W związku ze zmieniającymi się przepisami, wprowadzanymi przez polski rząd, nie można przewidzieć przyszłorocznych wydatków z budżetu gminy. Dodatkowymi wyzwaniami są oczekiwania mieszkańców, jak również ograniczone zasoby finansowe. Jednym z najważniejszych założeń do budżetu są zamierzenia do wydatków inwestycyjnych. Powinny one zawierać przede wszystkim propozycję wykazu nowych inwestycji, które są w stanie być zrealizowane w przeciągu roku.

15.2. Zagrożenia

Na dzień dzisiejszy, największym problemem samorządu jest spadek dochodów przy jednoczesnym wzroście wydatków m.in. na wynagrodzenia nauczycieli czy z powodu wzrostu cen energii, usług i materiałów. Może się to przyczynić do anulowania lub opóźnienia realizacji przełożonych na następne lata projektów.

Została również zaobserwowana tendencja spadkowa w liczbie mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym.

Podpis autora oraz data opracowania raportu o stanie gminy

Wykonawca opracowania:
PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie, ul. Polna 72
tel./fax (41) 372 49 75, e-mail: basz@post.pl

Wójt Gminy Orońsko
/-/ Sylwester Różycki

Data opracowania raportu: 31 maja 2024 r.